

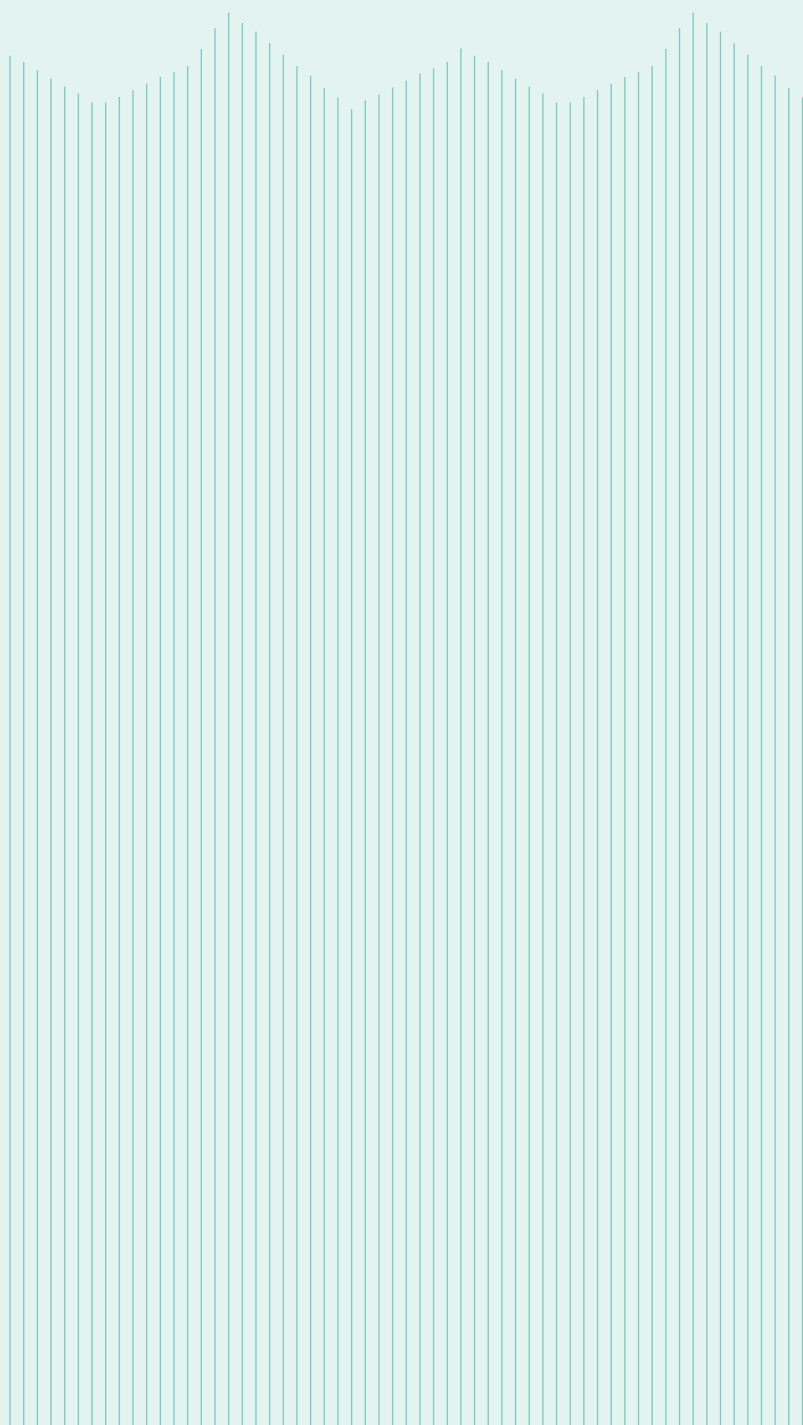
ENERGITILSYNET

RESULTATER OG
UDFORDRINGER

20
15

INDHOLD

PROFIL AF ENERGITILSYNET	2
FORORD	4
SAMMENFATNING	6

OVERBLIK:

FORBRUGERPRISERNE PÅ GAS, FJERNVARME OG EL	8
---	---

DOKUMENTATION:

HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ NATURGAS	12
HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ FJERNVARME	16
HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ ELEKTRICITET	20
HUSHOLDNINGERNES UDGIFTER TIL ENERGI I TILKNYTNING TIL BOLIGEN	28
HISTORISK UDVIKLING I ENGROSPRISER PÅ EL OG NATURGAS	32
KRAV OM EFFEKTIVITET I ELSEKTOREN	36

ANALYSE:

UNDERSØGELSE AF ELPRISER FOR PASSIVE FORBRUGERE	46
HENLÆGGELSER I FJERNVARMESEKTOREN	56

MEDLEMMER AF ENERGITILSYNET	70
SEKRETARIATET FOR ENERGITILSYNET	72
ENERGITILSYNETS OPGAVER	74
STØRRE SAGER FOR ENERGITILSYNET	78
STØRRE SAGER I DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE	90
SAGSBEHANDLING	94
ENERGIKLAGENÆVNET	96
ØKONOMI	98
NY LOVGIVNING	100
ANDRE MYNDIGHEDER PÅ ENERGIOMRÅDET	104

PROFIL AF ENERGITILSYNET

Energitilsynet er en myndighed, der er uafhængig af regeringen. Energitilsynets opgaver er fastlagt i el-, naturgas- og varmeforsyningslovene, og i kraft af dem skal Energitilsynet:

FORTOLKE ENERGILOVENE

Energilovene er i vidt omfang rammelovgivning, og det betyder, at Energitilsynet i mange tilfælde har et vidt skøn ved udmøntning af de dele af energilovene, hvor Energitilsynet er myndighed.

BESTEMME/FASTLÆGGE

Energitilsynet fastlægger bestemte niveauer på en række områder, f.eks. effektivitetskrav til netselskaberne inden for el og naturgas, prisloft for affaldsforbrændingsværker, forrentning af indskudskapital i fjernvarmeværker mv.

GODKENDE

Energitilsynet godkender f.eks. metoder, som netselskaberne på el- og naturgasmarkedet bruger til at fastsætte priser og adgangsvilkår for kunderne, om prisen på varme fra et fjernvarmeværk er rimelig og om indberetninger fra kommunerne

om modtagelse af vederlag fra energivirksomheder er korrekte.

OVERVÅGE

Energitilsynet overvåger områder på engrosmarkederne og detailmarkederne for el, naturgas og fjernvarme, håndteringen af lagerkapaciteten på naturgasmarkedet, priser på elektricitet og naturgas på engros- og detailmarkedet, branchevejledninger og forskellige anmeldelser fra energivirksomheder til Energitilsynet. Energitilsynet gennemfører desuden analyser af de regulerede virksomheders opgavevaretagelse mv.

SKABE GENNEMSIGTIGHED

Energitilsynet arbejder for gennemsigtighed for kunderne på energimarkedet, f.eks. ved at offentliggøre priser på energi, fastsætter regler om oplysninger som skal fremgå af forbrugernes energiregninger, driver elprisguiden Elpris.dk og deltager i arbejdsgrupper om gasprisguiden mv.

ENERGITILSYNETS MISSION

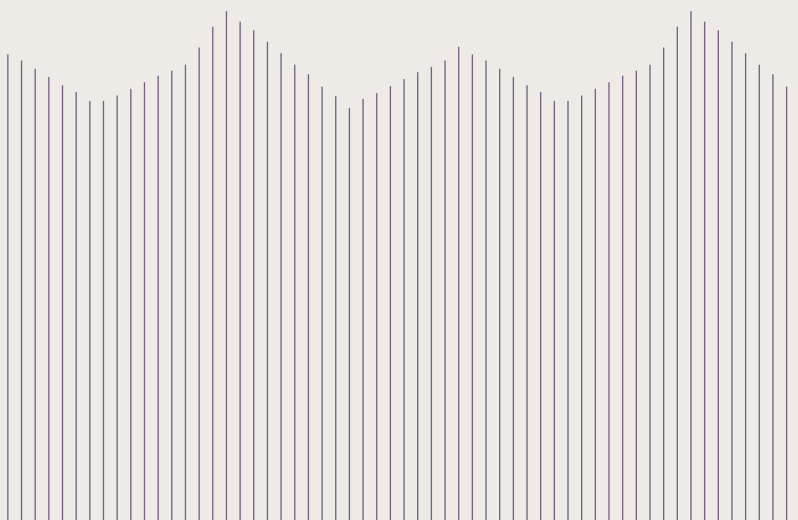
Energitilsynet arbejder for velfungerende sektorer inden for el, gas og varme.

Det indebærer:

- Rimelige vilkår for kunder og virksomheder
- Effektiv løsning af opgaver i infrastrukturen
- Bedst mulige rammevilkår.

ENERGITILSYNETS VISION

At være kendt og anerkendt for faglighed, effektivitet, handlekraft og mod til nytænkning.

Energitilsynet er en myndighed, der er uafhængig af regeringen. Energitilsynets opgaver er fastlagt i el-, naturgas- og varmeforsyningslovene.

FORORD

Et centralt element i Energitilsynets arbejde er at træffe afgørelser i konkrete sager og fastlægge en praksis i fortolkning og udmøntning af energilovene. I 2015 har Energitilsynet truffet 23 afgørelser i sager med principiel og stor økonomisk betydning for kunder og virksomheder. På grundlag af lovgivningen og Energitilsynets retningslinier har Sekretariatet afgjort knapt 800 sager.

På fjernvarmeområdet har Energitilsynet i 2015 truffet afgørelse om en række principper for, hvordan indskudskapitalen i fjernvarmevirksomheder bør beregnes. Indskudskapitalen er ikke et entydigt begreb, og derfor skal Energitilsynet først fastlægge, hvordan indskudskapitalen beregnes. Derefter skal der foretages et konkret skøn over, hvad der er en rimelig forrentning. I alt ca. 55 fjernvarmevirksomheder har søgt om tilladelse til at få forrentet indskudskapitalen. Afviklingen af de ca. 55 ansøgninger er højt prioriteret. Fastsættelsen af den konkrete forrentningssats afventer imidlertid et udredningsarbejde, som energi-, forsynings- og klimaministeren har sat i gang om samme problemstilling for elnetvirksomhederne.

På elområdet har Energitilsynet i 2015 modtaget et betragteligt antal ansøgninger om forhøjelse af indtægtsrammerne i en række elnetvirksomheder. Indtægtsrammen fastsættes hvert år af Energitilsynet og er et loft over, hvor meget virksomhederne må opkræve hos kunderne til driften. Netvirksomhederne kan imidlertid søge om en forhøjelse af egen indtægtsramme i princip for alle årene tilbage til 2005, hvis de har foretaget en nødvendig nyinvestering, oftest kabellægning af luftledninger. Med udsigt til ny lovgivning på området har netvirksomhederne "ryddet op". Sekretariatet har stort fokus på at afvikle de godt 200 ansøgninger, der er modtaget fra netvirksomhederne om forhøjelser samt fastsættelse af endelige opgørelser af indtægtsrammerne.

Elmarkedet står midt i en markant nyskabelse med indførelsen af engrosmodellen, der trådte i kraft 1. april 2016. Forberedelsen af engrosmodellen, hvor elleverandørerne overtager kundekontakten, har derfor sat sit præg på Energitilsynets arbejde i 2015. Energitilsynet har blandt andet udstedt en bekendtgørelse om udformning af elregningen, der åbner for, at elleverandørerne kan sende mere overskuelige elregninger til forbrugerne end tidligere. Energitilsynet har ført tilsyn med en række branchevejledninger; branchevejledninger, som afspejler den nye rollefordeling og regulerer forholdet mellem netselskab og elleverandør. Energitilsynet har godkendt metoderne i en række markedsforskrifter fra Energinet.dk, markedsforskrifter, som fastlægger "spillereglerne" for blandt andet leverandørskift, overførsel af data mellem aktørerne m.m. Med indførelsen af engrosmodellen – og som en udløber af anbefalingerne fra Elreguleringsudvalget – fik Energitilsynet som en helt ny opgave ansvaret for at etablere en hjemmeside, hvor forbrugere kan sammenligne elleverandørernes produkter

og priser. Hjemmesiden er nu etableret under navnet Elpris.dk. Sigtet er at give forbrugerne bedre muligheder for at overskue markedet og træffe beslutninger om køb af el og derved opnå et mere velfungerende marked.

Det er ikke alene på det nationale elmarked, at Energitilsynet er involveret i udviklingen. Et vigtigt element i det indre elmarked i EU er at have den bedst mulige udnyttelse af elforbindelserne mellem landene. Samhandelen med el på den landfaste elforbindelse mellem Danmark og Tyskland er imidlertid hæmmet af begrænsninger, blandt andet på grund af stigende mængder vindkraft i Nordtyskland og flaskehalse i det tyske elnet. Begrænsningerne berører ikke alene Danmark, men også de øvrige nordiske lande. Situationen er ikke tilfredsstillende, og der er tæt dialog mellem den tyske og danske regulator om sagen, der også optager energiregulatorer i de øvrige nordiske lande og på europæisk plan.

Energitilsynet har analyseret, hvordan fjernvarmevirksomhederne har brugt reglerne om henlæggelser i budgetårene 2014 til 2016. Fjernvarmevirksomhederne kan spare op til bestemte investeringer ved at indregne henlæggelser i prisen på varmen til forbrugerne. Analysen, der offentliggøres i denne udgave af "Resultater & Udfordringer" viser, at fjernvarmevirksomhederne i alt har indregnet 500 mio. kr. i henlæggelser i de tre budgetår. Analysen peger på, at henlæggelserne skjuler virksomhedernes sande finansieringsomkostninger og reelt fungerer som ufrivillige rentefrie lån fra forbrugerne til virksomhederne. Energitilsynet finder ikke, at henlæggelser er en hensigtsmæssig måde at skaffe finansiering på og har på den baggrund rettet henvendelse til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet med henblik på at overveje at afskaffe henlæggelsesreglerne.

Myndigheder, energikunder og energivirksomheder står for tiden ved en skillevej med forandringer i energilovene. Folketingets beslutning om at indføre engrosmodellen indebærer markante forandringer i markedsvilkårene, som Energitilsynet ser frem til nu skal stå sin prøve. Næste store forandring på elmarkedet kan ventes med en ny økonomisk regulering af elnetvirksomhederne som anbefalet af Elreguleringsudvalget. Arbejdet med denne del er i gang, og Energitilsynets sekretariat yder sit faglige bidrag til det politiske beslutningsgrundlag. Regeringen har desuden bebudet ændringer i reguleringen af naturgasvirksomhederne, af Energinet.dk og af fjernvarmevirksomhederne, hvor en effektivitetsregulering synes at være i støbeskeen. Energitilsynet bidrager gerne - i det omfang, at det kan forenes med tilsynet med energisektorerne - til dette arbejde med for eksempel data og sektorspecifik viden med det sigte, at nye regler bliver så administrerbare som muligt.

Uffe Bundgaard-Jørgensen

Formand for Energitilsynet

SAMMENFATNING

ENERGIPRISER

Den gennemsnitlige forbrugerpris på el er steget svagt i 2015. De gennemsnitlige forbrugerpriser på naturgas og fjernvarme er derimod faldet noget. Set over den seneste otteårige periode er elprisen steget lidt mere end forbrugerpriserne generelt. Fjernvarmeprisen er også steget, men noget mindre end forbrugerpriserne generelt. Naturgasprisen er derimod faldet betydeligt.

HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ NATURGAS

Den gennemsnitlige forbrugerpris på naturgas var i 2015 på det hidtil laveste niveau i de seneste otte år.

HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ FJERNVARME

Den gennemsnitlige forbrugerpris på fjernvarme var i 2015 på niveau med prisen i 2007-2008. Faldet i den gennemsnitlige pris fra 2012-2015 hænger sammen med faldende produktionsomkostninger.

HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ ELEKTRICITET

Den gennemsnitlige forbrugerpris på el er steget i samme takt som forbrugerpriserne generelt fra 2014 til 2015. Set over en periode på otte år er den gennemsnitlige elpris steget en lille smule mere end den generelle prisudvikling.

HUSHOLDNINGERNES UDGIFTER TIL ENERGI I TILKNYTNING TIL BOLIGEN

Husholdningernes udgifter til energi i tilknytning til boligen er en relativ stor udgiftspost. Her har de samlede

udgifter til el og opvarmning med fjernvarme for en gennemsnitlig husholdning været faldende siden 2013. Det samme har været tilfældet for de samlede udgifter til el og opvarmning med naturgas.

HISTORISK UDVIKLING I ENGROSPRISER PÅ EL OG NATURGAS

Engrospriserne på el og naturgas har en stor indflydelse på forbrugerpriserne på el og naturgas. Den gennemsnitlige engrospris på el har som tendens været faldende siden 2011. Den gennemsnitlige engrospris på naturgas har som tendens været faldende i 2014 og 2015

KRAV OM EFFEKTIVITET I ELSEKTOREN

Energitilsynet har i 2015 sænket loftet over de maksimalt tilladte indtægter i landets 64 elnetvirksomheder med ca. 93 mio. kr. Netvirksomhederne er naturlige monopoler og er ikke udsat for konkurrence. Sigtet med Energitilsynets regulering er at tilskynde virksomhederne til at blive mere effektive.

ANALYSE AF ELPRISER FOR PASSIVE FORBRUGERE

En række elforbrugere er blevet overført til et kommercielt elhandelsprodukt i forbindelse med udfasningen af forsyningspligtreguleringen, fordi de ikke selv har foretaget et aktivt valg af leverandør eller produkt. En flytning der er sket med forbrugernes passive accept. Energitilsynets undersøgelse tyder imidlertid ikke på, at priserne for disse elforbrugere er blevet mærkbart dyrere.

ANALYSE AF HENLÆGGELSER I FJERNVARMESEKTOREN

I budgetårene 2014-16 har ca. hver tredje varmekilde indregnet henlæggelser i varmepriserne. Samlet er der indregnet for ca. 500 mio. kr. i perioden. Henlæggelser skjuler varmekildernes sande finansieringsomkostninger over for forbrugerne og fungerer reelt som ufrivillige rentefrie lån fra forbrugerne til virksomhederne. Det vurderes, at der ikke er behov for henlæggelser, da virksomhederne generelt kan låne nemt og billigt fra professionelle långivere. Endvidere vurderes henlæggelser ikke at være en samfundsønskelig optimal måde for virksomhederne at finansiere sig på. Energitilsynet har derfor rettet henvendelse til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet med henblik på, at det overvejes at afskaffe henlæggelsesreglerne.

OVERBLIK

FORBRUGER- PRISERNE PÅ GAS, FJERNVARME OG EL

Den gennemsnitlige forbrugerpris på el er steget svagt i 2015. De gennemsnitlige forbrugerpriser på naturgas og fjernvarme er derimod faldet noget. Set over den seneste otteårige periode er elprisen steget lidt mere end forbrugerpriserne generelt. Fjernvarmeprisen er også steget, men noget mindre end forbrugerpriserne generelt. Naturgasprisen er derimod faldet betydeligt.

OVERORDNET OM UDVIKLINGEN I PRISERNE PÅ EL, GAS OG FJERNVARME FRA 2014 TIL 2015

Udviklingen i de gennemsnitlige forbrugerpriser - inklusive energi, net, abonnement, afgifter og moms - på el, naturgas og fjernvarme har fulgt et moderat forløb i 2015. Den gennemsnitlige forbrugerpris på el er steget i stort set samme takt som den generelle udvikling i forbrugerpriserne, mens de gennemsnitlige forbrugerpriser på naturgas og fjernvarme er faldet med henholdsvis ca. 12 pct. og ca. 7 pct.

Udviklingen i de gennemsnitlige forbrugerpriser på el, naturgas og fjernvarme samt Forbrugerprisindekset¹ har fra 2014 til 2015 været²:

- Elprisen³ er steget med 0,6 pct.

¹ Danmarks Statistik. Forbrugerprisindekset viser udviklingen i den gennemsnitlige pris på forbrugsvarer og tjenester købt af husholdningerne.

² Sekretariatet for Energitilsynet, egne beregninger baseret på egne prisstatistikker, Dansk Fjernvarme og Danmarks Statistik.

³ Med elprisen menes den gennemsnitlige, månedlige forbrugerpris, som Dansk Energi meddeler til Danmarks Statistik og Eurostat, inkl. transportbetaling og afgifter. Prisen er en gennemsnitspris, som forbrugere betaler, hvis de aldrig aktivt har valgt et elprodukt selv. En elforbruger er her defineret ved et årligt elforbrug på 4000 kWh.

- Naturgasprisen⁴ er faldet med 12,4 pct.
- Fjernvarmeprisen er faldet med 7,1 pct.
- Forbrugerprisindekset er steget med 0,5 pct.

Det er navnlig naturgasprisen og fjernvarmeprisen, der skiller sig ud med forholdsvis store prisfald i forhold til den generelle prisudvikling. Den faldende naturgaspris hænger især sammen med, at engrospriserne⁵ på gas er faldet, og at Folketinget har ændret afgiftsforholdene for naturgas med virkning fra 1. januar 2015.

Den faldende pris på fjernvarme synes at hænge sammen med, at produktionsomkostningerne generelt er faldet, herunder prisfald på naturgas, kul og biomasse som udgør en væsentlig del af brændselsforbruget i fjernvarmevirksomhederne⁶.

Den gennemsnitlige elpris, som er steget med 0,6 pct., har i alt væsentligt udviklet sig i samme takt som forbrugerprisindekset, trods stigende engrospriser⁷ de seneste år. Det hænger primært sammen med udviklingen i afgifter og støtte til vedvarende energi.

4 Med gasprisen menes der elementet gaspris fra Energitilsynets kvartalsvise gasprisstatistikker. Dette element er en kunde- og volumenvægtet listepriis af forsyningspligtpriser og priser på de ikke-regulerede produkter fra DONG, HMN og NGF Nature Energy. Energitilsynet holder øje med, at priserne på forsyningspligtig naturgas følger engrosprisen på naturgas med et tillæg, der dækker gasleverandørens øvrige omkostninger til distribution og transmission samt dækningsbidrag.

5 Udviklingen i engrospriserne på naturgas og el er uddybet i afsnittet "Historisk udvikling i engrospriserne på el og naturgas".

6 Udvidet prisstatistik 2015 (fjernvarme), Sekretariatet for Energitilsynet.

7 Udviklingen i engrospriserne på naturgas og el er uddybet i afsnittet "Historisk udvikling i engrospriserne på el og naturgas".

Den gennemsnitlige elpris, som her er defineret ved den gennemsnitspris, som "inaktive" forbrugere betaler, viser en del af prisudviklingen på markedet. Figur 1 viser både den gennemsnitlige elpris for "inaktive" forbrugere ("Elpris, Danmarks Statistik") og den gennemsnitlige elpris måned for måned for alle elprodukter på det danske marked (volumenvægtet gennemsnitspris), eksklusive betaling til distribution, afgifter og støtte til vedvarende energi samt energiforskning.

Figur 1 viser, at priserne generelt følges ad. Men den pris, som inaktive forbrugere betaler, er i størstedelen af perioden lidt højere end den pris, som alle forbrugere i gennemsnit betaler. Undtagelsen er august og september, hvor priserne er stort set ens.

OVERORDNET OM UDVIKLINGEN I PRISERNE PÅ EL, GAS OG FJERNVARME FRA 2008 TIL 2015

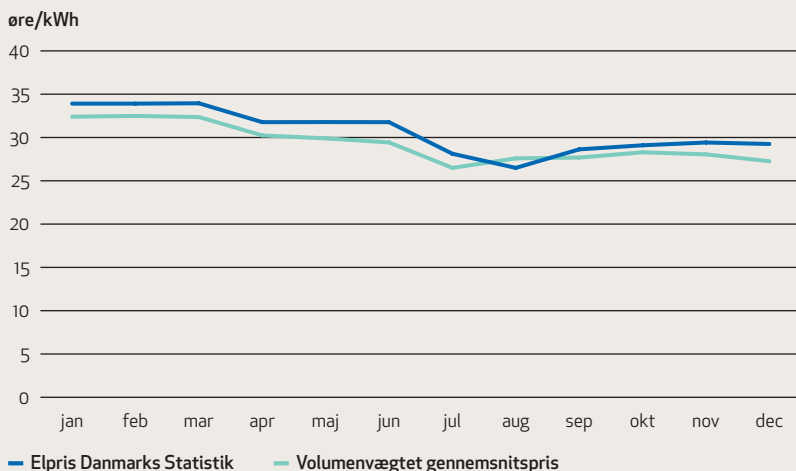
Set over en otteårig periode fra 2008-2015 er elprisen steget med knapt 13 pct. – i samme periode gik Forbrugerprisindekset op med lige godt 11 pct. Stigningen i elprisen hænger især sammen med stigende afgifter og støtte til miljøvenlig elproduktion i form af den såkaldte PSO, Public Service Obligation. Priserne på naturgas faldt med ca. 18 pct. blandt andet på grund af ændrede afgifter og prisfald på engrosmarkedet. Fjernvarmepriisen steg med ca. 1 pct. i perioden, men stigningen ligger noget under stigningen i Forbrugerprisindekset. Den afdæmpede prisudvikling på fjernvarme hænger især sammen med vigende produktionsomkostninger i de seneste år.

Udviklingen i de gennemsnitlige forbrugerpriser på el, naturgas og fjernvarme samt Forbrugerprisindekset (figur 2) har i hele perioden fra 2008 til 2015 været⁸:

- Elprisen er steget med 12,9 pct.
- Naturgasprisen er faldet med 18,1 pct.
- Fjernvarmepriisen er steget med 1,2 pct.
- Forbrugerprisindekset er steget med 11,1 pct.

8 Sekretariatet for Energitilsynet, egne beregninger baseret på egne prisstatistikker, Dansk Fjernvarme og Danmarks Statistik.

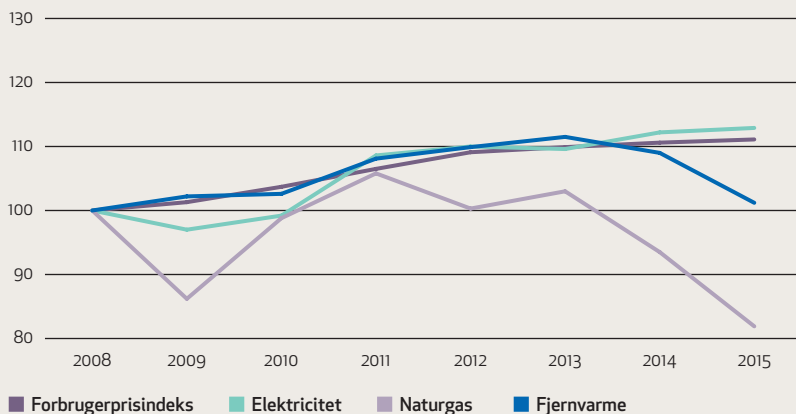
FIGUR 1 | Volumenvægtet gennemsnitlig elpris for alle elprodukter på markedet sammenlignet med gennemsnitlig elpris for forbrugere, der aldrig aktivt har valgt et elprodukt

Kilde: Dansk Energi, Elpristavlen.dk, nu Elpris.dk, samt indberetninger fra elhandelsvirksomheder i forbindelse med elprisundersøgelse 2015, Sekretariatet for Energitilsynet

Note: Med "Elpris, Danmarks Statistik" menes den gennemsnitlige, månedlige forbrugerpris, som Dansk Energi meddeler til Danmarks Statistik og Eurostat, inkl. transportbetaling og afgifter. Prisen er en gennemsnitspris, som forbrugere betaler, hvis de aldrig aktivt har valgt et elprodukt selv. En elforbruger er her defineret ved et årligt elforbrug på 4000 kWh.

FIGUR 2 | Forbrugerpriser på el, naturgas og fjernvarme samt forbrugerprisindeks, 2008-2015

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynets prisstatistikker, Dansk Fjernvarme og Danmarks Statistik

DOKUMENTATION:

HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ NATURGAS

Den gennemsnitlige forbrugerpris på naturgas var i 2015 på det hidtil laveste niveau i de seneste otte år.

Den gennemsnitlige forbrugerpris på naturgas faldt for andet år i træk og er i 2015 på det hidtil laveste niveau i de seneste otte år, målt i løbende priser (figur 3).

Den gennemsnitlige pris for forbrugerne har bevæget sig op og ned i perioden fra 2008 til 2015. Prisen toppede i 2011 og er siden faldet som tendens.

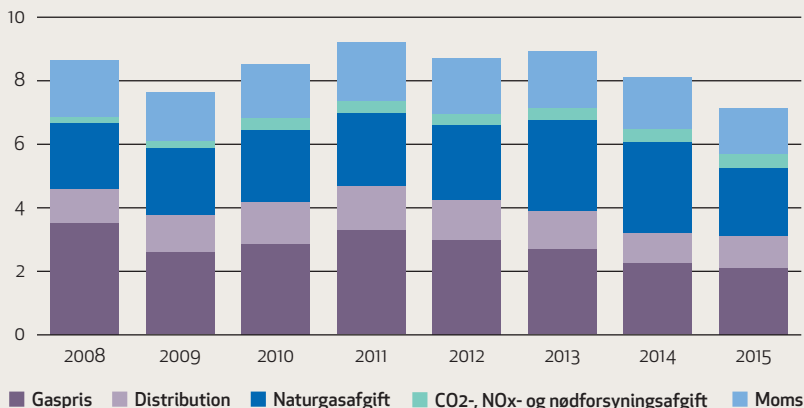
En direkte sammenligning af gasprisen i 2008 med prisen i 2015 viser, at den gennemsnitlige gaspris i løbende priser er faldet med 18 pct.; en afspejling af et fald i engrospriserne⁹, ændringer i beskatningen og faldende distributionsomkostninger.

UDVIKLINGEN I DISTRIBUTIONSOMKOSTNINGER

De gennemsnitlige forbrugerudgifter til distribution i nettene (ekskl. skatter og afgifter), et område som Energitilsynet fører tilsyn med via effektivitetsreguleringen, er som tendens faldet siden 2008. Udgifterne til distribution er nominelt faldet med 9 pct. siden 2008 (figur 4). Faldet i distributionsafgifterne hænger sammen med effektiviseringer i netselskaberne.

9 Udviklingen i engrospriserne på naturgas og el er uddybet i afsnittet
Historisk udvikling i engrospriserne på el og naturgas

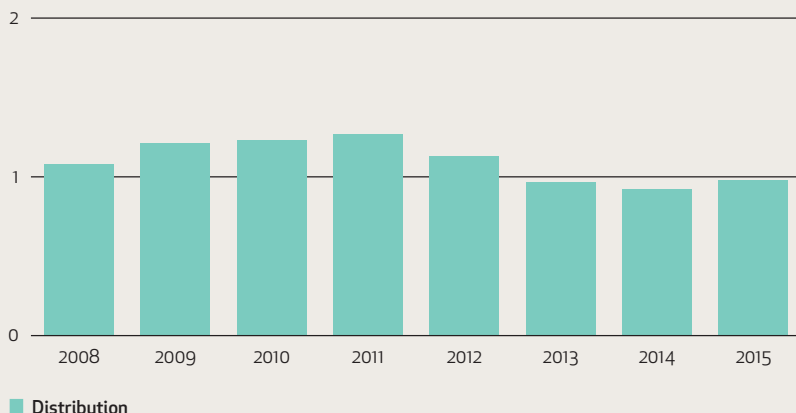
FIGUR 3 | Gennemsnitlig forbrugerpris på naturgas, kr. pr. kbm./år, fordelt på priselementer, løbende priser

Kilde: Prisstatistik, Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: Med gasprisen menes der elementet gaspris fra Energitilsynets kvartalsvise gasprisstatistikker. Dette element er en kunde- og volumenvægtet listepriis af forsyningspligtpriser og priser på de ikke-regulerede produkter fra DONG, HMN og NGF Nature Energy. Energitilsynet holder øje med, at priserne på forsyningspligtig naturgas følger engrosprisen på naturgas med et tillæg, der dækker gasleverandørens øvrige omkostninger til distribution og transmission samt dækningsbidrag.

FIGUR 4 | Forbrugerudgifter til distribution, kr. pr. kbm./år, løbende priser

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: Fra 2010 er udgifter til abonnement indeholdt i distributionsbetalingen.

FAKTA | Ændring af naturgasafgifter

Folketinget ændrede naturgasafgifter med virkning fra 1. januar 2015. Ændringen var en udløber af en politisk aftale om "Vækstpakke 2014" fra juli 2014.

Aftalen indebar blandt andet en tilbagerulning og afskaffelse af forsynings-sikkerhedsafgiften og afskaffelse af en ellers vedtaget afgiftsforhøjelse på fossile brændsler.

FAKTA | Energitilsynet og naturgaspriserne

Energitilsynet holder øje med priserne på forsyningspligt- og tilbagefalds-produkter for naturgas.

Forsyningspligtprodukt: De kunder, der ikke aktivt har valgt naturgasleverandør, får automatisk leveret naturgas fra et forsyningspligtselskab, som Energistyrelsen har udpeget efter en udbudsrunde.

Energitilsynet holder øje med, at prisen følger engrosprisen på naturgas med et tillæg, der dækker gasleverandørens øvrige omkostninger (diverse distributionsomkostninger, dækningsbidrag og omkostninger til transmission i Danmark).

Tilbagefaldsprodukt: I forbindelse med udbuddet af forsyningspligtbevillingerne i 2013 blev kunderne informeret om, at de aktivt kunne vælge et bestemt produkt. Hvis kunderne ikke traf et aktivt valg og i forvejen købte et forsyningspligtprodukt, blev kunderne automatisk overført til et tilbagefaldsprodukt, der blev udbudt af kundens daværende gasselskab.

Energitilsynet holder øje med, at prisen på dette produkt ikke overstiger den pris, som forsyningspligtproduktet ville have haft, hvis der ikke havde været et udbud.

Energitilsynet overvåger desuden priserne på det frie kommercielle detailmarked og på engrosmarkedet.

Energitilsynet regulerer netdistributionsselskabernes metoder til at fastsætte prisen på transport af naturgas i nettet.

FAKTA | Naturgasmarkedet

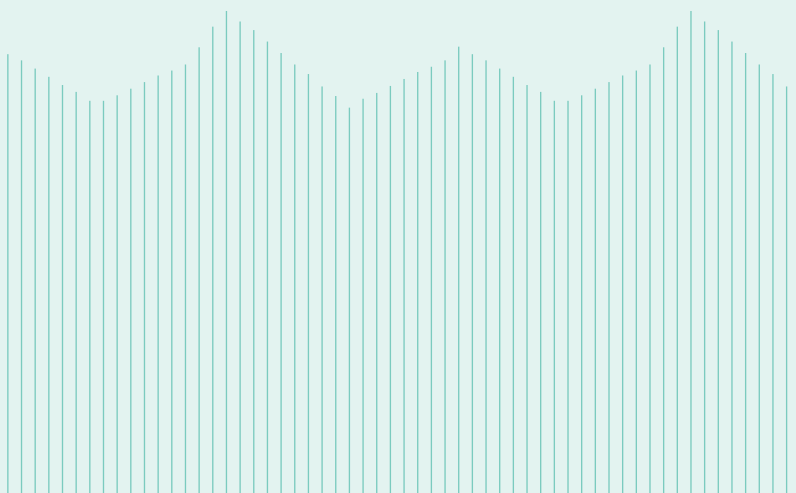
Naturgasmarkedet: Har været fuldt liberaliseret siden 2004. Gaskunderne kan derfor selv vælge leverandør. Der er et tocifret antal leverandører på det danske slutkundemarked.

Engrosmarkedet: Handelen på engrosmarkedet foregår på den danske gasbørs Gaspoint Nordic og ved bilaterale aftaler, hvor naturgassen transporteres fra gasfelter i Nordsøen eller fra gasbørser og gashubs i Tyskland og Holland til det danske marked.

Produkter på naturgasmarkedet: Kunderne kan købe naturgas på forskellige vis og til forskellige priser. Der udbydes i størrelsesordenen et halvt hundrede forskellige naturgasprodukter til kunderne. Hovedgrupperne er fast pris, hvor kunden aftaler en fast pris med sin leverandør, og variabel pris, hvor gasprisen følger markedets udsving.

Hvad skal kunderne vælge? Da markedspriserne for naturgas varierer dagligt, kan man ikke på forhånd fastlægge hvilket produkt, der er det bedste. Valget afhænger af forventninger til prisudviklingen.

Overblik: På hjemmesiden gasprisguiden.dk kan kunderne få et dagligt overblik over gaspriserne, de forskellige valgmuligheder og produkter på detailmarkedet.

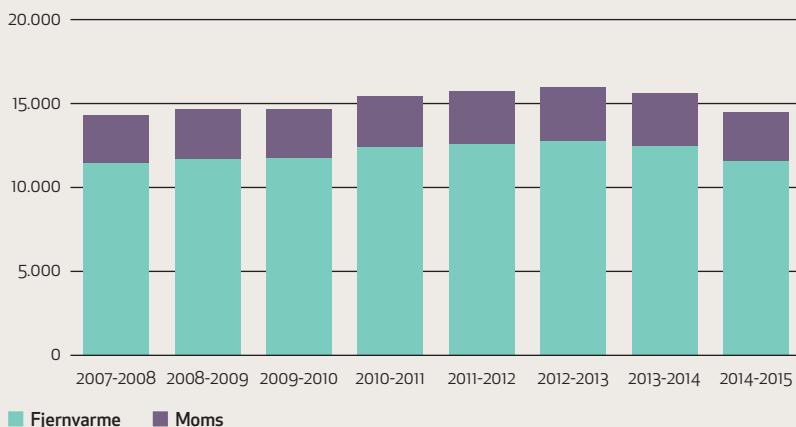
DOKUMENTATION: HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ FJERNVARME

Den gennemsnitlige forbrugerpris på fjernvarme var i 2015 på niveau med prisen i 2007-2008. Faldet i den gennemsnitlige pris fra 2012-2015 hænger sammen med faldende produktionsomkostninger.

Den gennemsnitlige forbrugerpris på fjernvarme inkl. moms faldt med 7,1 pct. fra 2013/2014 til 2014/2015 i løbende priser (figur 5). Dermed er den gennemsnitlige forbrugerpris i 2014/2015 på niveau med gennemsnittet i 2007/2008. Faldet hænger sammen med faldende produktionsomkostninger i fjernvarmevirksomhederne.

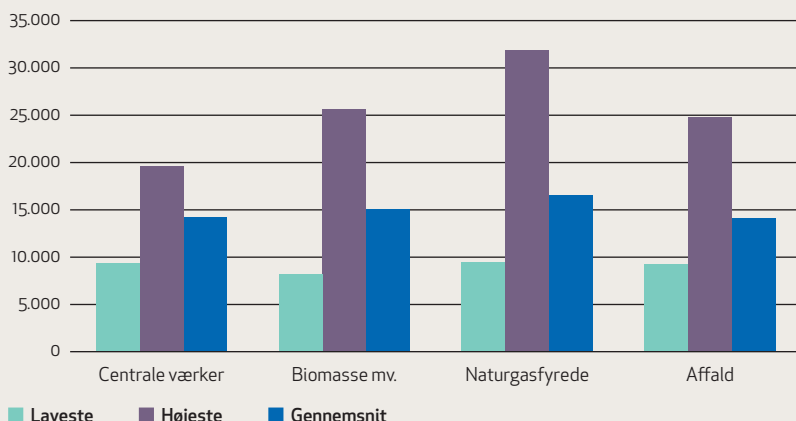
Den gennemsnitlige fjernvarmepris dækker dog over, at der er store forskelle i priserne hos de enkelte værker (figur 6). Tre tendenser træder tydeligt frem:

- de naturgasfyrede fjernvarmeværker har den højeste gennemsnitlige pris
- de centrale kraftvarmeværker har den laveste gennemsnitlige varmekost
- det er blandt de naturgasfyrede fjernvarmeværker, hvor der er størst afstand mellem fjernvarmeværker med de laveste og højeste priser.

FIGUR 5 | Gennemsnitlig forbrugerpris på fjernvarme, kr./år, løbende priser

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Dansk Fjernvarme og Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: Prisen er beregnet på basis af de faktiske afregningspriser i fyringssæsonen inkl. moms for et standardhus på 130 kvm. og et varmekonsum på 18,1 MWh. I fjernvarmeprisen indgår afgifter på det brændsel, som fjernvarmen produceres med. Statistikken giver ikke mulighed for at opdele varmeprisen i delkomponenter som netbetaling, abonnement o. lign.

FIGUR 6 | Laveste, højeste og gennemsnitlige fjernvarmepris, fordelt på værkstype, kr./år

Kilde: Egne beregninger på basis af data fra Dansk Fjernvarme og Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: Priserne er beregnet for et standardhus på 130 kvm. med fire personer og et varme-forbrug på 18,1 MWh. Flere forhold har indflydelse på priserne, f.eks. forskelle i anlægs-omkostninger, anlægstype, størrelse, antal forbrugere. Fjernvarmeværkerne er også underlagt forskellige rammebetingelser som f.eks. brændselsvalg og forskellige tilslutningsregler for kunderne.

Fjernvarmeværkerne med de højeste varmepriser har naturgas som brændselskilde. De dyreste naturgasfyrede fjernvarmeværker er barmarksværkerne. De høje priser skyldes især:

- store investeringer i produktionsanlæg og distributionsledninger
- ledningstab som følge af lange ledningsstrækninger.

Overordnet er det først og fremmest de enkelte fjernvarmeværkers udgifter til brændselsindkøb og den økonomiske effektivitet på de enkelte fjernvarmeværker, der bestemmer priserne på fjernvarme. Derfor er det afgørende, at de enkelte fjernvarmeværkers bestyrelser og ledelser driver fjernvarmeværkerne med størst mulig effektivitet.

FAKTA | Energitilsynet og fjernvarmepriserne

Energitilsynet fører tilsyn med fjernvarmeværkernes priser, der reguleres på grundlag af hvile-i-sig-selv princippet. Princippet indebærer, at fjernvarmepriserne alene må afspejle de nødvendige produktions-, distributions- og administrationsomkostninger.

DOKUMENTATION:

HISTORISK UDVIKLING I PRISEN PÅ ELEKTRICITET

Den gennemsnitlige forbrugerpris på el er steget i samme takt som forbrugerpriserne generelt fra 2014 til 2015. Set over en periode på otte år er den gennemsnitlige elpris steget en lille smule mere end den generelle prisudvikling.

Gennemsnitsprisen på elektricitet til forbrugerne er inkl. skatter, afgifter og PSO (støtte til vedvarende energi og forskning) steget med 0,6 pct. i løbende priser fra 2014 til 2015 (figur 7).

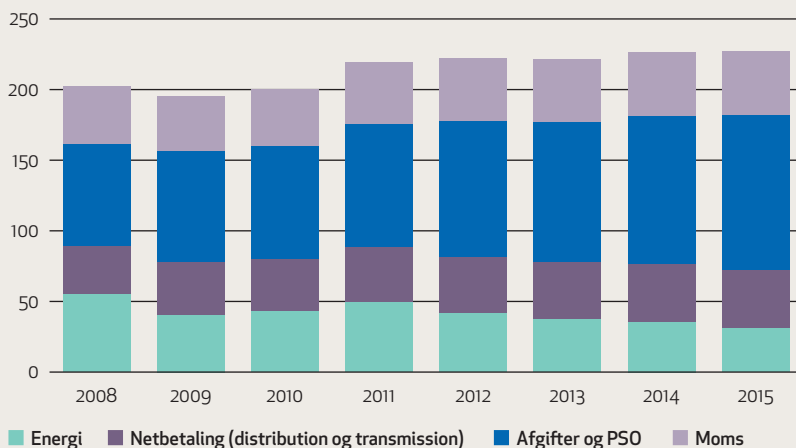
Den gennemsnitlige elpris er steget med ca. 13 pct. over de seneste otte år. Det skyldes især stigende afgifter samt stigende støtte til miljøvenlig elproduktion og forskning (PSO) trods faldende engrospriser¹⁰ de seneste par år.

UDVIKLINGEN I DISTRIBUTIONSOMKOSTNINGER

De gennemsnitlige forbrugerudgifter til distribution i nettene, et område som Energitilsynet fører tilsyn med via effektivitetsreguleringen, er steget med 22 pct. eller seks øre pr. kWh siden 2008. Stigningen skal ses i sammenhæng med, at netselskaberne bl.a. har foretaget nødvendige nyinvesteringer i kabellægning af luftledninger (figur 8). Udgifterne til kabellægning må selskaberne efter lovgivningen indregne i distributionsprisen.

¹⁰ Udviklingen i engrospriserne på naturgas og el er uddybet i afsnittet "Historisk udvikling i engrospriserne på el og naturgas"

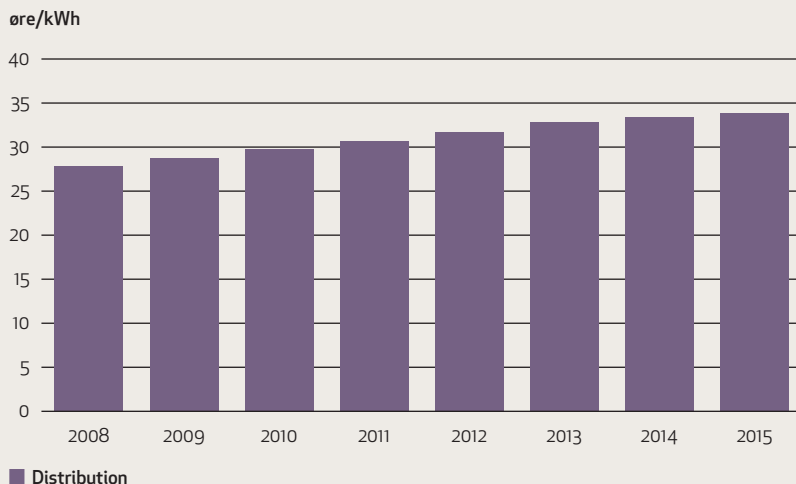
FIGUR 7 | Gennemsnitlige forbrugerpriser på elektricitet, øre pr. kWh/år, løbende priser

Kilde: Energitisynets elprisstatistik for forsyningspligtig el.

Note: PSO er offentlige forpligtelser som f.eks. støtte til vedvarende energi og forskning.

FIGUR 8 | Forbrugerudgift til distribution, øre pr. kWh/år, løbende priser

Kilde: Sekretariatet for Energitisynet

Note: Distribution omfatter abonnement og forbrugernes betaling for distribution i nettet

ELPRISENS SAMMENSÆTNING

Forbrugerprisen på elektricitet er sammensat af flere forskellige elementer (figur 9).

Energiprisen – elprisen uden afgifter, transport og levering – udgjorde i 2015 30,7 øre/kWh eller 13 pct. af den pris, som forbrugeren i gennemsnit betaler. Afgifter og moms udgjorde 155,8 øre/kWh, ca. 69 pct. af elprisen. De resterende 41,4 øre/kWh eller ca. 18 pct. går til netbetaling og abonnement.

DETAIL- OG ENGROSPRIS PÅ EL

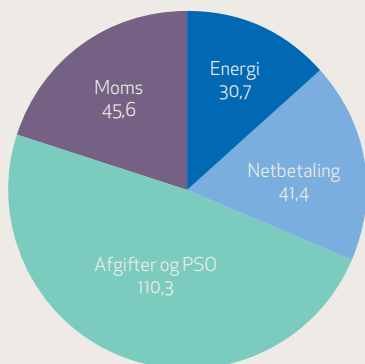
Elprisen – energiprisen – består af et engros- og et detailelement (figur 10).

Ca. 75 pct. af elprisen går til engrosleddet¹¹, hvor prisen fastsættes på den nordiske elbørs. Resten af energiprisen er det element, som detaileddet reelt kan konkurrere om.

Ifølge Energitilsynets prisstatistik var den gennemsnitlige energipris i 2015 på 30,7 øre/kWh. Detaileddet konkurrerer således om knapt 7,6 øre ud af den samlede gennemsnitlige forbrugerpris på el, der i alt beløb sig til 227,8 øre/kWh i 2015. Der er med andre ord tale om en relativt beskeden andel i forhold til den enkelte forbruger.

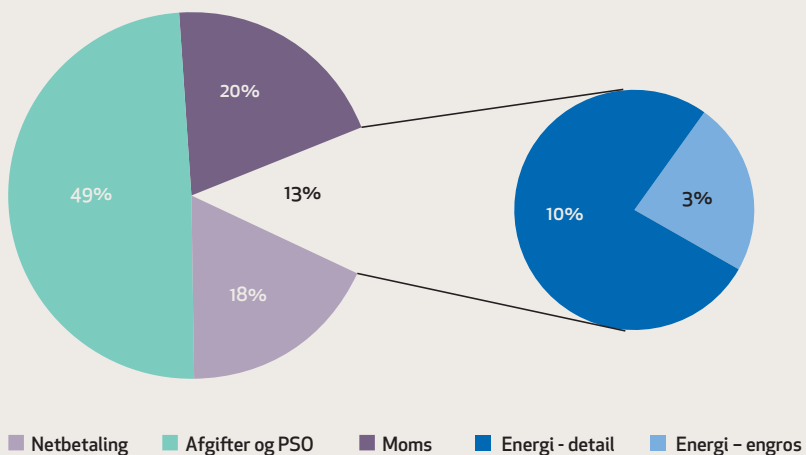
Forbrugernes samlede udgifter til køb af elektricitet er i en størrelsesorden 23 mia. kr. årligt. Skønnet er baseret på et samlet elforbrug i husholdningerne på godt 10.000 GWh i henhold til seneste tal fra Energistyrelsen og på forsyningspligtprisen.

¹¹ Engrospris taget som årets gennemsnit for 3 måneders forward (systempris og EPAD), inklusive profilomkostninger

FIGUR 9 | Elprisens sammensætning 2015, øre pr. kWh

Kilde: Energitilsynets elprisstatistik for forsyningspligtig el.

Note: Public Service Obligations (PSO) finansierer tilskud til vedvarende energi og energiforskning.

FIGUR 10 | Elprisens sammensætning i detail- og engrosleddet

Kilde: Egne beregninger, Sekretariatet for Energitilsynet.

FAKTA | Energitilsynet og elpriserne

Energitilsynet fører tilsyn med priserne på de forsyningspligtprodukter, som fortsat eksisterer.

Der er to typer forsyningspligtprodukter. Fælles for produkterne er, at de sælges til kunder, som ikke er aktive på markedet.

- **Oprindeligt forsyningspligtprodukt.** Prisreguleret produkt som størstedelen af forbrugerne modtog før et udbud af forsyningspligtbevillinger, der dækker bestemte geografiske områder i landet. Oprindeligt var der 39 forsyningspligtbevillinger, og heraf har ni bevillinger endnu ikke været i udbud. Energitilsynet fastsætter en maksimalpris for dette produkt. I 2015 købte ca. 7 pct. af forbrugerne dette produkt. Ordningen udfases i 2017.
- **Forsyningspligtprodukt ved udbud.** Prisreguleret ud fra laveste bud ved udbud. Indført i starten af 2013 med udbud i takt med at bevillingerne til det oprindelige forsyningspligtprodukt udløb. Energitilsynet holder øje med, at prisen følger prisen i det laveste bud ved udbuddet. I 2015 købte ca. 2 pct. af forbrugerne dette produkt. Ordningen udfaset i april 2016.

Priserne på de øvrige produkter på det kommercielle detailmarked er ikke omfattet af Energitilsynets regulering, men bliver overvåget af Energitilsynet. Overvågningen inkluderer en årlig undersøgelse af elpriser for forbrugere, hvori det bl.a. vurderes, om priserne er rimelige. Overvågningen har særligt fokus på de produkter, hvortil tidligere forsyningspligt-kunder er overført.

Energitilsynet regulerer desuden netdistributionsselskabernes metoder til at fastsætte prisen på transport af el i nettet.

FAKTA | Elmarkedet

Elmarkedet: Har været fuldt liberaliseret siden 2003. Det betyder, at el-kunderne selv kan vælge leverandør og produkt.

Engrosmarkedet: Det danske elmarked er en integreret del af det nordiske elmarked. Handelen på engrosmarkedet foregår på fælles-nordisk elbørs, Nord Pool, hvor producenter og elhandlere/elleverandører handler med hinanden med henblik på videresalg til kunderne på detailmarkedet.

Elpriserne: Detailpriserne afhænger af udviklingen i prisen på den nordiske elbørs, Nord Pool. Børsprisen fastsættes time for time og påvirkes bl.a. af nedbørsmængderne i Norden, produktionen fra vedvarende energi, brændselspriserne på de termiske kraftværker, efterspørgslen fra kunderne og afbrydelser i transportnettet.

Produkter: Elkunderne kan købe forskellige elprodukter, ofte til forskellige priser.

Priser: Elkunderne kan vælge mellem forskellige elprodukter. Hovedgrupperne er produkter med fast pris (kunden aftaler en fast pris for elektriciteten med sin leverandør i en kortere eller længere periode), variabel pris (elprisen følger markedets svingninger, typisk på Nord Pool, og prisen kan variere dagligt eller med længere intervaller – alt efter hvad kunden har aftalt med sin leverandør).

Visse kunder har muligheden for at købe produkter, hvor Energitilsynet fører tilsyn med prisen. Det er forsyningspligtprodukter.

Hvad skal kunderne vælge? Da markedspriserne kan variere time for time, kan man ikke på forhånd beregne prisforskellen på produkter med variable og faste priser. Valget afhænger bl.a. af kundens forventninger til elprisens udvikling.

Overblik: På hjemmesiden elpris.dk kan kunderne få et overblik over elpriserne og de forskellige produkter på detailmarkedet.

FAKTA | Priselementer som Energitilsynet fører tilsyn med

Energitilsynets tilsyn med priserne på el, naturgas og fjernvarme retter sig blot mod en del af forbrugerpriserne. De elementer, som Energitilsynet fører tilsyn med, er:

Energitilsynet fastsætter maksimal bruttofortjeneste på forsyningspligtig el

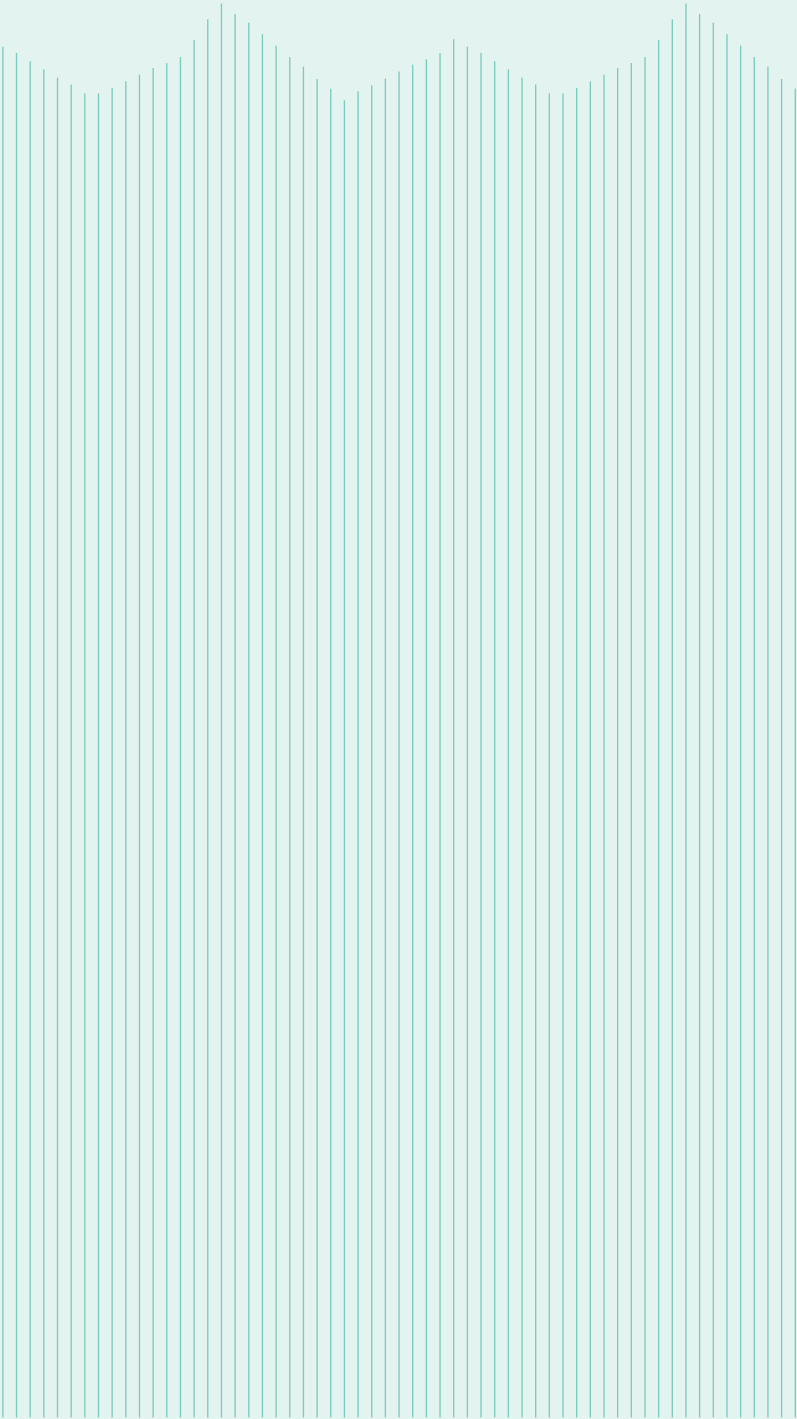
Energitilsynet fastsætter maksimalgrænse for den bruttofortjeneste, som et elforsyningspligtselskab må opnå ved at udbyde et forsyningspligtprodukt i de ni bevillingsområder, hvor bevillingerne ikke har været i udbud. Produktet er ved at blive udfaset og forsvinder helt i 2017. Ca. 7 pct. af kunderne købte dette produkt i 2015.

Energitilsynet overvåger prisen på forsyningspligtig naturgas

Forsyningspligtproduktet på naturgas tilbydes af det selskab, der har stillet den billigste pris i et udbud afholdt af Energistyrelsen. Energitilsynet overvåger, at prisen følger engrosprisen for naturgas med et tillæg, der dækker gasleverandørens øvrige omkostninger. Ca. 5 pct. af kunderne købte dette produkt i 2015.

Energitilsynet fører tilsyn med fjernvarmeprisen

Der er ikke konkurrence på fjernvarmemarkedet, og derfor reguleres priserne på grundlag af hvile-i-sig-selv. Energitilsynet holder øje med, at fjernvarmepriserne er en direkte afspejling af de nødvendige omkostninger til produktion, distribution og administration.

DOKUMENTATION:

HUSHOLDNINGERNES UDGIFTER TIL ENERGI I TILKNYTNING TIL BOLIGEN

Husholdningernes gennemsnitlige udgifter el og opvarmning med fjernvarme eller naturgas har været faldende.

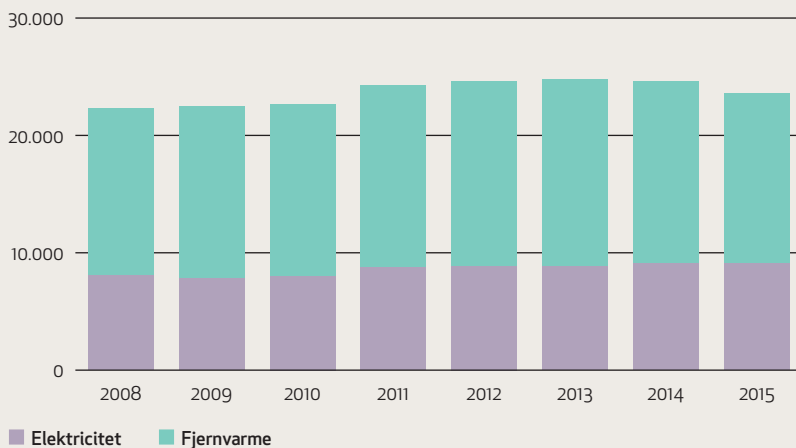
Husstandenes udgifter til elektricitet og udgifter til opvarmning i boligen udgør en væsentlig del af deres samlede udgifter til energi. Næsten alle ca. 2,7 mio. husstande¹² bruger el i boligen (til madlavning, vask, køl og frys og underholdning). Ca. 1,7 mio. husstande (63 pct.) har fjernvarme som varmekilde, ca. 0,5 mio. husstande (ca. 15 pct.) har naturgas som varmekilde, ca. 0,3 mio. husstande (11 pct.) har olie som varmekilde og endelig har de resterende husstande (ca. 0,3 mio.) varmepumper, elvarme eller brænde som varmekilde¹³.

Energitilsynets regulering retter sig mod el-, naturgas- og fjernvarmeområdet. Energitilsynets regulering har derfor betydning for langt hovedparten af husholdningernes energiudgifter i tilknytning til boligen. I det følgende belyses nærmere, hvordan udgifterne til energi i tilknytning til boligen (hhv. el og fjernvarme og el og naturgas) for typiske husholdninger har udviklet sig i løbende priser i de seneste otte år.

¹² Danmarks Statistik

¹³ Energistyrelsen, Energistatistik 2014

FIGUR 11 | Udgifter til elektricitet og fjernvarme for typisk familie, kr./år, løbende priser

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet "Elprisstatistik" og Dansk Fjernvarme "Fjernvarmepri-serne i Danmark".

Note: Typisk familie består af fire personer, bor i et standardhus på 130 kvm., har et elforbrug på 4000 kWh og et varmeforbrug på 18,1 MWh.

HUSHOLDNINGERNES UDGIFTER TIL ELEKTRICITET OG FJERNVARME

En typisk familie havde en mindre el- og fjernvarmeregning i 2015 end i 2014 (figur 11). I løbende priser faldt de gennemsnitlige udgifter til elektricitet og fjernvarme fra ca. 24.600 kr. i 2014 til ca. 23.600 kr. i 2015 for en typisk familie, defineret som en familie på fire personer, der bor i et standardhus på 130 kvm. og har et årligt elforbrug på 4000 kWh og et årligt varmeforbrug på 18,1 MWh.

Faldet i de gennemsnitlige forbrugerudgifter til elektricitet og fjernvarme svarer til, at en typisk familie har sparet 4,3 pct. på el- og

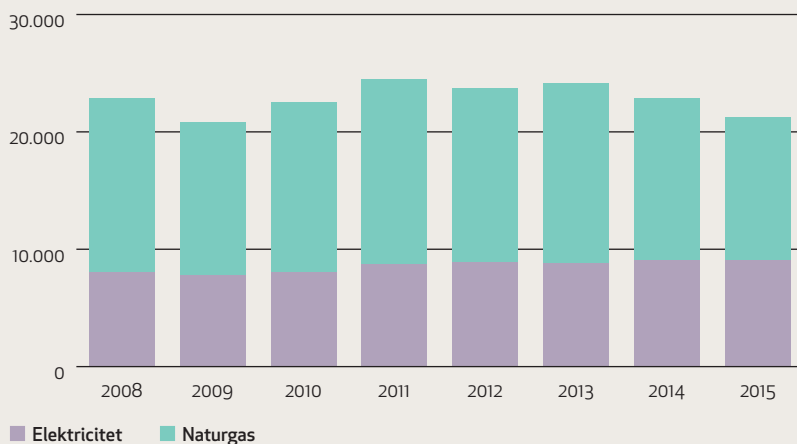
fjernvarmeregningen i 2015 i forhold til 2014, primært som følge af et fald i priserne på fjernvarme.

HUSHOLDNINGERNES UDGIFTER TIL ELEKTRICITET OG NATURGAS

En typisk familie havde også en mindre samlet el- og naturgasregning i 2015 end i 2014 (figur 12). I løbende priser faldt summen af de gennemsnitlige udgifter til elektricitet og naturgas fra ca. 22.900 kr. i 2014 til 21.200 kr. i 2015 for en typisk familie.

Faldet i de gennemsnitlige forbrugerudgifter til elektricitet og naturgas svarer til, at en typisk familie har sparet 7,2 pct. på el- og naturgasudgifterne i 2015 i forhold til 2014, primært som følge af et fald i udgiften til naturgas.

FIGUR 12 | Udgifter til elektricitet og naturgas for typisk familie, kr./år, løbende priser

Kilde: Prisstatistik på el og naturgas, Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: Typisk familie består af fire personer, bor i et standardhus på 130 kvm., har et elforbrug på 4000 kWh og et varmeforbrug på 18,1 MWh.

DOKUMENTATION: HISTORISK UDVIKLING I ENGROSPRISER PÅ EL OG NATURGAS

Engrospriserne på el og naturgas har en stor indflydelse på forbrugerpriserne på el og naturgas. Den gennemsnitlige engrospris på el har som tendens været faldende siden 2011. Den gennemsnitlige engrospris på naturgas har som tendens været faldende i 2014 og 2015

EL

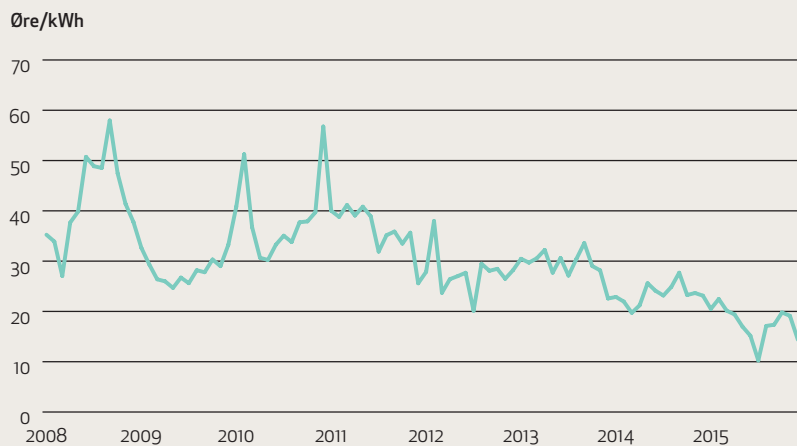
Den gennemsnitlige engrospris for el steg fra omtrent 27 øre/kWh i marts 2008 til 58 øre/kWh i september 2008, hvorefter engrosprisen faldt til 25 øre/kWh i maj 2009 (figur 13).

Stigningen i engrosprisen for el i den beskrevne periode kan bl.a. tilskrives stigende verdensmarkedspriser på kul og olie samt CO₂-kvoter¹⁴. Det efterfølgende fald i engrospriserne for el hænger formentlig sammen med finanskrisen og faldende efterspørgsel efter energi.

Den gennemsnitlige engrospris for el er faldet fra omtrent 57 øre/kWh i december 2010 til 14 øre/kWh i december 2015. Denne fem-årige trend med faldende priser kan ifølge ACER's Market Monitoring Report¹⁵ bl.a. tilskrives den stigende udbredelse af vedvarende energi (såsom vind- og solkraft), kombineret med lave kulpriser og et aftagende elforbrug. Ifølge ACER har

¹⁴ http://www.ea-energianalyse.dk/reports/1068_husholdningernes_elpriser.pdf

¹⁵ http://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER_Market_Monitoring_Report_2015.pdf

FIGUR 13 | Udviklingen i engrosprisen for el i Danmark, 2008-2015

Kilde: *Energinet.dk*

Note: *Data er månedlige gennemsnit, som viser gennemsnitsprisen for Vest- og Østdanmark.*

de reducerede gaspriser i 2014 desuden presset engrospriserne for el yderligere ned.

Faldet i engrosprisen på el er i Danmark ikke slået igennem i forbrugerpriserne. Det hænger primært sammen med afgifter og støtte til vedvarende energi og energiforskning (PSO).

NATURGAS

Udviklingen i forbrugerpriserne på naturgas hænger mere direkte sammen med prisudviklingen på engrosmarkedet, især fordi naturgas i modsætning til el ikke er belagt med en PSO-afgift (støtte til vedvarende energi og energiforskning).

Udviklingen i engrosprisen på naturgas er knyttet til engrosprisen på olie. En del leveringsaftaler på naturgasmarkedet er udformet, så prisen justeres i forhold til prisudviklingen på olie. Prisjusteringen sker imidlertid ikke med det samme - historisk har udviklingen i oliepriserne typisk slået igennem på gaspriserne med seks til ni måneders forsinkelse (figur 14).

I andet halvår 2008 faldt olieprisen drastisk (78 pct.) som følge af den finansielle krise. I slutningen af 2008 begyndte effekten af krisen

også at kunne ses på gaspriserne, som faldt med næsten 30 pct. fra oktober til december (figur 14). Faldet i gaspriserne fortsatte i 2009 grundet lavere efterspørgsel og faldende oliepriser i andet halvår 2008.¹⁶ 2009 sluttede dog af med en relativ høj gaspris, formentlig grundet usikkerhed om kapaciteten på gasmarkedet.¹⁷

I 2010 steg både olie- og gaspriserne, og i december nåede gasprisen på Gaspoint Nordic (GPN) det hidtil højeste niveau, da der var afbrud af gasimporten fra Tyskland i Ellund.

I perioden 2011-2013 var prisudviklingen for olie og gas relativt stabil med undtagelse af udsving i gasprisen i februar 2012 og foråret 2013, især drevet af koldt vejr og usikkerhed for forsyningssituationen i Rusland. I marts 2013 nåede gasprisen på GPN det højeste niveau nogensinde grundet koldere vejr end forventet, lav beholdning i gaslagrene og reducerede leverancer fra Nordsøen.

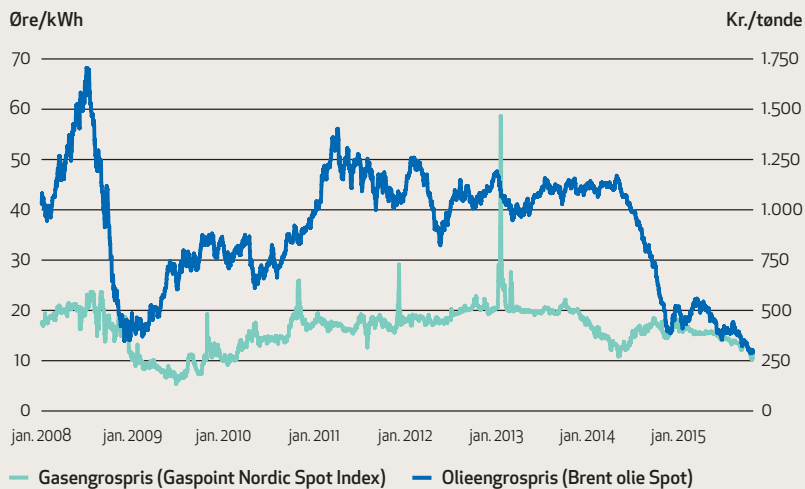
Olieprisen har været faldende siden midten af 2014, især på grund af langsigtede skift i udbud og efterspørgsel samt aftagende geopolitiske risici.¹⁸ Også gaspriserne var faldende i 2014 og 2015, drevet af stigende efterspørgsel, faldende oliepriser og øget udbud af LNG på det europæiske marked. Forhold, som alt i alt pressede gasprisen ned.¹⁹

¹⁶ DG Energy, quarterly report (fourth quarter of 2008)

¹⁷ Sekretariatet for Energitilsynet, "Overvågning af de danske engrosmarkeder for elektricitet og gas", 1. kvartal 2012

¹⁸ World Bank Group, "The Great Plunge in Oil Prices: Causes, Consequences, and Policy Responses", marts 2015

¹⁹ ACER/CEER, "Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2014", november 2015

FIGUR 14 | Udviklingen i engrosprisen på naturgas og olie

Kilde: Gaspoint Nordic, U.S. Government Energy Administration (eia.gov) og egne beregninger

Note: Gaspoint Nordic (GPN) (oprindeligt Nord Pool Gas) åbnede for handel i marts 2008, så dataserien for gasengrosprisen starter 5. marts 2008.

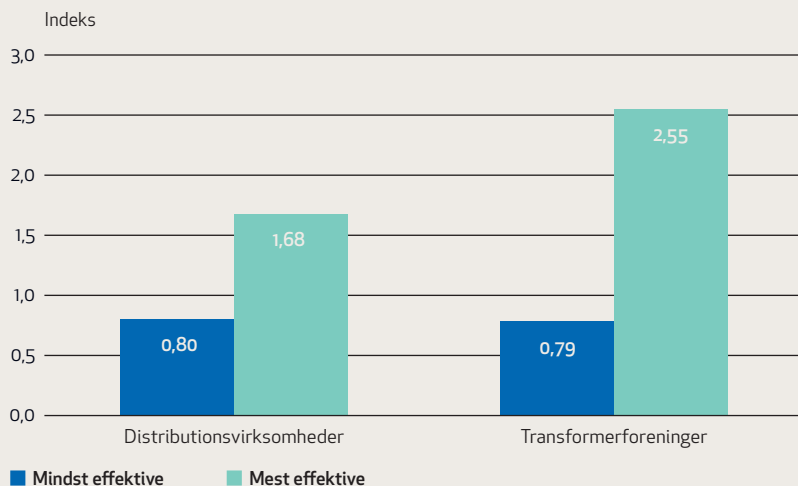
DOKUMENTATION: KRAV OM EFFEKTIVITET I ELSEKTOREN

Energitilsynet har i 2015 sænket loftet over de maksimalt tilladte indtægter i landets 64 elnetvirksomheder med ca. 93 mio. kr. Netvirksomhederne er naturlige monopoler og er ikke udsat for konkurrence. Sigtet med Energitilsynets regulering er at tilskynde virksomhederne til at blive mere effektive

Energitilsynets analyse af omkostningsniveauet i elnetvirksomhederne viser, at der fortsat er store forskelle i økonomisk effektivitet mellem virksomhederne. Den seneste analyse og benchmarking af omkostningsniveauet i virksomhederne afdækker, at den mest effektive netvirksomhed er dobbelt så effektiv som den mindst effektive virksomhed i gruppen af mellemstore netvirksomheder. I gruppen af små netvirksomheder – transformerforeninger – er forskellen mere markant. Den mest effektive virksomhed har omkostninger, der er tre gange lavere end den mindst effektive virksomhed (figur 15).

Tallene er fremkommet i Energitilsynets benchmarkanalyse af den økonomiske effektivitet i elnetvirksomhederne i 2015. Baggrunden for at benchmarke netvirksomhederne og fastlægge effektivitetskrav er, at virksomhederne er naturlige monopoler, der ikke er udsat for et effektivitetspres fra konkurrencen på samme måde som virksomheder på konkurrenceudsatte markeder.

Energitilsynets benchmarkanalyse bliver foretaget med den såkaldte netvolumenmodel på baggrund af netvirksomhedernes regnskabstal for 2014. Der er således tale om modelberegnete effektivitetsforskelle mellem netvirksomhederne.

FIGUR 15 | Forskelle i elnetvirksomhedernes beregnede effektivitet

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet. Egne beregninger på baggrund af benchmarking-analyse.

Note: Figuren viser indeks for elnetvirksomhedernes omkostningseffektivitet. Et højt indeks er udtryk for en høj opgjort effektivitet; et lavt indeks er udtryk for en lav opgjort effektivitet.

Note: Energitilsynets benchmarkinganalyse omfatter 64 elnetvirksomheder, fordelt på tre kategorier: To store netvirksomheder med net på 50-60 kV, 45 mellemstore netvirksomheder med net på 0,4-60 kV og 17 mindre virksomheder (transformerforeninger), primært med net på 0,4 kV. Da kategorien af store virksomheder med net på 50-60 kV alene indeholder data for to virksomheder, er denne gruppe udeladt i figuren.

NYT LOFT OVER INDTÆGTERNE

Den nye benchmarkanalyse af netvirksomhedernes omkostnings-effektivitet har ført til, at Energitilsynet har reduceret loftet over de maksimalt tilladte indtægter og fastsat nye effektivitetskrav for hver enkelt netvirksomhed. Kravene indebærer en samlet nedsættelse af netvirksomhedernes indtægtsrammer i 2015 med ca. 93 mio. kr., hvilket svarer til godt 4,6 pct. af netvirksomhedernes såkaldte påvirkelige omkostninger – det er omkostninger som løn, administration og vedligeholdelse.

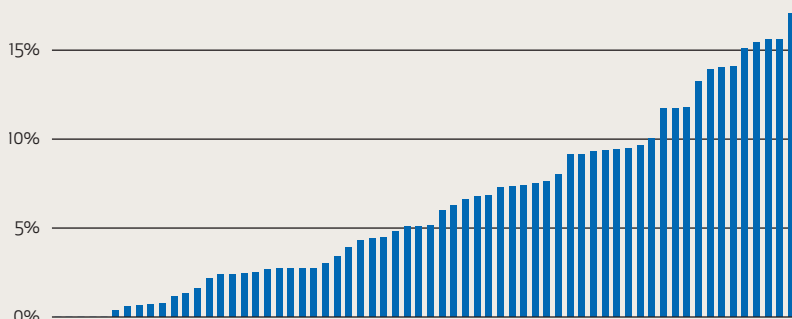
Nedsættelsen af indtægtsrammen fordeler sig på varige effektivitetskrav begrundet i lav økonomisk effektivitet, og på ét-årige effektivitetskrav pålagt netvirksomhederne for ikke at have en tilfredsstillende kvalitet i el-leverancen. Det varige

effektivitetskrav er på ca. 90 mio. kr., og det ét-årige er på ca. 3 mio. kr. En illustration af, hvordan de varige effektiviseringskrav er blevet udmøntet for hvert enkelt af de 64 netvirksomheder, fremgår af figur 16.

Effektiviseringskravet til elnetselskaberne udgør en fjerdedel af det potentiale, som benchmarkanalysen har afdækket. Det er således kun 25 pct. af potentialet for effektivisering, der udmøntes som et krav. De resterende 75 pct. bliver ikke udmøntet; dels for at tage hensyn til den usikkerhed der altid vil være i en sådan benchmark; dels for at give netvirksomhederne mulighed til at tilpasse sig nye indtægtsvilkår.

Effektiviseringskravet skal ses i forhold til netvirksomhedernes størrelse, da det udmøntede krav i kroner beregnes på baggrund af den enkelte virksomheds påvirkelige omkostninger. Påvirkelige omkostninger er netvirksomhedens driftsomkostninger fratrasket omkostninger til nettab samt godkendte ekstraordinære omkostninger. De påvirkelige omkostninger – som løn, administration og vedligeholdelse – udgør ca. halvdelen af netvirksomhedernes samlede omkostninger.

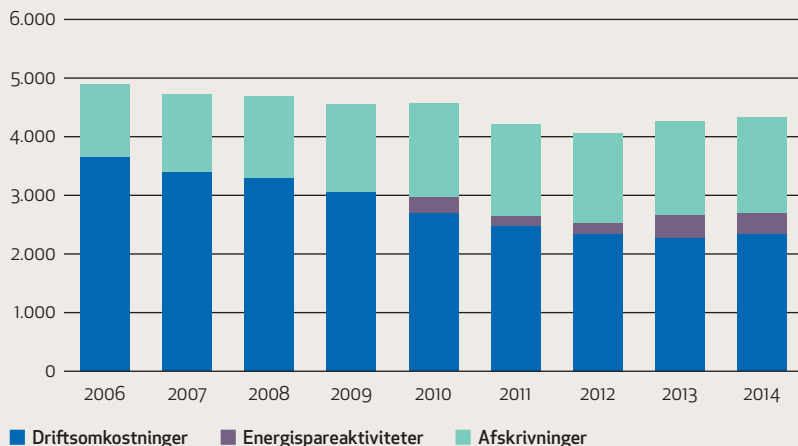
FIGUR 16 | Elnetvirksomhederne beregnede effektiviseringskrav (pct. af påvirkelige omkostninger)

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet. Egne beregninger på baggrund af benchmarkinganalyse (2014-data).

Note: Figuren viser, hvordan Energitilsynet udmønter varige effektivitetskrav til landets 64 elnetvirksomheder – hvert enkel virksomhed er vist som en søjle i figuren – gennem reduktion af de maksimalt tilladte indtægter (indtægtsrammer). Afgørelsen blev truffet i 2015 til udmøntning i 2016. Fem netvirksomheder er ikke blevet pålagt reduktion i virksomhedens indtægtsramme som resultat af den økonomiske benchmarking. De øvrige 59 netvirksomheder har alle fået beskåret deres indtægtsramme.

Note: Figuren indeholder data for 64 virksomheder fordelt på tre grupperinger: To store virksomheder med net på 50-60 kV, 45 mellemstore virksomheder med net på 0,4-60 kV og 17 mindre virksomheder (transformerforeninger, primært med net på 0,4 kV). Transformerforeningerne er de mindste aktører blandt netvirksomhederne, typisk med nogle få hundrede kunder, om end de er forskellige med hensyn til antal kunder, elforsyningsanlæg, antal ansatte etc.

FIGUR 17 | Elnetvirksomhedernes omkostninger 2006-2014 *, mio. kr./år

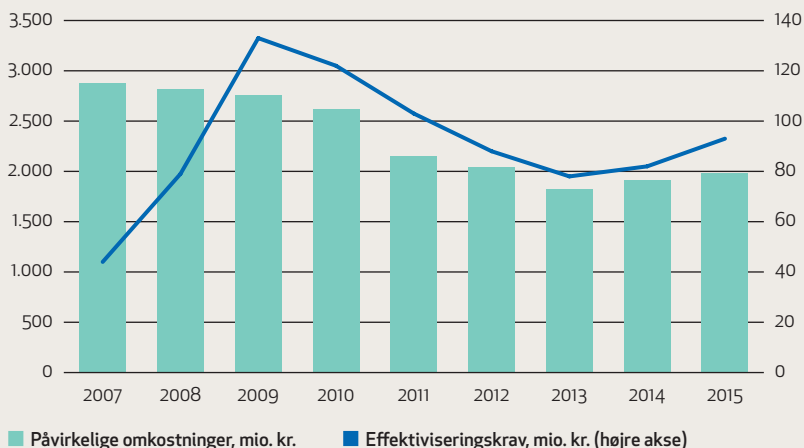
Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: *Omkostningerne er opgjort i mio. kr. i 2006-priser. Omkostningerne i 2006 er medtaget for at vise data, der ligger til grund for benchmarkafgørelsen for 2007, hvori der udmøntes krav for indtægtsrammen i 2008 og så fremdeles. Data for 2015 foreligger først i forbindelse med virksomhedernes regnskabsaflæggelse i 2016.

Note: Siden 2010, jf. indtægtsrammebekendtgørelse nr. 1294 af 24. november 2010, har der været regnskabsmæssig adskillelse mellem energispareaktiviteter og den øvrige drift. Elnetvirksomhederne er forpligtet til at rådgive kunderne om at spare og effektivisere energiforbruget. Omkostningerne til energispareaktiviteter beløb sig i 2014 til ca. 450 mio. kr. og dækker elnetvirksomhedernes omkostninger til at opnå en samlet energibesparelse hos kunderne på ca. 968 GWh.

Note: I 2012 opkøbte Energinet.dk de regionale transmissionsvirksomheder. Dette kommer til udtryk i figuren i 2012, hvor en del af faldet i omkostningerne kan forklares herved.

FIGUR 18 | Elnetvirksomhedernes påvirkelige omkostninger i forhold til effektiviseringskravene, løbende priser, mio. kr./år

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: De påvirkelige omkostninger samt effektiviseringskravene er opgjort i løbende priser.

Note: Figuren er udarbejdet på baggrund af årene for Energitilsynets benchmarkafgørelser, dvs. at værdierne for år 2007 er beregnet med afsæt i regnskabsdata for 2006 og effektiviseringskravet er udmøntet i 2008 og så fremdeles. De påvirkelige omkostninger i 2007 viser derfor ligeledes regnskabsdata for 2006 osv.

Note: I 2012 opkøbte Energinet.dk de regionale transmission virksomheder. Dette kommer til udtryk i figuren i 2013, hvor en del af faldet i omkostningerne kan forklares med, at omkostninger til driften af disse net er udgået af tallene.

Note: Siden 2004, hvor den nuværende regulering af netvirksomhederne blev indført, er der sket en konsolidering. I 2004 var der 115 elnetvirksomheder på distributionsniveau. I 2015 er antallet af elnetvirksomhederne på distributionsniveau reduceret til 64 virksomheder.

SAMLEDE REDUKTION

Det er niende gang, at Energitilsynet fastsætter et loft over de maksimalt tilladte indtægter, som elnetvirksomhederne kan opkræve hos kunderne over elregningen. Det betyder, at landets netvirksomheder varigt har fået reduceret deres opkrævningsmuligheder hos kunderne med lige knap 800 mio. kr. fra 2008-2016. Tabel 1 illustrerer de årlige effektiviseringskrav, der er udmøntet over for netvirksomhederne.

Det loft, som Energitilsynet årligt lægger over virksomhedernes maksimalt tilladte indtægter, har været relativt stabilt siden 2008, opgjort i løbende priser (tabel 1). Det skal dog bemærkes, at virksomhederne har mulighed for at få forhøjet indtægtsrammerne. Det gælder f.eks., når virksomhederne har omkostninger til såkaldte nødvendige nyinvesteringer, der primært er investeringer i kabellægning af luftledninger og tilslutning af nye større boligområder mv.

Energitilsynets krav om effektivisering i elnetvirksomhederne har

som helhed udgjort mellem 0,6 – 2,0 pct. af den samlede indtægtsramme i perioden 2008-2014 (tabel 1). Dette er dog en betragtning for virksomhederne set under ét, og forholdet mellem krav og indtægtsramme kan således variere, når netvirksomhederne betragtes individuelt.

UDVIKLINGEN I DE SAMLEDE OMKOSTNINGER

I perioden 2006-2014 er elnetvirksomhedernes samlede driftsomkostninger faldet med ca. 1.320 mio. kr. (figur 17). Lovgivningen er imidlertid blevet ændret i perioden, og fra 2010 er virksomhedernes omkostninger til energirådgivning af og gennemførelse af energibesparelser hos kunderne blevet opgjort særskilt. Når der tages højde for denne ændring, er de samlede driftsomkostninger faldet med ca. 954 mio. kr. fra 2006-2014. I samme periode er afskrivningerne steget med ca. 397 mio. kr. (figur 17).

UDVIKLINGEN I DE PÅVIRKELIGE OMKOSTNINGER

Elnetvirksomhedernes påvirkelige omkostninger – eksempelvis løn, administration og vedligeholdelse – udviser et fald. Disse omkostninger er således faldet med knapt 900 mio. kr. fra 2007 til 2015 (figur 18).

Samtidig med at omkostningerne til f.eks. løn, administration og vedligeholdelse er faldet, er Energitilsynets effektiviseringskrav ligeledes mindsket fra 2009 til 2015 i absolutte tal (figur 18). Det skal dog bemærkes, at denne udvikling er set for elnetvirksomhederne som helhed, og udviklingen for den enkelte virksomhed kan derfor afvige.

TABEL 1 | Effektiviseringskrav til elnetvirksomhederne i løbende priser, mio. kr.

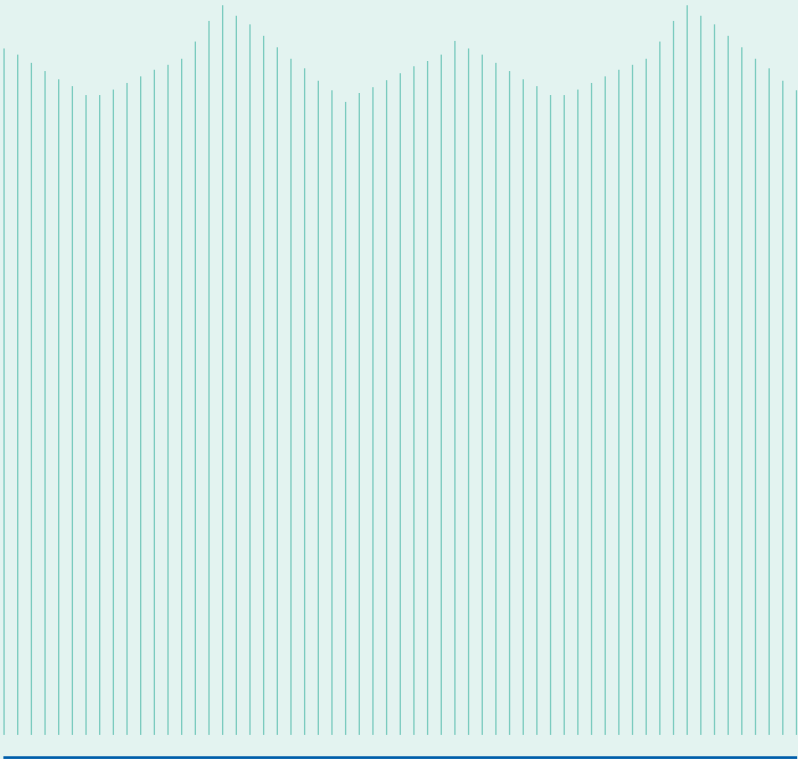
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Effektiviseringskrav (mio. kr.), heraf:									
Økonomisk effektivitet	44	79	133	122	103	88	77	82	93
Kvalitet i levering	0,0	9,6	5,5	4,5	4,3	4,9	2,4	0,2	2,8
Indtægtsramme før effektiviseringskrav (mio. kr.)	6.646	6.512	6.582	6.515	6.707	6.926	6.905	* -	* -
Effektiviseringskrav ift. indtægtsramme (pct.)	0,67	1,21	2,01	1,87	1,54	1,27	1,12	* -	* -

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: Hvis netvirksomhederne har nødvendige nyinvesteringer som følge af f.eks. kabellægning af luftledninger, nye net i nye boligområder, myndighedspålæg m.v., fastsætter reguleringen, at virksomhedernes indtægtsramme kan forhøjes. Det kan kun ske, hvis virksomhederne ansøger Energitilsynet herom. Indtægtsrammerne kan hæves med tilbagevirkende kraft som følge af denne bestemmelse i reguleringen.

Note: *Indtægtsrammerne for 2015 og 2016 kan først opgøres efter virksomhedernes indberetning af reguleringsregnskaber i maj 2016 og i maj 2017.

Note: Benchmarkingen af netvirksomhederne foretages forud for reguleringsåret, hvor indtægtsrammerne reduceres. Reduktionen af indtægtsrammerne i 2008 sker således på baggrund i benchmarking i 2007 og så fremdeles.

FAKTA | Reguleringen af elnetvirksomhederne

Landets elnetvirksomheder er naturlige monopoler. Da distribution af elektricitet er en monopolaktivitet, har netvirksomhederne i udgangspunktet ikke de samme incitamenter til økonomisk effektivitet som virksomheder på et konkurrencemarked.

Netvirksomhederne er derfor underlagt en økonomisk regulering, som Energitilsynet administrerer. Reguleringen sigter på at afspejle det pres for effektivitet, som konkurrenceudsatte virksomheder står over for på et marked præget af konkurrence. Den økonomiske regulering består primært af tre mekanismer: Indtægtsrammer, forrentningsloft og benchmarking.

Indtægtsrammerne fastsætter det maksimale loft over netvirksomhedernes driftsindtægter.

Virksomhederne kan frit vælge, om de vil udnytte den indtægtsramme, som Energitilsynet fastsætter årligt. Nogle virksomheder – typisk de andels-ejede – vælger således at holde driftsindtægterne nede gennem tariffene og undlader dermed at opkræve den maksimalt tilladte indtægtsramme hos forbrugerne. Ca. 7 pct. af de driftsindtægter, som elnetvirksomhederne har tilladelse til at opkræve på landsplan, bliver således ikke opkrævet hos kunderne. Det svarer til et beløb i størrelsesordenen 430 mio. kr.

Forrentningsloftet fastsætter den maksimale forrentning, netvirksomhederne kan opnå. I praksis er forrentningsloftet udtryk for det maksimalt tilladte driftsoverskud. Overskridelse af forrentningsloftet resulterer i reduktion af virksomhedens indtægtsramme.

Benchmarkingen skal sikre, at forbrugerne ikke betaler mere for netvirksomhedernes ydelser, end de ville have gjort, hvis virksomhederne var udsat for konkurrence. Såfremt netvirksomhedens faktiske omkostninger er høje, pålægges virksomheden krav om effektivisering af Energitilsynet.

Reguleringen af den systemansvarlige transmissionsvirksomhed

Den systemansvarlige transmissionsvirksomhed, Energinet.dk, der ejer og driver det overordnede transmissionsnet, reguleres efter hvile-i-sig-selv princippet, hvor virksomhedens tariffer kun må dække virksomhedens nødvendige omkostninger ved effektiv drift.

Energitilsynet godkender hovedparten af virksomhedens metoder til fastsættelse af tariffene og kan bestemme, at en konkret omkostning ikke er udtryk for en nødvendig omkostning og derfor ikke må indregnes helt eller delvist i virksomhedens tariffer.

ANALYSE:

UNDERSØGELSE AF ELPRISER FOR PASSIVE FORBRUGERE

En række elforbrugere er blevet overført til et kommercielt elhandelsprodukt i forbindelse med udfasningen af forsyningspligtreguleringen, fordi de ikke selv har foretaget et aktivt valg af leverandør eller produkt. Flytningen er sket ved forbrugernes passive accept. Energitilsynets analyse tyder imidlertid ikke på, at priserne for disse elforbrugere er blevet mærkbart dyrere.

Med udfasningen af den såkaldte forsyningspligt på elmarkedet er en stor gruppe af forbrugere overført til et markedsbaseret handelsprodukt. Sekretariatet for Energitilsynet har undersøgt priser m.v. for disse handelsprodukter over det første år siden overflytningen. Undersøgelsen peger på:

- Ingen af de handelsprodukter, forbrugerne er overført til, er mærkbart dyrere end øvrige elprodukter på markedet.
- Den gennemsnitlige pris på disse produkter er faldet igennem perioden og har generelt fulgt udviklingen i engrosprisen.
- Bruttoavancen på de produkter, forbrugerne er overført til, er uændret gennem perioden.
- Der ses en tendens til højere priser og højere bruttoavance i Østdanmark end i Vestdanmark.

Vilkårene for handelsproduktet, som forbrugerne er overført til, er ændret væsentligt for et betydeligt antal forbrugere. Fem elhandelsvirksomheder har overført kunder til et variabelt produkt, som flytter lidt mere af usikkerheden fra engrosmarkedet over på forbrugeren. Selv om det kun er fem elhandelsvirksomheder, er det en stor andel af forbrugere, da en af disse elhandelsvirksomheder har overført et betydeligt antal kunder.

BAGGRUND FOR ANALYSEN

På det danske detailmarked for el er der de senere år gennemført markante ændringer i rammerne for erhvervsudfoldelsen. En markant ændring er afskaffelsen af den såkaldte forsyningspligtregulering. Handelen med el blev liberaliseret allerede den 1. januar 2003. I forbindelse med liberaliseringen blev der dog opretholdt en regulering af prisen på et bestemt produkt – nemlig forsyningspligtproduktet. De fleste forbrugere købte fortsat forsyningspligtproduktet efter liberaliseringen.

Forsyningspligtreguleringen er imidlertid blevet ophævet, og ordningen er ved at blive udfaset. Det sker på den måde, at når en elhandelsvirksomheds forsyningspligtbevilling udløber, føres køberne af forsyningspligtproduktet over på et andet produkt. Forbrugerne har mulighed for frit at vælge et handelsprodukt; men hvis forbrugeren ikke udnytter denne mulighed føres forbrugeren over på et elprodukt, valgt af elhandelsvirksomheden, ved såkaldt passiv accept.

Fra den 1. oktober 2014 modtog godt 90 pct. af de danske forbrugere et markedsbaseret elhandelsprodukt. Lidt over halvdelen af disse forbrugere var overført ved passiv accept fra et reguleret produkt og havde dermed ikke foretaget et aktivt valg om produkt. Dette skal ses

i forhold til, at 79 pct. af de danske forbrugere modtog et prisreguleret forsyningspligtprodukt den 1. januar 2013.

I relation til overflytningen af forbrugerne i oktober 2014 var det anført i Elforsyningsloven, at alle handelsprodukter, som forbrugere var blevet overflyttet til med passiv accept, skulle markeres så Energitilsynet kunne følge dem. Denne analyse er et resultat af denne markering og viser udviklingen i priser, bruttoavance og vilkår gennem det første år siden forbrugerne blev overført ved passiv accept. Analysen ser således på udviklingen fra den 1. oktober 2014 til den 1. oktober 2015.

Sigtet med undersøgelsen er at skabe åbenhed om udviklingen i priserne for disse produkter. Det ventes at kunne have en gavnlig effekt på konkurrencen, hvis der

er åbenhed om prisudviklingen for produkter, som udvikler sig til at være markant dyrere end elpriserne generelt. Prisen og bruttoavancen på det regulerede forsyningspligtprodukt, som ca. 7 pct. af forbrugerne fortsat køber, er medtaget som referenceprodukt.

I de følgende afsnit ses der udelukkende på de markerede produkter, som er produkterne med forbrugere overført ved passiv accept. Det vil sige, at hver gang der bliver nævnt "produkter" refereres der til "produkter med forbrugere overført ved passiv accept."

PRISUDVIKLING

Den gennemsnitlige pris på produkterne med kunder overført ved

passiv accept har været faldende i hvert kvartal i perioden 1. oktober 2014 til 1. oktober 2015. I Østdanmark er gennemsnitsprisen faldet fra 37,5 øre/kWh til 30,1 øre/kWh. I Vestdanmark er prisen faldet fra 34,6 øre/kWh til 28,3 øre/kWh. For Vestdanmarks vedkommende er den gennemsnitlige pris dermed stort set identisk med prisen på forsyningspligtproduktet. I Østdanmark har den gennemsnitlige pris ligget en smule over forsyningspligtprisen med undtagelse af 3. kvartal 2015. Den gennemsnitlige pris i Østdanmark har med undtagelse af juli 2015 ligget over prisen i Vestdanmark gennem hele perioden. Alle priserne har desuden overordnet set fulgt engrosprisen, som også er faldet gennem hele perioden, og er lidt højere i Østdanmark end i Vestdanmark. For 3. kvartal 2015 skal det bemærkes, at det har en væsentlig betydning for prisen i Østdanmark, at en enkelt elhandelsvirksomhed overførte sine kunder til et variabelt produkt. Prisudviklingen kan ses i figur 19.

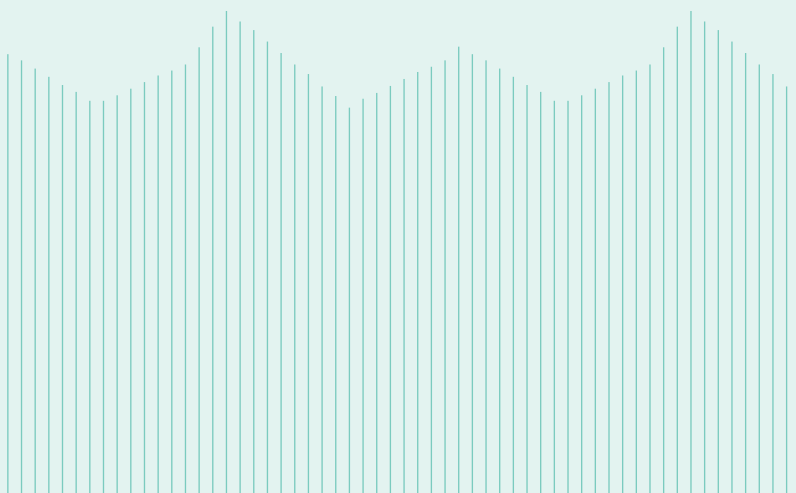
FAKTA | Udfasningen af forsyningspligtreguleringen

Oprindeligt forsyningspligtprodukt. Prisreguleret produkt som alle forbrugere modtog før liberaliseringen. Planlagt afskaffet i starten af 2013, men først ved udløb af bevillingerne til salg af produktet. I 2015 købte ca. 7 pct. af forbrugerne dette produkt. Endeligt udfaset maj 2017.

Forsyningspligtprodukt ved udbud. Prisreguleret ud fra laveste bud ved udbud. Indført i starten af 2013 med udbud i takt med at bevillingerne til det oprindelige forsyningspligtprodukt udløb. I 2015 købte ca. 2 pct. af forbrugerne dette produkt. Afskaffet 1. april 2016.

Tilbagefaldsprodukt. Indirekte prisreguleret produkt indført i starten af 2013. Forbrugere fra det oprindelige forsyningspligtprodukt blev overført hertil. Afskaffet 1. oktober 2014.

Handelsprodukt med forbrugere overført ved passiv accept. Ikke et reguleret produkt, men markeret så Energitilsynet kan følge udviklingen. Forbrugere fra både det oprindelige forsyningspligtprodukt, forsyningspligtproduktet ved udbud og tilbagefaldsproduktet er overført hertil. I 2015 var lidt over 50 pct. af forbrugerne overført ved passiv accept til et markeret produkt.

Når der ses på prisudviklingen for de enkelte produkter i stedet for den gennemsnitlige udvikling, er der fortsat den samme tendens med et prisfald gennem perioden.

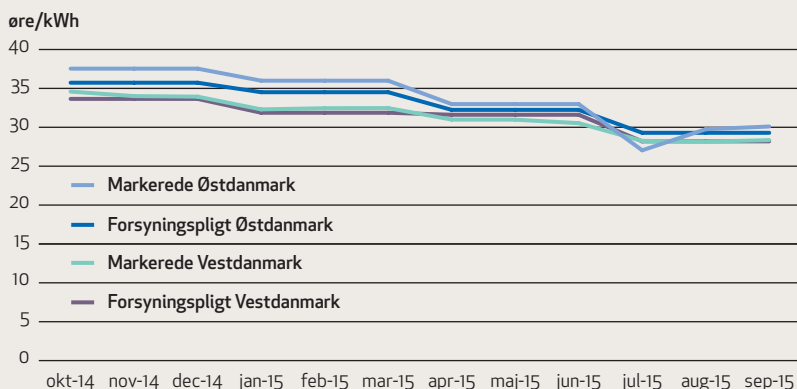
I Vestdanmark er der dog en væsentlig prisspredning mellem produkterne, og denne prisspredning er uændret gennem perioden. De to dyreste produkter i Vestdanmark gennem perioden ligger væsentligt tættere på middelpriisen end de to billigste. En forbruger med et antaget årligt forbrug på 4.000 kWh med det dyreste produkt i Vestdanmark har over en et års periode betalt lidt over 100 kr. mere end den samme forbruger med et gennemsnitligt produkt. En tilsvarende forbruger med det billigste produkt

i Vestdanmark har betalt godt 300 kr. mindre end gennemsnittet. Udviklingen af priserne i Vestdanmark for de to dyreste produkter, de to billigste produkter samt middelpriisen over alle produkterne kan ses i figur 20.

I Østdanmark er prisen også faldet, men der er ikke samme prisspredning som i Vestdanmark. Der er kun 3 elhandelsvirksomheder med hver ét produkt, og i de to første kvartaler af den undersøgte periode havde de identiske priser. I 2. kvartal 2015 var der en lille prisspredning og i 3. kvartal 2015 var der en stor forskel pga. produktændring til spotprisprodukt for den ene elhandelsvirksomhed. Forbrugerne på dette spotprodukt nød godt af den store prisforskel på engrosmarkedet mellem spotprisen og forwardprisen og sparede ca. 80 kr.²⁰ i 3. kvartal 2015 i forhold til forbrugerne på de to andre elhandelsvirksomheders produkter. Prisudviklingen for Østdanmark kan ses i figur 21.

²⁰ Beregnet for en forbruger med et årsforbrug på 4.000 kWh.

FIGUR 19 | Gennemsnitlig prisudvikling, markerede produkter og forsyningspligtproduktet, okt. 2014 - sep. 2015

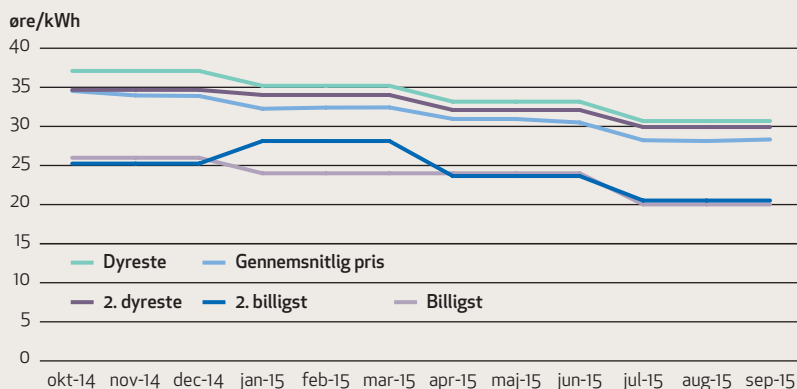

Kilde: Elpristavlen, nu Elpris.dk, og elhandelsvirksomhedernes markering af produkter.

Note 1: Prisen er beregnet ved at tage et simpelt gennemsnit af listeprisen for alle produkter tillagt abonnement. Abonnementet er fordelt ud på kWh ved at antage et årligt forbrug på 4.000 kWh.

Note 2: Forsyningspligt er simpelt gennemsnit af de 6 regulerede forsyningspligtområder i Vestdanmark og de 3 regulerede forsyningspligtområder i Østdanmark i perioden.

FIGUR 20 | Prisudvikling i Vestdanmark for de dyreste og billigste markerede produkter, okt. 2014 - sep. 2015

Kilde: Elpristavlen, nu Elpris.dk.

Note 1: Priserne er beregnet ved at tage listeprisen for produkterne tillagt abonnement. Den gennemsnitlige pris er et simpelt gennemsnit af alle produkterne, ikke kun de fire, som er medtaget i grafen. Abonnementet er fordelt ud på kWh ved at antage et årligt forbrug på 4.000 kWh.

Note 2: De viste produkter er de dyreste henholdsvis billigste i gennemsnit over hele perioden, ikke nødvendigvis på ethvert tidspunkt i perioden.

BRUTTOAVANCEUDVIKLING

Den gennemsnitlige bruttoavance er stort set uændret siden 3. kvartal 2014, hvor forbrugerne havde et reguleret tilbagefaldsprodukt. Bruttoavancen har i perioden dog været lidt højere i Øst- end i Vestdanmark, hvilket ikke var muligt tidligere, hvor prisen var reguleret. I Vestdanmark har bruttoavancen på produkterne desuden været stort set identisk med bruttoavancen på de regulerede forsyningspligtprodukter. For Østdanmark kan 3. kvartal 2015 desuden ikke direkte sammenlignes med de tidligere kvartaler på grund af flytning af forbrugere til spotprisprodukt hos den ene elhandelsvirksomhed. Bruttoavancens udvikling fremgår af figur 22.

PRODUKTVILKÅR

Det eneste, som adskiller elprodukter ud over deres priser, er vilkårene. Det primære vilkår er, hvordan prissætningen fastlægges. Fastprisprodukter har en forudrettet fast pris, som både kan være fast i forhold til kalenderen (f.eks.

kvartalspris eller årspris) eller fast i forhold til, hvornår kontrakten er indgået (f.eks. 6 måneders fastpris fra leveringsstartdatoen).

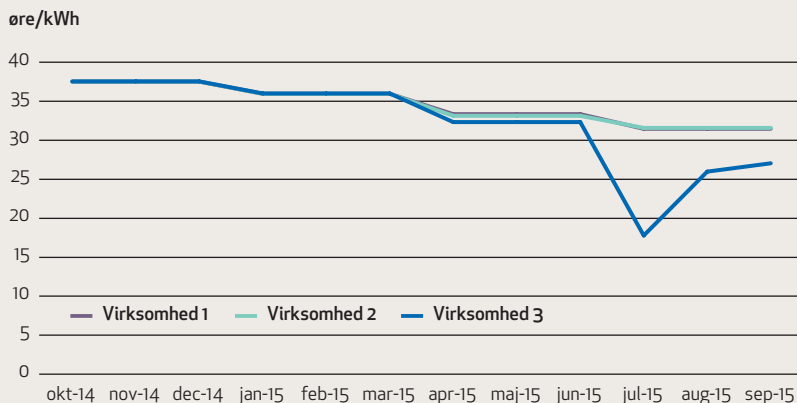
Produkter med variable priser fastsætter typisk prisen bagudrettet i forhold til spotprisen i engrosmarkedet for én måned ad gangen. Der findes dog også andre varianter. En anden forskel i produktvilkår er bindingsperioden, som lovmæssigt maksimalt må være på 6 måneder for private forbrugere, og derfor kan variere mellem 0 og 6 måneder.

Sekretariatet for Energitilsynet har undersøgt, hvordan vilkårene har ændret sig over perioden på produkterne med kunder overført ved passiv accept.

Elhandelsvirksomhederne kan flytte deres kunder til et hvilket som helst produkt, blot skulle forbrugeren underrettes tre måneder i forvejen, se faktaboks. De fleste elhandelsvirksomheder har dog reelt ikke flyttet kunderne til et nyt produkt i oktober 2014. Kunderne forblev dermed på det hidtidige basisprodukt, som nu blot ikke længere var underlagt nogen form for regulering.

Basisproduktet har en fast pris for hvert kvartal, som fastsættes på forhånd ud fra den pris, som markedet forventer, løbende leveringsperiode og ingen bindingsperiode. Disse vilkår er identiske med det oprindelige forsyningspligtprodukt.

FIGUR 21 | Prisudvikling i Østdanmark for de markerede produkter, okt. 2014 - sep. 2015

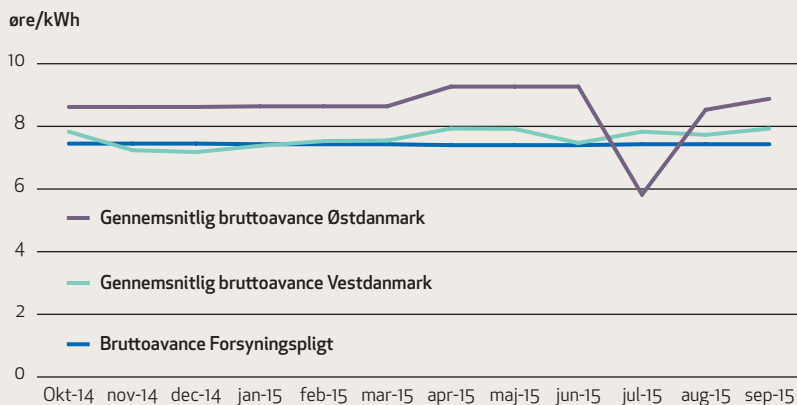

Kilde: Elpristavlen, nu Elpris.dk.

Note 1: Priserne er beregnet ved at tage listepriisen for produkterne tillagt abonnement. Abonnementet er fordelt ud på kWh ved at antage et årligt forbrug på 4.000 kWh.

Note 2: Virksomhed 1 og virksomhed 2 har stort set identiske priser.

FIGUR 22 | Udvikling i gennemsnitlig bruttoavance for markerede produkter samt forsyningspligtproduktet, okt. 2014 - sep. 2015

Kilde: Elpristavlen, nu Elpris.dk, Energinet.dk og Nasdaq OMX Nordic.

Note: Bruttoavancen er beregnet ved at fratrække 3 mdr. forward på systempris og EPAD samt gennemsnitlige profilomkostninger fra detailprisen. EPAD og profilomkostninger er forskellige mellem Øst- og Vestdanmark.

Ved overflytningen af kunder den 1. oktober 2014 var der i alt 30 handelsprodukter med passivt overførte kunder, 27 i Vestdanmark og 3 i Østdanmark. Af disse produkter var der i starten kun to, hvor produktet blev ændret og ikke længere var et basisprodukt. Energi Fyn overførte en del af deres kunder til et variabelt spotprisprodukt, mens Energi Viborg overførte en del af deres kunder til et 4-måneders fastpris introduktionstilbud, som blev efterfulgt af et basisprodukt.

Efterfølgende har der været flere elhandelsvirksomheder, som har

flyttet deres kunder ved passiv accept til et andet produkt end basisproduktet. Et overblik fremgår af tabel 2.

Ud over de direkte ændringer i priser og vilkår har nogle produkter haft en ændring i abonnementet. Abonnementet er i denne analyse inkluderet i priserne. Priserne er beregnet ved at dele abonnementet ud på et årligt forbrug på 4.000 kWh, og her fremgår det, at der ikke er den store forskel. En forbruger med et forbrug væsentligt under eller over 4.000 kWh skal dog være opmærksom på, om det produkt, forbrugeren er flyttet til, har det forhold mellem pris pr. kWh og abonnement, som er fordelagtigt for forbrugeren.

FAKTA | Forbrugervilkår på elprodukter

Det følger af § 3 i Elleveringsbekendtgørelsen, at en elhandelsvirksomhed skal varsle den berørte forbruger, hvis virksomheden agter at foretage væsentlige ændringer i kontraktbetingelserne til ugunst for forbrugeren. Varslet skal gives mindst 3 måneder før den påtænkte ændring træder i kraft.

Ved væsentlige ændringer forstås ændringer i eksisterende priser eller gebyrer, som forhøjer det berørte priselement med 10 pct. eller mere og som samtidig forhøjer den samlede betaling med mindst kr. 40,00 pr. måned inklusive moms. Væsentlige ændringer omfatter endvidere ændringer i leveringsbetingelser og kontraktbetingelser, nye gebyrer og vilkår samt ændringer af enhedspriser i aftaler om fast pris og ændring af prisberegningsgrundlaget i aftaler om variabel pris.

Denne lovgivning betyder, at elhandelsvirksomhederne skal give et 3 måneders varsel i forbindelse med overflytning af en kunde til et handelsprodukt. Desuden skal det varsles ved væsentlige ændringer af handelsproduktet.

TABEL 2 | Produktændringer for overførte elforbrugere

Elhandelsvirksomhed	Tidspunkt	Nyt produkt
Energi Fyn (ikke alle kunder)	Oktober 2014	Variabelt spotprisprodukt
Energi Viborg (ikke alle kunder)	Oktober 2014	4-måneders fast introduktionstilbud
Ideelle	Maj 2015	Variabelt månedsprodukt
Dong Energy Salg & Service	Juli 2015	Variabelt spotprisprodukt
RAH Elhandel	Oktober 2015	Variabelt spotprisprodukt
MES Elhandel	Oktober 2015	Variabelt spotprisprodukt

Kilde: Elpristavlen, nu Elpris.dk, og elhandelsvirksomhedernes markering af produkter.

ANALYSE:

HENLÆGGELSER I FJERNVARME- SEKTOREN

I budgetårene 2014-16 har ca. hver tredje varmekomfort indregnet henlæggelser i varmepriserne. Samlet er der indregnet for ca. 500 mio. kr. Henlæggelser skubber varmekomforternes sande finansieringsomkostninger og fungerer reelt som ufrivillige rentefrie lån fra forbrugerne. Det vurderes, at der ikke er behov for henlæggelser, da virksomhederne generelt kan låne nemt og billigt fra professionelle långivere. Endvidere vurderes henlæggelser ikke at være en samfundsmæssig optimal måde for virksomhederne at finansiere sig på. Energitilsynet har derfor rettet henvendelse til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet med henblik på at overveje at afskaffe henlæggelsesreglerne.

Denne analyse er udarbejdet i forbindelse med Energitilsynets kontrol i 2015 af varmekomforternes henlæggelser.

HENLÆGGELSER?

Varmeforsyningsloven giver varmekomforterne mulighed for at indregne henlæggelser i prisen for fjernvarme. En henlæggelse er et beløb, der afsættes til en bestemt investering i fremtiden. Den fungerer derfor som en form for opsparing i perioden, indtil investeringen foretages og idriftsættes og er et alternativ til lånefinansiering. Når en varmekomfort henlægger, svarer det reelt til, at forbrugerne rentefrit låner virksomheden penge til en investering, der endnu ikke er foretaget.

Forudsætningen for at foretage henlæggelser er, at afskrivningsbekendtgørelsen og anmeldelsesbekendtgørelsen, der er udstedt i medfør af varmekomfortsloven, overholdes. Varmekomforten skal eksempelvis samtidig med budgettet anmelde en investerings- og henlæggelsesplan til Energitilsynet. På budgettidspunktet skal varmekomforten således vurdere, hvor stort et henlæggelsesbeløb, der eventuelt bør budgetteres med, hvis fremtidige investeringer forventes gennemført. Afskrivningsbekendtgørelsen fastsætter i øvrigt nogle beløbsmæssige grænser for henlæggelserne. Henlæggelser kan tidligst påbegyndes fem år før en investerings planlagte idriftsættelsesår. Der kan maksimalt henlægges 20 pct. af den budgetterede anskaffelsessum om året – og akkumuleret over årene maksimalt 75 pct. af den forventede anskaffelsessum.

Hvis henlæggelsesreglerne ikke overholdes, og en varmekomfort indregner regelstridige henlæggelser i prisen for fjernvarme, vil varmeforbrugerne blive opkrævet en højere varmepris, end virksomheden lovligt kan opkræve. Reglerne om henlæggelser er uddybet i faktaboks.

FAKTA | Henlæggelsesreglerne

Afskrivningsbekendtgørelsen (BEK nr. 175 af 18. marts 1991 med senere ændringer) og anmeldelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 1282 af 5. december 2015) er begge udstedt i medfør af varmeforsyningsloven og fastsætter reglerne for indregning af henlæggelser. Energitilsynet har desuden udgivet en vejledning om henlæggelser samt håndbogen "Fjernvarmeprisen rigtig første gang", som blandet andet også beskriver henlæggelsesreglerne.

Indregning i budget og anmeldelse af investerings- og henlæggelsesplan: For at henlæggelser anses for at være behørigt anmeldt til Energitilsynet skal en fjernvarmevirksomhed anmelde et budget til Energitilsynet forud for den periode, hvor der opkræves henlæggelser i varmeprisen. Varmevirksomhederne skal samtidig anmelde en investerings- og henlæggelsesplan, der beskriver formålet med henlæggelserne, den budgetterede anskaffelsessum og investeringsens idriftsættelsesår samt de budgetterede henlæggelser for hver investering.

Henlæggelsesperiode og beløbsgrænser: Henlæggelser kan tidligst påbegyndes fem år før en investerings planlagte idriftsættelsesår. Der kan maksimalt henlægges 20 pct. af den budgetterede anskaffelsessum om året – og akkumuleret over årene maksimalt 75 pct. af den forventede anskaffelsessum. Hvis investeringen viser sig at være mindre end den budgetterede anskaffelsessum skal det eventuelle overskydende henlæggelsesbeløb modregnes i varmeprisen i idriftsættelsesåret.

Tilbageførsel eller anvendelse af henlæggelser: Henlæggelser skal tilbageføres til forbrugerne via prisnedsættelser, hvis de er regelstridige, hvis en investering ikke foretages alligevel, eller hvis en investering bliver udskudt, og de første års henlæggelser bliver forældede i forhold til fem-års-reglen. Henlæggelser kan som udgangspunkt ikke anvendes eller overføres til andre investeringer. Når investeringen foretages skal henlæggelserne modregnes i den afskrivningsberettigede sum, så forbrugerne ikke betaler to gange for den samme investering.

Hvis en virksomhed eksempelvis har indregnet regelstridige henlæggelser svarende til 10 pct. af deres nødvendige omkostninger, så er fjernvarmepriserne 10 pct. for høje i det år, de regelstridige henlæggelser er indregnet. Priserne skal således reduceres med beløbet svarende til henlæggelsesbeløbet.

OMFANGET AF HENLÆGGELSER I VARMESEKTOREN

Som led i en mere målrettet kontrolstrategi på varmeområdet iværksatte Energitilsynet i 2015 en kontrolundersøgelse af varmevirksomhedernes henlæggelser. Kontrolundersøgelsen er nærmere beskrevet i appendixet sidst i denne analyse.

Ca. 600 varmevirksomheder er omfattet af varmeforsyningslovens prisbestemmelser. I budgetårene 2014-16 havde 228 varmevirksomheder i alt indregnet henlæggelser for ca. 500 mio. kr., svarende til et vægtet gennemsnit af henlæggelser på ca. 7 pct. af deres nødvendige omkostninger. Dette betyder:

- at ca. hver tredje virksomhed i budgetårene 2014-16 har anvendt henlæggelser
- at virksomhederne har henlagt gennemsnitligt ca. 167 mio. kr. om året i budgetårene 2014-16.

OMFANGET AF REGELSTRIDIGE HENLÆGGELSER

I kontrolundersøgelsen blev 94 ud af ovennævnte 228 virksomheder udvalgt til kontrol. Virksomhederne havde anmeldte henlæggelser svarende til en andel på 7 pct. eller

mere af deres nødvendige omkostninger – altså virksomheder med overgennemsnitlige henlæggelsesandele. Denne kontrolgrænse blev sat for at målrette kontrolindsatsen på virksomheder, hvor anvendelsen af henlæggelser havde størst betydning for varmeprisen.

63 af de 94 virksomheder havde regelstridige henlæggelser. I tabel 3 er vist fordelingen af de 63 virksomheders regelstridige henlæggelsesandele.

Ifølge tabel 3 har de 63 virksomheder indregnet regelstridige henlæggelser for i alt ca. 226 mio. kr. Der er flere typer af regelstridige henlæggelser.

De fire hyppigste overtrædelser af henlæggelsesreglerne er:

- 12 virksomheder har priseftervist flere henlæggelser end budgetteret
- 12 virksomheder mangler at anmelde en investerings- og henlæggelsesplan
- 12 virksomheder har henlagt i mere end 5 år op til idriftsættelsesåret
- 12 virksomhederne har anmeldt investerings- og henlæggelsesplan, der ikke lever tilstrækkelig op til henlæggelsesreglerne, f.eks. mangler der oplysning om idriftsættelsesår, eller at investeringsprojektet er for ukonkret beskrevet.

En række virksomheder overtræder flere henlæggelsesregler på samme tid, og det er ikke muligt at opstille en oversigt over omfanget i kr. for hver overtrædelse, da summen af disse tal vil blive større end ovennævnte 226 mio. kr.

TABEL 3 | Fordeling af virksomheder med regelstridige henlæggelsesandele i budgetårene 2014-16.

Størrelsen af regelstridige henlæggelser i forhold til nødvendige omkostninger	Antal virksomheder i alt	Regelstridige henlæggelser i alt mio. kr.
7 pct. ≤ Henlæggelser < 10 pct.	19	31
10 pct. ≤ Henlæggelser < 15 pct.	23	73
15 pct. ≤ Henlæggelser < 20 pct.	9	27
20 pct. ≤ Henlæggelser < 30 pct.	6	14
30 pct. ≤ Henlæggelser	6	81
I alt	63	226

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Derudover er sekretariatet også bekendt med fejl, f.eks. hvor anmeldte henlæggelser i stedet skulle have været anmeldt som afskrivninger, hvilket også er en overtrædelse af reglerne. Sådanne fejl er ikke indregnet i ovenævnte tal.

I takt med at Energitilsynets kontrolarbejde af de 63 virksomheder færdiggøres, kan tallene i tabel 3 ende med at blive højere eller lavere. Identifikation af virksomheder med fejl i henlæggelserne vil resultere i en reduktion af antal virksomheder med regelstridige henlæggelser, og det dertil hørende samlede beløb af regelstridige henlæggelser. I Energitilsynets kontrolarbejde er de 63 virksomheder dog kun udpeget for overtrædelser i et af regnskabsårene for perioden 2014-16. En identifikation af, at virksomheder skulle have overtrædel-

ser i flere år, vil resultere i en forøgelse af det samlede beløb af regelstridige henlæggelser.

Det ses af figur 23, at henlæggelsesandelen for kontrolundersøgelsens 63 virksomheder spænder fra ca. 7 pct. til ca. 40 pct.

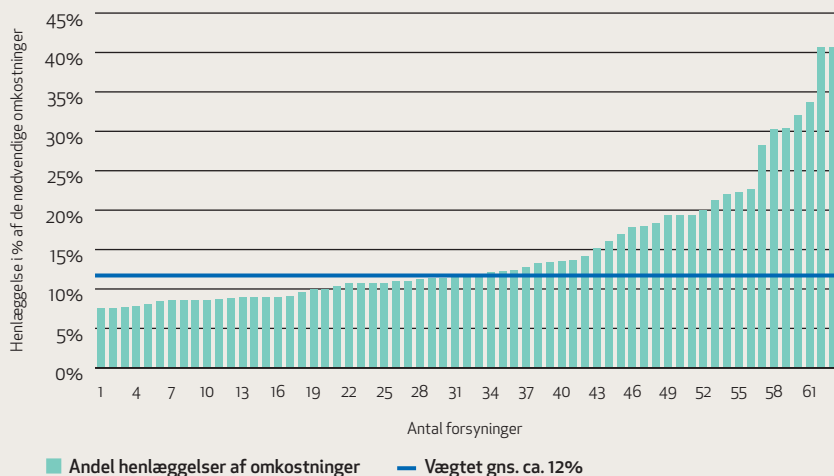
44 ud af 63 virksomheder har regelstridige henlæggelsesandele, som ligger jævnt fordelt i intervallet fra ca. 7 pct. til ca. 15 pct. De resterende virksomheder har henlæggelsesandele, som er jævnt stigende i intervallet fra ca. 15 pct. til ca. 40 pct.

SAMMENHÆNG MELLEM HENLÆGGELSESANDEL OG VIRKSOMHEDSTYPER

Ejerskabet af varmekomfortvirksomhederne kunne potentielt have betydning for virksomhedernes præference for at finansiere deres investeringer ved rentefrit at låne penge fra forbrugerne via henlæggelser.

I tabel 4 ses derfor nærmere på, om det særligt er de forbrugerejede, kommunalt ejede eller varmekomfortvirksomheder med kommercielle ejere, som har store henlæggelser, dvs. over 7 pct. af de nødvendige omkostninger.

FIGUR 23 | Fordelingen af virksomhedernes regelstridige henlæggelser, målt som procent af virksomhedernes nødvendige omkostninger, i budgetårene 2014-16.

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet.

Note: Ovennævnte andele er beregnet for det budgetår, hvor den pågældende virksomhed har lavet den regelstridige henlæggelse.

Der ses også på, om de regelstridige henlæggelser særligt foregår hos bestemte virksomhedstyper.

Det må forventes, at der er langt flere forbrugerejede virksomheder, som har store henlæggelser end kommunalt ejede og virksomheder med kommercielle ejere, alene fordi de forbrugerejede virksomheder udgør størstedelen af det samlede antal varmekomplekser. Derfor ses der i tabel 4 på, hvorvidt virksomhederne med store henlæggelser er over- eller underrepræsenteret i forhold til ejerskabsfordelingen blandt alle virksomheder.

Af virksomhederne med store henlæggelser udgjorde virksomheder med kommercielle ejere ca. 7 pct., mens de kun udgør ca. 4 pct. af alle virksomheder.

For de kommunalt ejede virksomheder gælder, at en lidt mindre andel

af disse har store henlæggelser set i forhold til hvor stor en andel, de udgør af alle virksomheder.

For de forbrugerejede virksomheder er der ingen forskel.

Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at fastslå, hvorfor virksomheder med kommercielle ejere i noget højere grad end de forbrugerejede og kommunalt ejede virksomheder har relativt store henlæggelser, og det er uden for rammerne af denne analyse at undersøge dette.

Det ses også af tabel 4, at der ikke er nogen kommercielt ejede virksomheder, som har store regelstridige henlæggelser, og at de forbrugerejede virksomheder er noget overrepræsenteret i at have regelstridige henlæggelser set i forhold til hvor stor en andel, de udgør af alle virksomheder.

SAMMENHÆNG MELLEML HENLÆGGELSESANDEL OG STØRRELSE

Størrelsen af varmekomplekserne kunne ligeledes potentielt have betydning for virksomhedernes brug af store henlæggelser, og hvorvidt de har lavet regelstridige henlæggelser. Man kunne fx tænke sig, at jo

TABEL 4 | Varmevirksomheders fordeling af henlæggelser i budgetårene 2014-16, fordelt på ejerforhold

Tal angivet i pct.	Forbrugerejet	Kommunalt ejet	Ejet af kommercielle ejere	I alt
Alle virksomheder*	84	12	4	100
Virksomheder med henlæggelser ≥ 7 pct.	84	9	7	100
Virksomheder med regelstridige henlæggelser ≥ 7 pct.	92	8	0	100

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note *Benævnelsen "Alle virksomheder" refererer til de ca. 400 varmemvirksomheder med levering til slutbrugere. Når det alene ses på disse 400 varmemvirksomheder skyldes det, at Energitilsynet pt. ikke har data, der bekræfter forskellige ejerforhold for alle ca. 600 varmemvirksomheder.

større virksomhederne er, desto større administrative ressourcer vil de alt andet lige have og dermed være bedre i stand til at overholde henlæggelsesreglerne. Tabel 5 viser imidlertid, at der ikke er en sådan entydig sammenhæng.

For virksomheder med relativt store henlæggelser gælder således, at de små og de store virksomheder er underrepræsenteret i forhold til hvor stor en andel, de udgør af alle virksomheder. De mellemstore virksomheder er overrepræsenteret, da de udgør 33 pct. af alle virksomheder, men udgør knap halvdelen af alle virksomheder med store henlæggelser.

For virksomheder med store regelstridige henlæggelser gælder, at de små virksomheder er lidt overrepræsenterede i forhold til hvor stor en andel, der har store henlæggelser, mens de mellemstore og store virksomheder er lidt underrepræsenterede. Der er dog tale om så små forskelle, at størrelsen af virksomhederne ikke umiddelbart vurderes at have nogen særlig betydning for evnen til at overholde henlæggelsesreglerne.

Ved brug af både partielle og multiple simple lineære regressions-

analyser har det været undersøgt, om der er statistiske sammenhænge mellem størrelsen af varmemvirksomhedernes regelstridige henlæggelsesandel og forskellige karakteristika ved virksomhederne. Alle af regressi- onernes testværdier viste dog, at der ikke er nogen statistisk signifikant sammenhæng mellem de valgte karakteristika og størrelsen på henlæggelsesandelen.

Regressi- onerne er lavet på baggrund af sekretariatets forhåndenværende data. Der har været anvendt samme karakteristiske forhold ved virksomhederne, som også bruges i Energitilsynets fjernvarmestatistikker. Det drejer sig om varmepriser målt i kr. for et standardpar- celhus på 130 kvm. med et årsforbrug på 18,1 MWh, stør- relse målt som budgetteret årssalg i MWh, beliggenhed (bymæssighed), primære brændselstyper, værkttype og ejerforhold.

Andre karakteristika som forklarende variable, så som eksempelvis varmeværkernes alder, skift i brændsel, teknologiske udbygninger og netværksudvidelser, kunne muligvis give statistisk signifikante sammenhænge med virksomhedernes regelstridige henlæggelsesandele. Men Energitilsynet er ikke i besiddelse af sådanne data.

OVERVEJELSER OM HENSIGTSMÆSSIGHEDEN AF HENLÆGGELSESREGLERNE

I det følgende ses der på, hvad der kunne tale for og imod henlæggelser. Argumenterne kan opsummeres under følgende fire overskrifter:

- Opsparing og likviditet til investeringer
- lavere omkostninger
- prisudjævning
- likviditet til uforudsete udgifter

TABEL 5 | Varmevirksomheders fordeling af henlæggelser i budgetårene 2014-16, fordelt på størrelse

Tal angivet i pct.	Små	Mellem	Store	I alt
Alle virksomheder *	55	32	13	100
Virksomheder med henlæggelser ≥ 7 pct.	45	46	9	100
Virksomheder med regelstridige henlæggelser ≥ 7 pct.	48	44	8	100

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note * Benævnelsen 'Alle virksomheder' refererer til de ca. 400 varmekirksomheder med levering til slutbrugere, således at tallene i tabel 5 er opgjort på samme måde som i tabel 4.

Note: I tabel 5 er virksomheder med varmesalg over 100.000 MWh i deres seneste priseftervisning kategoriseret som store, mens mellemstore virksomheder har et salg over 20.000 MWh.

Opsparing og likviditet til investeringer:

Formålet med henlæggelser er at give varmevirksomhederne mulighed for opsparing og likviditet til kommende investeringer. Det kan umiddelbart lyde hensigtsmæssigt for derigennem at give varmevirksomhederne mulighed for at sikre likviditet til at gennemføre nødvendige investeringer.

Energitilsynet vurderer, at varmevirksomhederne generelt kan finansiere deres aktiviteter nemt og billigt via lånoptagelse på grund af den lave risiko, der er forbundet med at drive varmeforsyningsvirksomhed. Desuden sikrer varmeforsyningsloven, at varmevirksomheder kan få dækket deres omkostninger ved at afskrivninger, og låneomkostninger kan indregnes i varmepriserne.

Endvidere kan det anføres, at hvis enkelte varmevirksomheder ikke har mulighed for at skaffe finansiering fra en professionel långiver til en investering - eksempelvis hvis långiver ikke vil yde lån eller kun vil låne til meget høje renter - bør virksomheden overveje, om investeringen

i sig selv er hensigtsmæssig, eller om investeringen er hensigtsmæssig i forhold til virksomhedens økonomiske situation. Hvis en professionel långiver ikke vil yde lån til varmevirksomheden, vil det typisk heller ikke være en god ide, at virksomheden via henlæggelser låner penge af varmeforbrugerne til sådanne investeringer.

Endelig medfører opsparing i form af henlæggelser et brud på samtidighedsprincippet, dvs. princippet om, at det er brugerne af de pågældende anlæg, der skal bære omkostningerne ved det pågældende anlæg, idet henlæggelser opkræves forud for idriftsættelsen af anlægsinvesteringen. Ifølge Danmark Statistik foretager gennemsnitligt ca. 10 pct. af alle husholdninger en flytning mellem kommunerne om året. Inden for den femårige periode, som det er muligt at lave henlæggelser for, vil en relativt stor del af husholdningerne dermed komme til at betale for henlæggelser til anlæg, som de ikke vil være brugere af. Det kan ikke opgøres præcist, hvor stor en andel det drejer sig om, da det afhænger af en lang række forhold, som der ikke foreligger oplysninger for. Eksempelvis afhænger det af, om flytningen sker inden for samme varmeforsyningsområde, da en flytning mellem to kommuner ikke nødvendigvis behøver at resultere i et skift af forsyningsområde. Omvendt kan husholdninger, der pt. bruger fjernvarme flytte til en bolig uden fjernvarme, også selv om flytningen sker inden for samme kommune eller varmeforsyningsområde.

Lavere omkostninger: Ved at lade forbrugerne låne varmevirksomhederne penge til deres investeringer

gennem henlæggelser opnår varmekomforten rentefrie lån. Dette kan umiddelbart synes som en ønskelig situation, da rentefrie lån bidrager til lavere varmepriser.

Her er situationen imidlertid som oftest, at det generelt er dyrere for varmekomforterne, når varmekomforterne henlægger frem for at finansiere en investering via låntagning, da varmekomforternes gennemsnitlige finansieringsrente forventeligt er lavere end varmekomforternes gennemsnitlige finansieringsrente.

Endvidere skjuler henlæggelser investeringernes sande finansieringsomkostninger, fordi de ikke indgår i varmepriserne. Via henlæggelser yder varmekomfortere ufrivilligt og uden at vide det reelt et rentefrit lån til virksomhederne, som ikke fremgår af deres varmeregning. Når varmeprisen ikke afspejler varmeleveringens samfundsmæssige sande omkostninger, vil det ud fra gængs økonomisk teori medføre et mindre samfundsmæssigt optimalt resultat.

Prisudjævning: Ved prisudjævning forstås at sprede investeringers prispåvirkninger over flere år. Fjernvarmepriserne kan i forvejen svinge meget fra år til år. Eksempelvis kan brændselspriser svinge meget, og det påvirker varmepriserne. Umiddelbart kan det virke ønskeligt for forbrugerne, at virksomhederne udjævner fjernvarmeprisudsvingene via henlæggelser.

Her kan nævnes, at da henlæggelsesreglerne tillader varmekomforter at henlægge op til 75 pct. af inve-

steringen over fem år, før investeringen afholdes, kan dette i sig selv give store prisudsving. Reglerne om, at virksomhederne kan afskrive investeringer over 30 år, vurderes tilstrækkelige til at sprede investeringernes prispåvirkning over mange år.

Endvidere er det næppe lovgivers hensigt med henlæggelser, at de skal bruges til at reducere de varmeprisudsving, der naturligt kommer, når f.eks. brændselspriserne svinger over tid. Hvis lovgiver ønskede at tillade prisudjævning, burde det have fremgået eksplicit af lovgivningen. Varmeforsyningsloven bygger derimod på princippet om nødvendige omkostninger, som varetager hensynet til, at fjernvarmeprisen skal afspejle de sande omkostninger. Det vil sige, hvis omkostningerne til varmen stiger, bør varmeprisen også stige og reduceres, hvis omkostningerne reduceres.

Likviditet til uforudsete udgifter:

For varmekomforter er det nødvendigt med likviditet til uforudsete

udgifter, og henlæggelser kan give en sådan likviditet.

Energitilsynet finder også her, at henlæggelser til brug for uforudsete udgifter ud fra en samlet vurdering vil være dyrere for forbrugerne fremfor, at varmevirksomhederne finansierer deres likviditetsbehov via låntagning. Igen gælder, at virksomhederne har mulighed for billigere lån end forbrugerne, og at låneomkostningerne kan afskrives over en lang periode via indregning i varmeprisen.

Samlet set vurderer Energitilsynet, at der ikke er behov for henlæggelsesreglerne, at det er samfundsmæssigt bedre, at virksomhederne finansierer deres behov for likviditet til investeringer og uforudsete udgifter gennem professionel lånoptagelse, og at de sande omkostninger hertil afspejles i varmepriserne.

Energitilsynet har rettet henvendelse til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet med henblik på, at det overvejes at afskaffe henlæggelsesreglerne i lovgivningen. Det kan for eksempel ske i forbindelse med udarbejdelse af ny økonomisk regulering af fjernvarmesektoren. Ud over afskaffelse af henlæggelsesreglerne bør andre regelforenklinger overvejes blandt andet i lyset af den forventede modernisering af de regler, der regulerer fjernvarmesektoren, idet indførelse af indtægtsrammer med effektivitetskrav og benchmarking formentlig vil øge indholdet og kompleksiteten af det nuværende regelsæt.

Selv om Energitilsynets kontrolundersøgelse viser, at mange varmevirksomheder har lavet regelstridige henlæggelser for et betydeligt beløb, beror forslaget om afskaffelse af henlæggelsesreglerne ikke på resultatet af den gennemførte kontrolundersøgelse. Det vil sige, at uanset om alle virksomhederne overholdt henlæggelsesreglerne, så finder Energitilsynet, at de bør afskaffes på baggrund af de ovenfor anførte argumenter.

APPENDIX | Energitilsynets nye mere målrettede kontrolstrategi

På baggrund af det såkaldte selvevalueringsarbejde på fjernvarmeområdet i 2013, vedtog Energitilsynet i foråret 2014 en ny mere målrettet kontrolstrategi på varmeområdet. Energitilsynet har siden på baggrund af en konkret vurdering udvalgt risikofyldte områder til kontrol. Risikovurderingen har primært fokus på områder, hvor der er risiko for urimelige priser for forbrugerne. Der vil dog også være fokus på om virksomhederne overholder anmeldelsesbekendtgørelsen og sekretariatets vejledning for udarbejdelse af budgetter og priseftersvisninger.

I 2014 blev ikke-tilbageførte overdækninger udvalgt som det første fokusområde. Virksomheder, der to år i træk havde en overdækning og en overdækningsprocent over 10 pct. i år 2, indgik i kontrollen. 133 virksomheder blev udvalgt på baggrund af disse kriterier. Samlet set havde 104 af disse virksomheder ved udgangen af 2014 afviklet overdækningerne helt eller delvist, svarende til at i alt ca. 469 mio. kr. er blevet tilbageført til varmemeforbrugerne.

Kontrol i 2015

Sekretariatet kan konstatere, at mange virksomheder ikke overholder henlæggelsesreglerne og udvalgte derefter henlæggelser som fokusområde i 2015 efter den nye målrettede kontrolstrategi. Såfremt reglerne ikke overholdes, og virksomhederne indregner henlæggelser til investeringer i varmepriksen, vil varmemeforbrugerne blive opkrævet en højere varmepriis end virksomheden lovligt kan opkræve. Henlæggelser i strid med reglerne medfører med andre ord en for høj varmepriis.

94 virksomheder blev udtaget til nærmere kontrol på baggrund af henlæggelsesbeløbenes størrelse i forhold til virksomhedens omkostninger. Af disse virksomheder blev 30 virksomheder vurderet til at overholde henlæggelsesreglerne og udgik herefter af kontrollen. 64 virksomheder er blevet kontaktet af Energitilsynet på grund af, at reglerne om henlæggelser ikke er overholdt. Det svarer til 2 ud af 3 af de kontrollerede virksomheder. De 63 virksomheder har indregnet henlæggelser for i alt ca. 226 mio. kr.

Formålet med kontrollen af virksomhedernes henlæggelser er dels at sikre, at virksomhederne får rettet op på de forhold, der er i strid med reglerne om henlæggelser, herunder at virksomhederne får tilbageført henlæggelserne, dels at virksomhederne fremover anmelder og opkræver henlæggelser i overensstemmelse med reglerne ved at Energitilsynet vejleder virksomhederne herom.

Kontrollen af regelstridige henlæggelser forventes afsluttet i løbet af 1. halvår af 2016.

MEDLEMMER AF ENERGITILSYNET

Energitilsynet består af en formand, en næstformand, fem medlemmer og to suppleanter, der alle er udnævnt af energi-, forsynings- og klimaministeren.

Energitilsynets medlemmer repræsenterer sagkundskab inden for jura, økonomi, teknik og miljø samt erhvervs- og forbrugerforhold.

ENERGITILSYNETS MØDER OG ARRANGEMENTER

Energitilsynet afholdt otte møder i 2015. Energitilsynet har desuden været på seminar, hvor Energitilsynet afholdt møder med flere virksomheder i fjernvarmesektoren.

Energitilsynet har desuden afholdt et udadvendt informations- og debatmøde i form af et Energiforum med fremlæggelse og dialog om Energitilsynets analyser. I Energiforum deltog branchens virksomheder og organisationer samt andre myndigheder og interessenter i øvrigt.

Direktør, cand.polit., ph.d.
Uffe Bundgaard-Jørgensen
FORMAND

Udpeget for perioden
1/1 2012 – 31/12 2016.
Suppleant fra 2001 til 2003.
Formand fra 2004.

Cand. polit.
Peter Skak-Iversen
NÆSTFORMAND

Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31/12 2019.
Suppleant i 2012. Medlem fra
2013. Næstformand fra 2015

Præsident, cand. scient.
Ella Maria Bisschop-Larsen
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2012 – 31/12 2016.
Medlem af Energitilsynet
fra 2010.

Lektor i energiret
Anita Rønne
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31/12 2019.
Medlem af Energitilsynet
fra 2012.

Adm. dir., cand. scient. pol.
Jørgen G. Jørgensen
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2012 – 31/12 2016.
Medlem af Energitilsynet
fra 2012.

**Chief Executive Advisor, BA,
MSc., Economics**
Bjarke Pålsson
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31.12 2019. Medlem
af Energitilsynet fra 2015.

Direktør, cand. oecon.
Holger Blok
MEDLEM

Udpeget for perioden
1/4 2015 – 31/12 2019. Medlem
af Energitilsynet fra 2015.

Civilingeniør, lic. techn.
Niels Erik Andersen
SUPPLEANT

Udpeget for perioden
1/4 2012 – 31/12 2016.
Suppleant fra 2012.

**Prodekan, professor, cand.
polit., Ph.d.**
Birgitte Sloth
SUPPLEANT

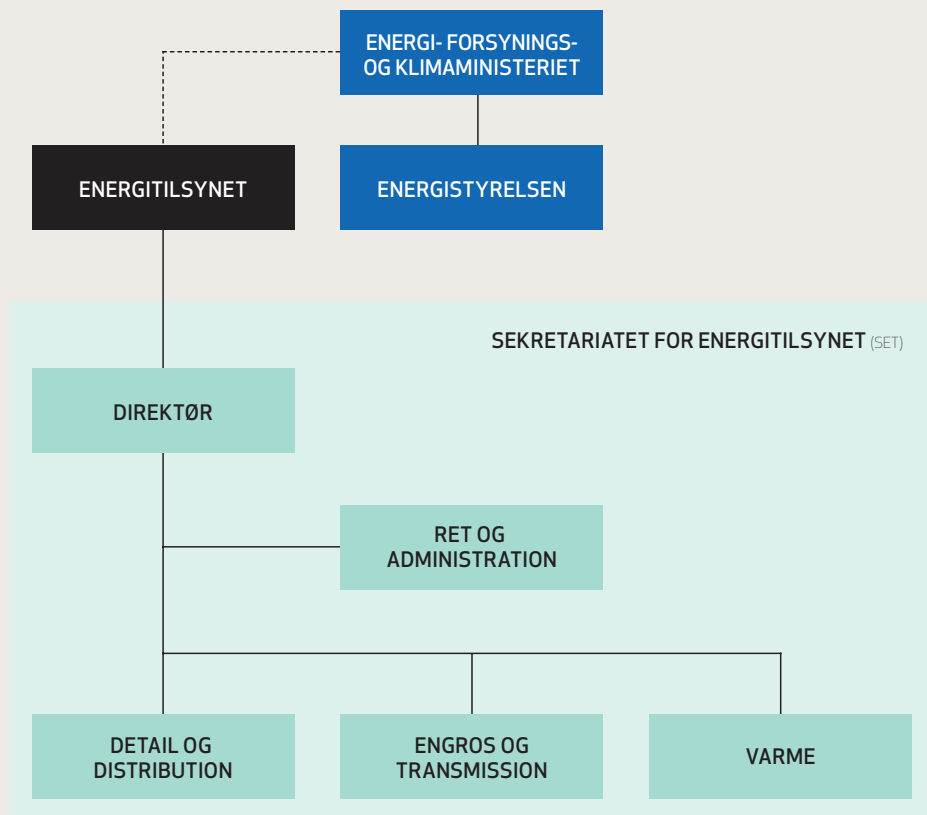
Udpeget for perioden
1/1 2015 – 31/12 2019.
Suppleant fra 2015.

SEKRETARIATET FOR ENERGI- TILSYNET

Sekretariatet for Energitilsynet forbereder sager til behandling i Energitilsynet og træffer afgørelse efter den praksis og de retningslinjer, som Energitilsynet har fastlagt.

Ledelsen af sekretariatet består af direktør Finn Dehlbæk, kontorchef for Ret og Administration, Pia Rønager, kontorchef for Detail og Distribution, Thorbjørn Nejsum, kontorchef for Varme, Martin Windelin og kontorchef for Engros og Transmission, Mads Lyndrup.

Energitilsynets organisation

ENERGITILSYNETS OPGAVER

Energitilsynets hovedopgaver er fastlagt i de tre energiforsyningslove (elforsyningsloven, varmforsyningsloven og naturgasforsyningsloven) og loven om Energinet.dk.

Energitilsynet blev etableret i 2000 som et tilsyn, der fungerer uden instruktionsbeføjelse fra ministeren og uafhængigt af sektorinteresser og andre myndigheder. Energitilsynet er en uafhængig tilsynsmyndighed, hvis medlemmer udnævnes af energi-, forsynings- og klimaministeren.

Sekretariatet for Energitilsynet er en selvstændig statslig myndighed, der fører tilsyn med energisektoren og sekretariatsbetjener Energitilsynet.

Energitilsynet kan tage spørgsmål og sager op af egen drift eller på baggrund af f.eks. henvendelser fra virksomheder og kunder mv. Det vil ske på baggrund af en vurdering af, om en henvendelse giver en begrundet mistanke om, at et forhold er i strid med loven. Er det tilfældet, behandles sagen, uanset om den er udformet som en klage eller andet.

Energitilsynets afgørelser offentliggøres løbende på tilsynets hjemmeside www.energitilsynet.dk.

Energitilsynets afgørelser kan indbringes for Energiklagenævnet af de interessenter, der har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen.

ENERGITILSYNETS OPGAVER – KORT FORTALT:

- fører tilsyn med priser og kundevilkår hos de "naturlige monopoler", elnet-, naturgasnet- og fjernvarmevirksomhederne
- fastsætter årlige krav til elnet- og naturgasnetselskabernes effektivitet
- fører tilsyn med at fjernvarmeselskaberne alene indregner nødvendige omkostninger i priserne
- fører tilsyn med og regulerer, at Energinet.dk alene indregner nødvendige omkostninger i selskabets priser
- regulerer visse detailpriser for el og overvåger prisudviklingen på detail- og engrosmarkederne for el og naturgas
- deltager i internationalt samarbejde om et velfungerende europæisk marked for el og naturgas
- gennemfører specialanalyser på områder, hvor der er brug for kortlægning og nytænkning

Det betyder, at Energitilsynet bl.a. fokuserer på:

ELSEKTOREN

Energitilsynets opgaver over for elsektoren fokuserer på de naturlige monopoler, elnetselskaberne, på prisen på el for forsyningspligt-kunder og en generel overvågning af priserne på engros- og detailmarkedet.

Reguleringen omfatter elnetvirksomhedernes priser og vilkår over for kunderne. Gennem indtægtsrammeregulering og benchmarking af elnetselskaberne lægger Energitilsynet et effektivitetspres på virksomhederne, et effektivitetspres der sigter på at erstatte effekten af det pres fra konkurrencen, der er på frie og velfungerende markeder.

Energitilsynet regulerer elprisen på forsyningspligtprodukter og overvåger udviklingen i elprisen på det øvrige detailmarked og på engrosmarkedet.

Tilsynet omfatter desuden godkendelse af netselskabernes metoder til fastsættelse af tariffer og vilkår over for kunderne. Derudover deltager Sekretariatet for Energitilsynet i lovforberedende arbejde med afgivelse af høringssvar og deltager i internationalt samarbejde mv.

NATURGASSEKTOREN

Energitilsynets opgaver over for naturgassektoren fokuserer på de naturlige monopoler, netdistributionsselskaberne, og på prisen for kunder med forsyningspligt- og tilbagefaldsprodukter.

Reguleringen omfatter netselskabernes metoder til fastsættelse af priser og vilkår over for kunderne. Gennem indtægtsrammeregulering og benchmarking af net-selskaberne lægger Energitilsynet et effektivitetspres på selskaberne. Energitilsynet regulerer desuden betingelserne for brug af de to danske naturgaslagre.

Energitilsynet fører tilsyn med priserne på forsyningspligtprodukter og overvåger gaspriserne på detail- og engrosmarkedet.

Derudover deltager Energitilsynet i lovforberedende arbejde med

afgivelse af høringssvar, deltager i internationalt samarbejde mv.

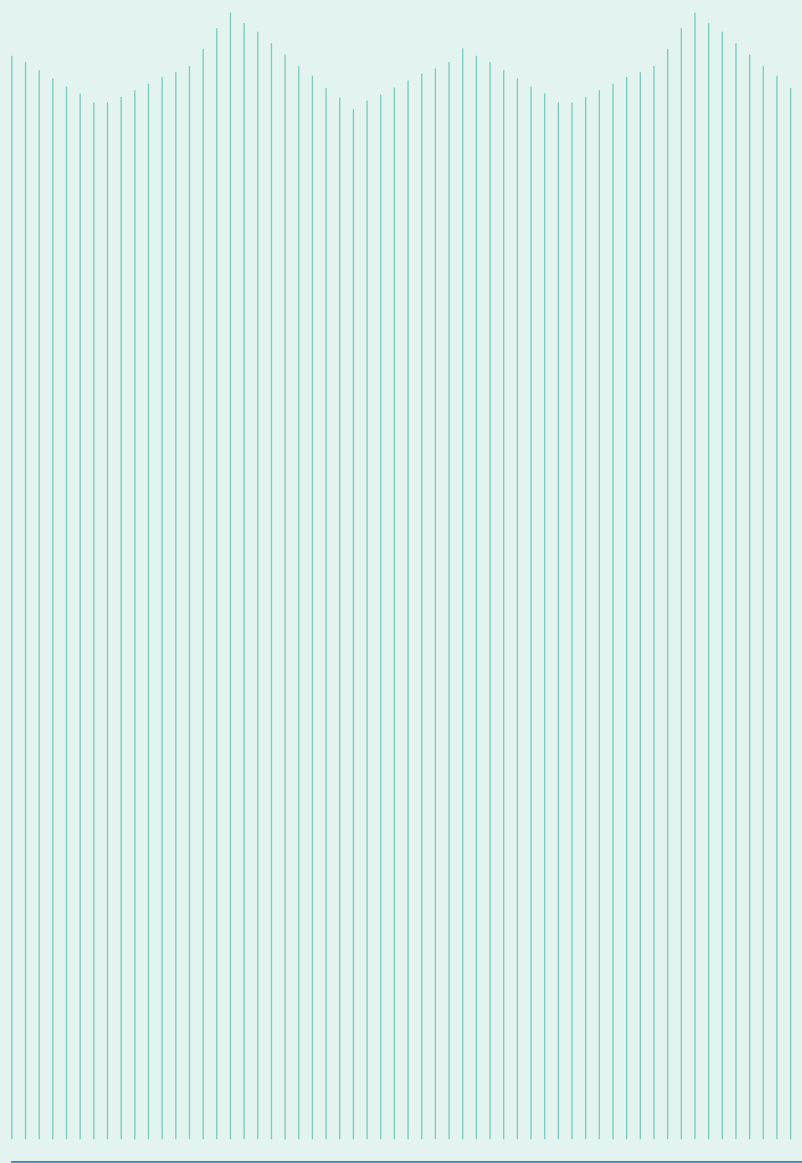
FJERNVARMESEKTOREN

Energitilsynet fører tilsyn med forbrugerprisen på fjernvarme og med selskabernes leveringsbetingelser.

I fjernvarmesektoren må selskabernes priser alene afspejle nødvendige omkostninger til produktion og distribution (hvile-i-sig-selv regulering). Energitilsynet fastsætter ikke effektivitetsmål over for fjernvarmeselskaberne, men fører tilsyn med, at omkostningerne er nødvendige.

DET SYSTEMANSVARLIGE TRANSMISSIONSSELSKAB ENERGINET.DK

Energinet.dk reguleres efter hvile-i-sig-selv princippet, hvor selskabets tariffer alene må dække selskabets nødvendige omkostninger ved effektiv drift og en forrentning til sikring af realværdien af selskabets grundkapital pr. 1. januar 2005. Energitilsynet kan bestemme, at en konkret omkostning – eller størrelsen heraf – ikke er udtryk for en nødvendig omkostning ved effektiv drift og derfor ikke må indregnes (eller kun indregnes delvis) i Energinet.dks tariffer.

STØRRE SAGER FOR ENERGITILSYNET

ELOMRÅDET

Pris på forsyningspligtprodukt

Energitilsynet har fastsat den maksimale bruttofortjeneste, som et elforsyningspligtselskab må opnå ved at udbyde et elforsyningspligtprodukt til elforbrugere i 2016 og 2017. Den maksimale grænse er sat til 66,68 kr./MWh, dog med den tilføjelse at såfremt væsentlige forhold eller forudsætninger i markedet for elektricitet ændres i perioden, kan Energitilsynet tage sagen op til fornyet vurdering. Den maksimale bruttofortjeneste svarer til, at et elforsyningspligtselskab har et dækningsbidrag på 267 kr. for levering af forsyningspligtig el til en almindelig husstand.

Energitilsynets afgørelse berører ca. 10 pct. af de danske forbrugere (2015-tal).

Folketinget har besluttet at afskaffe forsyningspligten, der ophører helt i maj 2017. I stedet indføres en leveringspligt, der blandt andet indebærer, at alle elleverandører får pligt til mod betaling at levere elektricitet til husholdningsforbrugere, der anmoder om det. Forbrugere skal således frem over aktivt og på egen hånd vælge elleverandør i stedet for automatisk at kunne få leveret el fra den forsyningspligtige leverandør og har således ikke længere mulighed for passivt at blive forsynet af den forsyningspligtige virksomhed.

Faktureringsbekendtgørelse

Energitilsynet udarbejdede tilbage i 2014 nye regler for udformningen af elregningen, så reglerne kom til at

afspejle den ændrede rollefordeling på elmarkedet som følge af engrosmodellen. Engrosmodellen og den nye rollefordeling betyder blandt andet, at den primære kunde-kontakt frem over varetages af elleverandørerne.

De nye regler skulle være trådt i kraft samtidig med engrosmodellen den 1. oktober 2015. Elforsyningsloven blev imidlertid ændret i maj 2015 og engrosmodellen ikrafttrædelse blev udskudt til 1. april 2016. Samtidig blev der foretaget visse justeringer og præciseringer i loven i relation til engrosmodellen, ligesom der ved ændringer i elafgiftsloven er foretaget tilpasninger til engrosmodellen.

Energitilsynet har som følge heraf udarbejdet en ny faktureringsbekendtgørelse, der afspejler disse justeringer. Den nye bekendtgørelse²¹ træder i kraft 1. april 2016 samtidig med engrosmodellen, og dermed er det slut med to elregninger og udgangspunktet er, at elleverandørerne kan sende stærkt forenklede regninger til kunderne i forhold til de hidtidige regler. Kunderne kan imidlertid bede om at få adgang til en mere detaljeret elregning.

Branchevejledninger

Ifølge elforsyningsloven kan energibranchens organisationer udarbejde standardiserede vejledninger, som elseskaberne kan benytte som egne bestemmelser. Energitilsynet fører tilsyn med sådanne vejledninger.

Vejledningerne godkendes ikke af Energitilsynet, men tages alene til efterretning.

Til brug ved overgangen til engrosmodellen 1. april 2016 udarbejdede Dansk Energi i 2015 en række nye vejledninger, som afspejler den ændrede rollefordeling på elområdet, hvor det nu er elleverandøren, der overtager kunde-kontakten. Disse vejledninger er alle efterfølgende taget til efterretning af Energitilsynet.

Dansk Energi har således udarbejdet en Standardaftale mellem netselskab og elleverandør om brug af distributionsnettet. Aftalen regulerer forholdet mellem netselskab og elleverandør om brug af elnettet, elleverandørens køb af netydelser fra netselskabet, ansvarsfordeling og betalingsbetingelser mellem parterne.

Som bilag til Standardaftalen har Dansk Energi udarbejdet Vilkår for Serviceniveauet mellem netselskab og elleverandør. Servicevilkårene indeholder på en række udvalgte områder en detaljeret beskrivelse

²¹ Bekendtgørelse nr. 1400 af 3. december 2015 om elhandelsvirksomheders fakturering af omkostninger over for elforbrugere

af parternes forpligtelser efter Standardaftalen. Det drejer sig eksempelvis om procedurer og tidsfrister i forbindelse afbrydelse og genåbning af elforsyningen og behandlingen af kundeklager.

Med engrosmodellen vil den fysiske nettilslutning samt betingelserne og betalingen for denne nettilslutning stadig være et forhold, der reguleres direkte ved aftale mellem kunden og netselskabet. Til regulering af dette aftaleforhold er der udarbejdet en vejledning om Tilslutningsbestemmelser.

Ved tilsynet med vejledningerne skal Energitilsynet sikre, at de ikke indeholder vilkår i strid med elforsyningsloven og andre relevante bestemmelser på elområdet. Her skal det sikres, at anvendelsen af distributionsnettet efter engrosmodellen sker på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår. Endelig skal det sikres, at vilkårene i vejledningerne ikke er mere vidtgående end engrosmodellen og driften af elsystemet tilsiger.

Ny hjemmeside med elpriser

Folketingets vedtagelse af lovgivningen om engrosmodellen betød også, at Energitilsynet fik til opgave at etablere en ny hjemmeside, Elpris.dk, hvor forbrugerne kan

sammenligne og få overblik over elleverandørernes produkter og priser. Hjemmesiden skal være tilgængelig for forbrugerne samtidig med iværksættelsen af engrosmodellen. En lignende hjemmeside har hidtil været drevet som en brancheløsning af Dansk Energi.

Hjemmesiden med adressen Elpris.dk skal i henhold til lovgivningen:

- Være gratis og offentligt tilgængelig på internettet
- sikre gennemsigtighed om elpriser, rabatter og vilkår
- sikre forbrugerne sammenlignelighed om udbuddet på et informeret grundlag, og
- fremme konkurrencen og et mere effektivt marked.

Alle elleverandører har pligt til at indberette deres priser til Elpris.dk, således at elkunder med et forbrug på op til 100.000 kWh om året kan sammenligne og danne sig et overblik over udbud og priser.

Forud for åbningen af Elpris.dk har der været tæt dialog med interessenter som brancheforeninger, elleverandører, mæglere, Forbrugerrådet - Tænk og andre myndigheder. En række forbrugere har desuden deltaget i forskellige tests for at sikre en så let forståelig hjemmeside som muligt.

Markedsforskrifter

Engrosmodellen har ført til, at Energinet.dk har revideret virksomhedens markeds- og målerforskrifter²². Konkret drejer det sig om forskrifter, der regulerer betingelser og vilkår for adgang til datahubben på detailmarkedsniveau, herunder regler om, hvornår måldata indmeldes og hentes.

²² Energinet.dks markeds- og målerforskrifter er forskrift D1 om afregningsmåling, forskrift H1 om skift af elleverandør, flytning mv, forskrift H2 om skabelonafregning samt forskrift H3 om afregning af engrosydelsler og afgiftsforhold

Forudsætningen for, at for Energinet.dk kan anvende disse forskrifter, er, at Energitilsynet har godkendt de metodiske elementer i forskrifterne, og den godkendelse har Energitilsynet givet. Der udestår imidlertid endnu nogle forskrifter, som skal på plads inden engrosmodellen træder i kraft.

Energinet.dk's datahub håndterer måledata og forretningsprocesser for de ca. 3,3 mio. målepunkter – forbrugssteder – der findes i Danmark. Elleverandørerne anmelder eksempelvis leverandørskift i datahubben, mens netvirksomhederne indsender forbrugsmålinger til datahubben, og det er spillereglerne for de mange processer, der er fastlagt i forskrifter fra Energinet.dk.

Der er tale om en ny markedsmodel, hvor reglerne fastsættes på forhånd. Det er derfor usikkert, om alle vilkår, tidsfrister etc. får datahubben – og dermed detailmarkedet – til at fungere optimalt. Derfor vil Energitilsynet følge indfasningen af reglerne, og Energinet.dk skal efter et års tid foretage en evaluering med henblik på at vurdere hensigtsmæssigheder af regler og tidsfrister.

Fjernaflæste elmålere

Alle "traditionelle" målere, der registrerer og opgør elforbruget hos kunderne landet over, skal være udskiftet til fjernaflæste målere inden 2020 i henhold til Folketingets beslutning.

Fjernaflæste målere er en videreudvikling af "traditionelle" elmålere, og de indebærer flere fordele for kunder og aktører på elmarkedet. Med fjernaflæste målere opnår elseskaberne f.eks. et mere præcist kendskab til forsyningsnettet og forbrugsmønsteret hos kunderne. For kunderne betyder de nye målere eksempelvis, at det ikke længere er nødvendigt selv at aflæse målerne – det sker fremover automatisk.

Energitilsynet har godkendt en model, som netvirksomhederne kan bruge til at finansiere udrulningen af de fjernaflæste elmålere. Modellen indebærer en forhøjelse af netvirksomhedernes reguleringspris; reguleringsprisen er virksomhedernes maksimalt tilladte indtægt pr. kWh. I praksis betyder godkendelsen, at netvirksomheder, der – efter beslutningen i Folketinget – har omkostninger til opsætning af nye fjernaflæste målere, kan opkræve betaling hos forbrugerne for eventuelle meromkostninger forbundet med investeringen.

Netvirksomhederne kan hvert år, senest den 31. maj i regnskabsafslæggelsesåret, indsende en ansøgning om forhøjelse af reguleringsprisen til Energitilsynet.

Tarifmodel for flexafregning

Energitilsynet har taget en ny branchevejledning fra Dansk Energi om tarifiering af netkunder til efterretning. Den væsentligste nyskabelse er, at vejledningen indeholder en model for, hvordan elnetselskaberne kan indføre tidsdifferentierede tariffer som standard, også kaldet flexafregning, i forbindelse med indførelsen af engrosmodellen. Med tidsdifferentierede tariffer har netselskabet mulighed for at sætte tariffen højt på nogle tidspunkter af

døgnet og lavt på andre tidspunkter af døgnet. På den måde bliver det forhåbentligt muligt at styre forbruget væk fra tidspunkter, hvor belastningen er højest.

Branchevejledningen er Dansk Energis anbefaling til de enkelte elnetselskaber, og den erstatter således ikke selskabernes egne beregninger af tariffene. Følgelig skal hvert enkelt selskab fortsat indhente en metodegodkendelse af sin måde at beregne tariffen på i Energitilsynet.

Energitilsynet tog vejledningen til efterretning på betingelse af, at Dansk Energi senest to år efter modellens indførelse genanmelder vejledningen sammen med en evaluering af opnåede erfaringer.

Nødvendige nyinvesteringer

Energitilsynet har modtaget et ekstraordinært stort antal ansøgninger om forhøjelse af indtægtsrammerne i elnetvirksomheder. Den økonomiske regulering af elnetvirksomhederne er udformet således, at netvirksomhederne kan ansøge om forhøjelse af de maksimalt tilladte driftsindtægter, de såkaldte indtægtsrammer, når virksomhederne har foretaget bestemte typer af nyinvesteringer som f.eks. forsyning til nye udstykninger,

væsentlige forstærkninger af nettet, kabellægning af luftledninger og samarbejde med Energinet.dk. Investeringerne betegnes som "nødvendige nyinvesteringer".

Frem til 2015 har der ikke været nogen frist for, hvornår netvirksomhederne har kunnet indsende ansøgninger om indtægtsrammeforhøjelser som følge af idriftsættelse af nødvendige nyinvesteringer. I praksis har det betydet, at virksomhederne har kunnet søge om indtægtsrammeforhøjelse for anlægsinvesteringer, der er været idriftsat i alle årene tilbage til 2005, hvor reglerne trådte i kraft.

Energitilsynet tilkendegav imidlertid i maj 2015, at Sekretariatet for Energitilsynet fremadrettet kan overgå til en praksis, hvor netvirksomhederne skal indsende ansøgninger om nødvendige nyinvesteringer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for det pågældende idriftsættelsesår. Senere samme måned orienterede Sekretariatet for Energitilsynet netvirksomhederne om overgangen til den nye praksis, og her fremgik det også, at ansøgninger med nødvendige nyinvesteringer, idriftsat i 2005-2014, skulle indsendes til sekretariatet senest den 31. december 2015; ellers ville retten til bagudrettede indtægtsrammeforhøjelser som følge af nødvendige nyinvesteringer bortfalde²³.

Efter orienteringen har netvirksomheder indsendt et ekstraordinært stort antal ansøgninger. Sekretariatet for Energitilsynet har således modtaget godt og vel 220 ansøgninger om nødvendige nyinvesteringer i 2015. Til sammenligning modtog sekretariatet 27 ansøgninger om nødvendige nyinvesteringer i 2014 og 38 ansøgninger i 2013.

23 Medmindre de bagudrettede indtægtsrammeforhøjelser er væsentlige.

Ansøgningerne vedrører primært investeringer i kabel-lægning af luftledninger.

Ny økonomisk regulering

Energi-, forsynings- og klimaministeren har nedsat to ekspertgrupper, der skal komme med bidrag til udarbejdelsen af en ny økonomisk regulering for elnetvirksomhederne. Ifølge kommissoriet skal en ny regulering øge netvirksomhedernes effektivitet, sikre de nødvendige investeringer i elnettet og understøtte den grønne omstilling.

Ekspertgrupperne skal komme med forslag til henholdsvis en ny benchmarkingmodel og til en markeds-mæssig forrentning af elnetvirksomhedernes fremadrettede investeringer, betegnet WACC.

Birgitte Sloth, suppleant i Energitilsynet, er næstformand for WACC-ekspertgruppen. Holger Blok, medlem af Energitilsynet, er næstformand i ekspertgruppen om en ny benchmarkingmodel. Begge arbejdsgrupper sekretariatsbetjenes af Sekretariatet for Energitilsynet.

Nord Pool Spot godkendt som markedsoperatør

Energitilsynet har udpeget elbørsen Nord Pool Spot som den første markedsoperatør, Nominated Electricity Market Operator, i Danmark i de næste fire år.

En forordning vedtaget af EU indebar, at hver medlemsstat skulle udpege en eller flere markedsoperatører på elområdet. Udpegelsen af Nord Pool Spot indebærer, at Nord Pool Spot er operatør for at gennemføre den fælles day-ahead- og intraday-kobling i de to danske budområder, henholdsvis vest og øst for Storebælt.

Metodegodkendelse af strategiske reserver

Energitilsynet har godkendt metoden bag Energinet.dk's indkøb af 200 MW strategiske elreserver i Østdan-

mark for perioden 2016-2018 og en endnu ikke fastsat mængde for 2019-2020. Energinet.dk's indkøb af strategiske reserver kan betegnes som et indkøb af reservekapacitet, som tilvejebringes via en indgriben i markedet af hensyn til forsyningssikkerheden. I praksis når der ikke er tilstrækkelig kapacitet på markedet.

Energitilsynets godkendelse af metoden til indkøb af strategiske reserver forudsætter, at Energi-styrelsen godkender Energinet.dk's indkøb i henhold til reglerne om forsyningssikkerhed samt, at EU-Kommissionen godkender eventuelle statsstøtteforhold.

Energitilsynets godkendelse beror på, at alle værker, som modtager grundbeløb (et produktionsuafhængigt tilskud til decentrale kraftvarmeværker), får mulighed for at deltage i begge udbudsrunder under forudsætning af, at kriterierne for ekstra kapacitet er opfyldt (dvs. grundbeløbet må maksimalt udgøre 60 pct. af de nødvendige omkostninger for løbende at holde værket driftsklart). Eventuelle indtægter Energinet.dk har i forbindelse med indkøbet af strategiske reserver, herunder eventuelle bodsbetalinger, indgår i det samlede regnskab for den strategiske reserve og

medvirker til at sænke den totale omkostning.

Der kan afholdes to udbudsrunder til indkøb af strategiske reserver, da behovet er forskelligt i de to nævnte perioder. Den nødvendige effekt for at fastholde forsyningssikkerheden for perioden 2019-2020 er endnu ikke fastsat, men forventes at være lavere end fra 2016-2018. Der vil muligvis ikke være behov for en strategisk reserve i 2019-2020.

Energinet.dk meddelte imidlertid efterfølgende, at EU Kommissionen på nuværende tidspunkt ikke kan godkende Energinet.dk's planer om at indkøbe strategiske reserver for perioden 2016-2018. EU Kommissionen mener umiddelbart, at det planlagte udbud om strategiske reserver er i strid med reglerne om statsstøtte. Energinet.dk forventer derfor ikke at gennemføre udbuddet inden for tidsrammen og har derfor annulleret udbuddet.

Flaskehals mellem Danmark og Tyskland

Siden 2012 har der været begrænsninger i transmissionsnettet mellem Norden og Tyskland, særligt mellem Vestdanmark, DK1, og Tyskland. Den nominelle import- og eksportkapacitet på transmissionsledningen mellem Vestdanmark og Tyskland er ellers øget siden 2001 fra 1.200 MW

til 1.780 MW. Imidlertid har den tilgængelige kapacitet for markedet – handelskapaciteten - været faldende siden 2010.

Begrænsningerne berører ikke alene Danmark, men også de øvrige nordiske lande. Transmissionsnettet mellem Vestdanmark og Tyskland er den eneste landforbindelse mellem Norden og Centraleuropa.

Den reducerede handelskapacitet kan tilskrives en stigende mængde vindkraft i Nordtyskland og begrænsninger i transmissionskapaciteten mellem nord og syd i Tyskland. Den tyske TSO er imidlertid gået i gang med at forstærke transmissionsnettet, som dog i udbygningsfasen vil være yderligere belastet.

Situationen er ikke tilfredsstillende. Sekretariatet har på den baggrund været i tæt dialog med den tyske regulator, Bundesnetzagentur, og de involverede TSO'er, TenneT TSO GmbH og Energinet.dk. Det nordiske regulatorsamarbejde, NordREG, har modtaget en henvendelse fra Nordenergi, det fælles samarbejde mellem de nordiske el-brancheforeninger, angående kapacitetsbegrænsningernes forenelighed med europæisk regulering. NordREG har foranlediget af denne henvendelse bedt den tyske regulator, Bundesnetzagentur, om at forholde sig til Nordenergis henvendelse, ligesom NordREG har nedsat en arbejdsgruppe til at tage fat på kapacitetsbegrænsningerne mellem det nordiske marked og Tyskland.

Energinet.dk's årsrapport 2014

Energitilsynet skal godkende Energinet.dk's årsrapporter som led i den økonomiske regulering af selskabet. Energinet.dk spiller en central rolle på såvel el- som gasmarkedet, og virksomhedens økonomiske situation og performance er derfor af væsentlig betydning.

Energitilsynet har ikke regnskabsmæssige eller revisionsmæssige opgaver og forpligtelser i forbindelse med behandlingen af Energinet.dk's årsrapport, men Energitilsynet kan fastsætte korrektioner til årsrapporten.

Energitilsynet har to opgaver i henhold til den økonomiske regulering af Energinet.dk:

- tilsyn og godkendelse af opgørelser og afvikling af over- eller underdækning
- fastsættelse af pristalsregulering af Energinet.dk's grundkapital.

Energitilsynet har i 2015 meddelt Energinet.dk, at Energitilsynet ikke har korrektioner til selskabets årsrapport for 2014.

NATURGASOMRÅDET

Effektivitetskrav til gasdistributionsselskaberne

Energitilsynet sænkede i 2013 loftet over de maksimalt tilladte indtægter i landets tre netdistributionsselskaber. Indtægtsloftet blev sænket med i alt 20 mio. kr. fra 2014 til 2017.

Energitilsynets effektivitetskrav udmøntes i årlige, individuelle krav til hvert af de tre netselskaber, som skal blive mellem 0,6 pct. og 2,05 pct. mere effektive hvert år fra 2014 til 2017.

Netselskaberne er ikke udsat for konkurrence, og derfor er sigtet med Energitilsynets regulering at tilskynde selskaberne til at blive mere effektive ved at sænke loftet over selskabernes indtægter.

Energitilsynet har to gange tidligere fastsat effektiviseringskrav til netselskaberne - ud over den indeværende reguleringsperiode fra 2014 til 2017. Energitilsynet har

sænket de maksimalt tilladte indtægter i netselskaberne med i alt 57 mio. kr. (2012-priser) i de tre reguleringsperioder, der blev indledt i 2006.

Afkortet gældsafvikling

Dong Gas Distribution har fået Energitilsynets godkendelse til at afkorte åremålet for selskabets gældsafvikling. Ændringen indebærer dels, at afviklingen af selskabets gæld afkortes med ét år fra 2024 til 2023 og dels, at den forbrugerbetalte tarif udvikler sig anderledes end ellers. I begyndelsen af afviklingsperioden vil omlægningen øge den gennemsnitlige tarif. Dette modsvares af en reduktion af tariffjerne i perioden frem mod det nye afviklingstidspunkt.

Konkurrencen på det danske engrosmarked for naturgas

Konkurrencen på det danske engrosmarked for naturgas er ikke skarp nok, fremgår det af en analyse fra Energitilsynet.

Analysen peger på, at markedet er relativt koncentreret, og få aktører sidder på langt størstedelen af gassen. Analysen viser desuden, at markedskoblingen til kontinentet kan fungere bedre. Energitilsynet kan således konstatere, at der over en årrække systematisk er blevet eksporteret gas til Tyskland imod prissignalerne.

Analysen viser imidlertid også, at det danske gasengrosmarked er inde i en positiv udvikling: Udbygningen af gasinfrastrukturen har gjort det muligt at importere gas fra det europæiske kontinent, og importen kan potentielt dække både det danske og svenske gasforbrug. Også aktiviteten på den danske gasbørs er stigende målt både på antal handler og handlet volumen.

Den generelle udvikling på de nord-vesteuropæiske gasmarkeder – og det danske – har også ført til, at prisen på den danske gasbørs nu følger priserne på de øvrige gasmarkeder. Den danske engrospris ligger nu næsten på samme niveau som på de største gasmarkeder på kontinentet.

Håndtering af flaskehalse

Energitilsynet har godkendt en metode til håndtering af kontraktmæssige flaskehalse, også kaldet CMP Guidelines. Metoden er en udmøntning af EU-regler, der harmoniserer reglerne på området.

CMP skal bidrage til at få ubrugt transmissionskapacitet tilbage til markedet i de sammenkoblingspunkter, hvor der er kontraktmæssige flaskehalse. En kontraktmæssig flaskehals opstår, hvis efterspørgslen efter transmissionskapacitet er større end den

kapacitet, som et transmissionsselskab har til rådighed for salg.

CMP Guidelines stiller krav om, at der skal indføres en ordning, hvor netbrugere har ret til at returnere uafbrydelig kapacitet, som netbrugeren har købt på et sammenkoblingspunkt – undtagen kapacitetsprodukter med en varighed på et døgn eller mindre. TSO'en kan herefter udbyde den returnerede kapacitet til andre brugere. En netbruger bestemmer selv, om han vil returnere sin kapacitet, og instrumentet kan betragtes som et alternativ til det sekundære marked til at forsøge at komme af med ubrugt kapacitet.

Der er også krav om, at en transportkunde skal miste transmissionskapacitet købt på længerevarende kontrakter (over 1 år) helt eller delvist, hvis transportkunden systematisk "underudnytter" den købte kapacitet. Systematisk underudnyttelse er defineret som en situation, hvor en netbruger bruger mindre end 80 pct. i gennemsnit af den købte længerevarende kapacitet.

Et tredje værktøj er en overtegnings- og tilbagekøbsordning, hvor TSO'en sælger mere kapacitet, end der rent faktisk er til rådighed i transmissionssystemet. Netbrugere bruger typisk ikke al den transmissionskapacitet, de har købt, men har sørget for at købe rigelig kapacitet i forhold til den gas, de løbende har behov for at levere gennem rørene. Det giver derfor mening at udbyde mere kapacitet end den tekniske kapacitet, og TSO'en må så tilbagekøbe kapacitet fra markedet, hvis netbrugere har behov for at bruge hele den købte kapacitet på et givent tidspunkt. Alle netbrugere, som har kapacitet, skal have ret til at byde ind med en pris, som de er villige til at tilbagebæle kapacitet til.

De tre ovennævnte CMP-værktøjer er blevet indført i Danmark per 1. oktober 2015.

ENGROSMARKED FOR EL OG NATURGAS

REMIT

Energitilsynet er national tilsynsmyndighed i forhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning fra oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne for el og naturgas, også kaldet REMIT-forordning. Formålet er at fremme åben og fair konkurrence på engrosmarkederne til fordel for slutbrugere og markedsdeltagere.

Energitilsynet skal sikre, at de priser, der fastsættes på engrosenergimarkederne, og som påvirker detailpriserne, afspejler et rimeligt og konkurrencepræget samspil mellem udbud og efterspørgsel, samt at der ikke kan opnås fortjenester på grundlag af markedsmisbrug. En overtrædelse af REMIT kan straffes med fængsel i op til seks år.

For første gang, i foråret 2015, anmodede Energitilsynet Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) om at indlede en politimæssig efterforskning af, om en virksomhed havde overtrådt forbuddet mod markedsmanipulation i forbindelse med handel med et energiprodukt på det danske engrosmarked for naturgas. SØIK indstillede efterforskningen i sagen. SØIK begrundede afgørelsen med, at den efterforskning og indhentning af handelsdata, der blev foretaget, ikke gav en rimelig formodning om, at der var begået noget strafbart. Energitilsynet anså derefter sagen for afsluttet.

I sommeren 2015 prioriterede Sekretariatet for Energitilsynet assistance til markedsaktører i forbindelse med registrering af markedsdeltagere. Alle markedsdeltagere, der indgår i transaktioner på engrosenergimarkederne for elektricitet og naturgas i Danmark, skal lade sig registrere i aktørregisteret. Registreringen skal være afsluttet, inden aktøren indgår transaktioner, der skal dataindrapporteres. Registreringen var derfor meget omfattende for

markedsaktørerne i månederne op til den 7. oktober 2015, hvor den første del af ACERs datarapportering gik i gang. Datarapporteringen fungerer planmæssigt, og handel med alle standardiserede kontrakter indrapporteres nu til ACER, der er den europæiske regulatormyndighed.

Endvidere har Energitilsynet i 2015 prioriteret samarbejdet med ACER om IT-sikkerhed meget højt. Energitilsynet har, som det fjerde land i Europa, opnået en foreløbig godkendelse af implementerede IT-sikkerhedsmæssige foranstaltninger. Kravene er stillet af ACER, og alle europæiske tilsynsmyndigheder skal leve op til kravene, før de kan få adgang til oplysningerne, som rapporteres til ACER.

Der har desuden været fokus på samarbejdet med de nordiske og baltiske regulatorer for at sikre en koordineret og konsekvent regional tilgang til håndhævelse af forordningen samt regional overvågning.

FJERNVARMEOMRÅDET

Dispensation fra anmeldelsesbekendtgørelsen

Energitilsynet har truffet afgørelse om, at en varmeforsyningsvirksomheds anmodning om dispensation fra anmeldelsesbekendtgørelsen på varmeområdet ikke kan imødekommes.

Virksomheden ønskede Energitilsynets dispensation således, at virksomheden: 1) ikke skal anmelde budgetter, men alene priseftersvisninger, 2) ikke skal anmelde afskrivninger i budgettet, eller således i sine priseftersvisninger kan korrigere de varmeprismæssige afskrivninger, så der ikke opstår over- eller underdækninger, og 3) kan budgettere med varmeprismæssige underdækninger.

Energitilsynet lagde i sagen vægt på, at det er et krav i varmeforsyningsloven, at grundlaget for varmeprisen skal anmeldes til Energitilsynet sammen med varmeprisen, og at afskrivninger er omkostninger, som ledelsen på budgettidspunktet fastsætter ved beslutning efter afskrivningsreglerne. Energitilsynet fandt, at størrelsen af afskrivninger i priseftersvisning skal svare til budgettet, og at afskrivningsreglerne ikke kan anvendes til at reparere på en forkert opkrævet pris. Endelig fandt Energitilsynet, at virksomhedens afregning til substitutionspris ikke resulterede i en varmeprismæssig underdækning, men derimod et underskud. Varmeforsyningslovens maksimalprisregulering medfører, at der kan budgetteres med og realiseres et underskud.

Afslag på håndhævelse af afgørelse

Energitilsynet har truffet afgørelse om at annullere dele af Tilsyns-

afgørelse fra 2002. I 2002 pålagde Energitilsynet blandt andet det tidligere NESA Varme A/S maksimalt at betale enten:

- den omkostningsbestemte pris for varmen fra NESA Produktion A/S til levering til Boligforeningen AAB afd. 39 i Hjortekær
- eller substitutionsprisen for samme mængde varme fra et alternativt kedelanlæg, ligeledes til levering til Boligforeningen AAB afd. 39.

Baggrunden for sagen var en anmodning fra boligforeningen om at indskærpe 2002-pålægget. Den pris, der var benævnt substitutionsprisen, var ikke NESA Varmes substitutionspris, som den forstås under de offentligtligetlige prisbestemmelser i varmeforsyningsloven, men en ved privatretlig prisaftale aftalt pris mellem de to selskaber. Som følge af en række efterfølgende Energiklagenævnsafgørelser blev det vurderet, at Energitilsynet ikke kunne håndhæve afgørelsen, for så vidt angik anvendelsen af den substitutionsmulighed, der var fastsat i varmel leveringsaftalen.

Omkostningsfordeling på kraftvarmeværk

Energitilsynet har tilkendegivet, at omkostningsfordelingen mellem varme- og affaldssiden i Odense Kraftvarmeværk skal være 60/40 i perioden 2000-2010. Energitilsynets tilkendegivelse medførte, at ca. 59 mio. kr. skulle tilbageføres fra affaldssiden til varmesiden.

Sagen var en hjemvisningssag fra Energiklagenævnet. Klagenævnet hjemviste sagen til Energitilsynet til fornyet behandling med henblik på, at Energitilsynet vurderede en række forhold, herunder især vurderingen af kraftvarmeværkets økonomiske råderum for indregningen af efterreguleringen, en klarere opdeling mellem sær- og fællesomkostninger samt en vurdering af de resulterende priser i forhold til relevante pejlemærker. Efter en samlet vurdering af de relevante pejlemærker fandt

Energitilsynet, at fællesomkostningerne skulle fordeles med 60 pct. til varmesiden og 40 pct. til affaldssiden.

Sagens parter meddelte efterfølgende sekretariatet, at de tog tilkendegivelsen til efterretning.

Omfordeling af afgifter med tilbagevirkende kraft

Energitilsynet har truffet afgørelse om, at omkostninger til afgift af affald anvendt som brændsel ("Tillægsafgift") og omkostninger til CO₂-afgift af ikke bionedbrydeligt affald anvendt som brændsel først kan indregnes i varmeprisen fra tidspunktet for anmeldelse til Energitilsynet.

Odense Kraftvarmeværk havde tilbage i 2014 indgået en aftale med Gartnernes Fjernvarmeselskaber om fordeling af værkets omkostninger mellem gartnerne og affaldsleverandørerne. Parterne ønskede, at omfordelingen af afgifter og andre omkostninger skulle have virkning fra henholdsvis 1. januar 2010 og 1. januar 2013. Energitilsynet vurderede imidlertid, at indregning af afgifter ikke kan ske med tilbagevirkende kraft. Energitilsynet afviste også en anmodning om dispensation. Vurderingen var, at der ikke efter anmeldelsestidspunktet kan tildeles dispensation, da en sådan dispensation vil være i strid med principperne i varmforsyningsloven om, at der skal ske anmeldelse forlods. Endvidere var vurderingen, at dispensation heller ikke kan tildeles med henblik på at fravige det tidspunkt, hvor afgifterne kan blive indregningsberettigede i varmeprisen efter varmforsyningsloven.

Energitilsynets afgørelse blev indbragt for Energiklagenævnet, hvor den er blevet stadfæstet.

Principper ved opgørelsen af forrentningsgrundlag

Energitilsynet har tilkendegivet, hvordan flere forhold vedrørende varmforsyningsvirksomhedernes opgørelse af deres forrentningsgrundlag skal håndteres.

Tilkendegivelsen indebærer bl.a. en stillingtagen til anvendelsen af Energitilsynets administrationsgrundlag fra 2008 for opgørelse af fjernvarmeaktiver pr. 1. marts 1981 med tilhørende komponentliste. Energitilsynet har blandt andet taget stilling til, hvilke dokumentationskrav, der kan stilles til de varmforsyningsvirksomheder, der ønsker at opgøre deres forrentningsgrundlag på baggrund af dette administrationsgrundlag. Tilkendegivelsen vil blive lagt til grund for sekretariatets afgørelser i både de verserende og fremtidige sager om ansøgning om tilladelse til at indregne forrentning af indskudskapital i varmepriserne.

STØRRE SAGER I DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE

Det internationale samarbejde koncentrerer sig om to overordnede temaer:

- Gennemførelse af EU 's indre marked for energi som besluttet af stats- og regeringslederne i 2011. De europæiske regulatorer spiller en væsentlig rolle i udformningen af fælles markedsregler og vilkår på el- og naturgasmarkedet. Arbejdet fokuserer på at få udformet fælles og harmoniserede spilleregler for markedsadgang til nettene og metoder til tarifiering.
- Etablering af fælles nordisk slutbrugermarked for el, hvor Nordisk Ministerråd har bedt de nordiske regulatorer bidrage. Regulatorerne bidrager i arbejdet, men har også påpeget over for Nordisk Ministerråd, at arbejdet med implementeringen af markedet foregår i forskellig takt i de nordiske lande.

HARMONISERING AF REGLER OM DET INDRE MARKED

Som led i arbejdet med udvikling af det indre energimarked i EU fokuserer ACER, den europæiske regulatormyndighed, i samarbejde med de nationale regulatorer på at færdiggøre de spilleregler (framework guidelines og netværkskoder), som skal tilvejebringe et minimum af fælles regler for energimarkedene.

Framework guidelines, der udarbejdes af ACER og de nationale regulatorer, sætter en ramme for netværksko-

derne. Ud fra denne ramme udformer de europæiske sammenslutninger af systemansvarlige virksomheder på el- og gasområderne detaljerede regler i netværkskoderne, der definerer fælles spilleregler for markeds- og netaktører. Koderne forelægges efterfølgende for ACER, der undersøger, om netværkskoderne er forenelige med framework guidelines. Er det tilfældet, anbefaler ACER EU Kommissionen at vedtage netværkskoden. Sidste led i processen er, at Kommissionen fremlægger netværkskoden til beslutningsprocedure (komitologi), hvorefter koden bliver bindende på EU-plan.

Sekretariatet for Energitilsynet deltager i arbejdet med harmoniseringen af spillereglerne for både el- og naturgasmarkedet.

Status for dette arbejde kan opsummeres således:

Elsiden: Kommissionen har udstedt en forordning, som etablerer en "Guideline on Forward Capacity Allocation (FCA)".

Denne forordning har konkret til formål at etablere fælles regler for udbud af transmissionsrettigheder mellem budområder. Transmissionsrettigheder anvendes af markedsaktørerne hovedsaglig som et finansielt redskab til at risikoafdække prisforskelle mellem de forskellige budområder. Forordningen ventes at træde i kraft i første halvdel af 2016.

Herudover har Kommissionen vedtaget tre netværkskoder, som vedrører tekniske regler for tilslutning til el-nettet. De tre netværkskoder, Requirements for Generators (RfG), Demand Connection (DCC) og High Voltage Direct Current Systems and DC-connected Power Park Modules (HVDC), ventes at træde i kraft i løbet af 2016.

Gassiden: EU er kommet relativt langt med implementeringen af de harmoniserede europæiske netregler, som skal oprettes i medfør af den europæiske gasforordning. De vigtigste netregler er enten vedtaget eller på vej til at blive vedtaget.

Kapacitetsallokering

Netreglen for kapacitetsallokering, NC CAM, er offentliggjort og skal anvendes fra den 1. november 2015. Netreglen harmoniserer den måde, hvorpå transportkapacitet i gasrørene bliver tildelt. Således skal al transmissionskapacitet fra november 2015 sælges via en auktion, og disse auktioner skal foregå

på en enkelt eller nogle få online booking-platforme. Netreglen harmoniserer transmissionsprodukter (år – kvartal – måned – day-ahead – intra-day) på tværs af Europa. Danske Energinet.dk er medejer af den førende europæiske booking-platform, PRISMA. PRISMA afholder løbende auktioner over de nævnte kapacitetsprodukter, og platformen lever op til alle krav i netreglen.

Balancering

Netreglen for balancering (NC BAL) er offentliggjort og skal anvendes fra den 1. oktober 2015. Balancering skal ifølge netreglen være markedsbaseret, dvs. at transportkunderne (og ikke den systemansvarlige virksomhed) selv som udgangspunkt skal håndtere deres egne ubalancer, dvs. forskellen mellem tilførsel af gas til transmissionssystemet og aftaget hos forbrugerne.

Netreglen indeholder derfor regler om, at transportkunder som udgangspunkt skal kunne købe og sælge gas med kort varsel (intra-day og day-ahead) på handelsplatforme,

der er til rådighed for balancering. Netreglen stiller også minimumskrav til de data om aftag, som transportkunderne nødvendigvis skal modtage for at kunne balancere deres porteføljer. Netreglen opstiller desuden regler for, hvordan ubalancer skal afregnes. Princippet er, at gebyret for ubalancer skal give transportkunderne incitament til at foretage aktive handlinger for at forblive i balance.

I Danmark har Energitilsynet allerede godkendt en ny balanceringsmodel for det danske gasmarked. Modellen implementerede den europæiske netregel, og den danske gasbørs, Gaspoint Nordic, fungerer nu som handelsplatform for køb/salg af korte produkter til balancering.

Det var et vilkår for godkendelsen, at Energinet.dk skulle evaluere den samlede model sammen med transportkunderne og indsende resultatet af evalueringen til tilsynet senest ved udgangen af 2015. Evalueringen er for tiden under vurdering i sekretariatet.

Interoperabilitet og dataudveksling

Netreglen for interoperabilitet og dataudveksling, NC INT, er offentliggjort, og den skal anvendes fra den 1. maj 2016.

Netreglen er en teknisk kode, som harmoniserer kontraktgrundlaget mellem de systemansvarlige på tværs af grænser. Netreglen harmoniserer også formater for dataudveksling mellem de systemansvarlige, og netreglen har desuden bestemmelser om fælles gasenheder, gaskvalitet og styring af gasflow.

Netreglen har indtil videre ikke givet anledning til, at Energitilsynet har skullet godkende nye metoder for det danske gasmarked.

Det fælles-nordiske slutbrugermarked

Sammenslutningen af nordiske energiregulatorer, NordREG, har i flere år arbejdet med at udvikle det nordiske elektricitetsmarked. I de senere år har fokus været på etablering af et nordisk detailmarked for elektricitet gennem mere konkurrence, forbedret effektivitet og større forbrugertilfredshed.

Fokus for NordREG har blandt andet været tre rapporter, hvor regulering og lovgivning på nordiske slutbrugermarked er studeret ved en komparativ analyse.

En rapport kortlægger netdistributionsselskabernes og de systemansvarlige virksomheders positioner og ansvar i forhold til udveksling og adgang til data. Rapporten viser, at de nordiske markeders regulering og markedsregler for dataudveksling er sammenlignelige. Udviklingen af en datahub forløber imidlertid forskelligt i de nordiske lande, og indtil videre er Danmark det eneste land, som har implementeret en datahub.

Incitamentet for installation af fjernaflæste elmålere analyseres i en anden rapport. Rapporten kortlægger forbrugernes mulighed for at have et fleksibelt elforbrug ved hjælp af fjernaflæste målere og dermed en effektivisering af energiforbruget.

En tredje rapport viser hvilke ligheder og forskelle, der er mellem de systemansvarliges og netvirksomheders ansvar og forpligtelser i relation til energiservice på de nationale markeder.

NordREG er desuden i færd med at undersøge, hvilke adgangsbarrierer nye leverandører står overfor, inden de træder ind på elmarkedet. NordREG har i 2015 prioriteret og udpeget de væsentligste barrierer, som skal have særlig opmærksomhed i den videre harmonisering af det nordiske elmarked.

Derudover er NordREG i gang med at undersøge tilsynsmyndighedernes beføjelser over for udenlandske leverandører og netselskabers grænseoverskridende aktivitet.

SAGSBEHANDLING

Energitilsynets hovedopgave er først og fremmest at træffe beslutning i de større, principielle sager, der fastlægger en praksis på et område. Sekretariatet for Energitilsynet behandler og afgør konkrete sager på baggrund af den praksis, som Energitilsynet har fastlagt.

ENERGITILSYNET

Energitilsynet behandlede 23 beslutningssager og 6 orienteringssager i 2015 (tabel 6). Det er for så vidt angår beslutningssager på niveau med året før.

Energitilsynet har i 2015 haft en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på tilsynssager på 9 måneder, idet der alene måles sagsbehandlingstid på beslutningssagerne (tabel 7).

Sagsbehandlingstiden for tilsynssager var 11 måneder i 2014. Sagsbehandlingstiden for Energitilsyns-sagerne varierer noget fra det ene år til det andet, jf. tabel 7. Sekretariatet har generelt indført en række initiativer til bedre styring af sagsbehandlingen i de senere år, men det er fortsat tilfældet, at nogle komplicerede og omfattende sager har en relativt lang sagsbehandlingstid.

SEKRETARIATET FOR ENERGITILSYNET

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for sekretariatssager var på 4,5 måneder i 2015. I 2014 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på 5,0 måneder og 7 måneder i 2013.

Det samlede antal sager i sekretariatet var 1494 i 2015 mod 1559 i 2014 (tabel 8).

I opgørelsen af antallet af sager indgår alene sager, hvor der er truffet en afgørelse. Dermed er sager, der omhandler telefonisk vejledning af og oplysning til borgere, virksomheder og presse, ikke omfattet af statistikken. Det samme gælder energivirksomheders indberetning af priser, dialog med internationale samarbejdspartnere og lignende.

TABEL 6 | Sager behandlet på Energitilsynets møder 2014 og 2015

	2014 beslutning	2014 orientering	2015 beslutning	2015 orientering
Elektricitet	7	5	13	2
Naturgas	7	2	3	1
Fjernvarme	4	4	5	2
Tværgående	5	7	2	1
I alt	23	18	23	6

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

TABEL 7 | Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for tilsynssager, 2012 til 2015, mdr.

	2012	2013	2014	2015
Energitilsynet (beslutningssager)	9	7	11	9

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

TABEL 8 | Sager i Sekretariatet for Energitilsynet

	2012	2013	2014	2015
Antal sager i alt	1391	1831	1559	1494
Afgjorte sager*	1210	1200	793	784

Kilde: Sekretariatet for Energitilsynet

Note *: Opgørelsesmetoden for afgjorte sager i 2012 og 2013 omfatter afgørelser i en mere bred forstand og indeholder også tilkendegivelser, vejledninger og høringsvar til andre myndigheder etc. Fra og med kalenderåret 2014 (markeret med rød) omfatter opgørelsen af afgjorte sager alene sager, der fremstår som afgørelser i snæver forstand, dvs. en udtalelse, hvorved myndigheden i forhold til en bestemt adressat eller afgrænset kreds af adressater ensidigt fastsætter, hvad der er eller skal være ret i et konkret foreliggende tilfælde. Dette er baggrunden for, at det fremstår som om, der er sket et fald i antallet af afgørelsessager i 2014 og 2015 i forhold til foregående år.

ENERGI- KLAGENÆVNET

Energiklagenævnet behandler blandt andet klager over afgørelser truffet af Energitilsynet, og opgørelsen for 2015 viser, at Energiklagenævnet har truffet afgørelse i 11 sager med udspring i afgørelser i Energitilsynet eller i Sekretariatet for Energitilsynet.

Udviklingen over sager, der påklages til og afgøres i Energiklagenævnet, fremgår af tabel 9.

Omstødelsesprocenten varierer fra år til år. Forskellene hænger blandt andet sammen med, at Energitilsynet som første myndighedsinstans har sager, hvor det er første gang, at ny lovgivning skal fortolkes og omsættes i en praksis. Antallet af klagesager over sådanne "nytolkningssager" kan f.eks. have betydning for antallet af hjemvisninger.

Antallet af sager afgjort af Energiklagenævnet skal i øvrigt ses i sammenhæng med antallet af sager, som er afgjort af Energitilsynet og Sekretariatet for Energitilsynet. Afgørelserne ligger i størrelsesordenen knapt 800 sager om året. I det lys er det en beskeden andel af afgørelserne, der indbringes for Energiklagenævnet.

TABEL 9 | Sager i Energiklagenævnet med udspring i Energitilsynet

	2012	2013	2014	2015
Antal sager afgjort af klagenævnet. Heraf:	15	17	23	11
- stadfæstet	6	10	13	10
- ophævet/delvist ændret, delvist hjemvist	7	3	5	1
- afsluttet uden afgørelse	0	0	3	0
- afvist af klagenævnet	2	4	2	0
Omstødelsesprocent	54	23	28	9

Note: Omstødelsesprocenten er opgjort som antal sager, der er ophævet/delvist ændret/delvist hjemvist divideret med antal afsluttede sager minus sager, der er afvist eller afsluttet uden afgørelse

ØKONOMI

Omkostningerne til Energitilsynets arbejde finansieres i henhold til el-, naturgas- og varmemforsyningslovene af virksomhederne, der føres tilsyn med. De nærmere betalingsregler fremgår af betalingsbekendtgørelser²⁴ for de enkelte områder.

Energitilsynets samlede omkostninger er steget med 1,9 mio. kr. fra ca. 45,1 mio. kr. i 2014 til 47 mio. kr. i 2015 (tabel 10). Stigningen skyldes primært nye opgaver som følge af deltagelse i to ekspertgrupper, som energi-, forsynings- og klimaministerien har nedsat. De to ekspertgrupper skal komme med bidrag til udarbejdelsen af en ny økonomisk regulering for elnetvirksomhederne. Begge arbejdsgrupper sekretariatsbetjenes af Sekretariatet for Energitilsynet.

Derudover er der brugt ekstra ressourcer til at afvikle sager, hvor elnetvirksomhederne har søgt om forhøjelse af indtægtsrammerne for anlægsinvesteringer i form af nødvendige nyinvesteringer, der er idriftsat i alle årene tilbage til 2005.

REGNSKAB FOR GEBYRER

Regnskabsresultat for 2015 udviser en samlet overdækning på 2,5 mio. kr., som er fordelt på 3,5 mio. kr. fra el-området og 1,9 mio. kr. fra varmeområdet. På gasområdet er en underdækning på 2,9 mio. kr. Den samlede underdækning på gasområdet er steget fra 4 mio. kr. i 2014 til 6,8 mio. kr. i 2015 (tabel 11).

Underdækningen på gasområdet skyldes vigende gebyrindtægter som følge af et fald i den solgte mængde naturgas. Hertil kommer, at ny lovgivning har betydet behov for en forøget tilsynsindsats. Det forventes, at gebyrindtægterne fra naturgasområdet vil stige, eftersom gebyrsatserne bliver hævet fra 2016. Underdækningen ventes at kunne afvikles over en fireårig periode.

De akkumulerede gebyrbeholdninger udgør ca. 19 mio. kr. på el-området og ca. 13 mio. kr. på varmeområdet. Gebyrbeholdningen vil kunne bruges til nye opgaver på tilsynsområdet eller vil blive tilbageført til forbrugere. Af kendte nye opgaver kan nævnes driften af en ny elprisportal, Elpris.dk, sekretariatsbetjening af ekspertgrupperne om ny elregulering og øget ressourceforbrug til nye opgaver som følge af ændring af varmemforsyningsloven (regulering af køle- og varmeanlæg og regler om kommunal garantistillelse).

²⁴ Bekendtgørelse nr. 835 af 27. juni 2013 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om elforsyning, bekendtgørelse nr. 1358 af 30. november 2015 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om varmemforsyning og bekendtgørelse nr. 1477 af 8. december 2015 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om naturgasforsyning.

TABEL 10 | Omkostninger, mio. kr

	2014	2015
Lønomkostninger	29,5	30,7
Driftsomkostninger	15,6	16,3
Omkostninger i alt	45,1	47,0

TABEL 11 | Gebyrregnskab 2015, mio. kr

	El	Gas	Varme	I alt
Beholdning ultimo 2014	15,8	- 4,0	11,2	23,1
Gebyrindtægter 2015	27,0	7,3	15,2	49,5
Regnskabsførte omkostninger	23,6	10,1	13,3	47,0
Regnskabsresultat	3,5	- 2,9	1,9	2,5
Beholdning	19,3	- 6,8	13,1	25,6

NY LOVGIVNING

Udskydelse og justering af engrosmodellen (lov om ændring af lov om elforsyning nr. 577 af den 4. maj 2015)

Engrosmodellen, som indebærer en omlægning af el-detailmarkedet og rollefordelingen mellem netvirksomheder og elhandelsvirksomheder, blev oprindeligt vedtaget i 2012 og skulle træde i kraft den 1. oktober 2014, jf. elforsyningslov nr. 575 af 18. juni 2012. Engrosmodellen er efterfølgende blevet justeret og udskudt til den 1. oktober 2015 ved lov nr. 633 af den 16. juni 2014.

Med den seneste lovændring af elforsyningsloven (lov nr. 577 fra den 4. maj 2015) blev idriftsættelsen af engrosmodellen og leveringspligten fastsat til den 1. april 2016, således at de nødvendige tilpasninger af it-systemer og administrative procedurer kunne gennemføres inden idriftsættelsen.

Den seneste lovændring medfører blandt andet, at afgiftsindbetalin-

gerne skal varetages af netvirksomhederne i stedet for af elhandelsvirksomhederne. Det var oprindeligt tanken i forbindelse med indførelsen af engrosmodellen, at elhandelsvirksomhederne skulle stå for afgiftsindbetalingerne. Ved den ændrede rollefordeling bevares den samme sikkerhed for afgiftsindbetaling af elafgifterne som eksisterer i dag, hvor det er netvirksomhederne, der varetager denne opgave. For at sikre netvirksomhederne mod de tab, der måtte opstå, hvis en elhandelsvirksomhed ikke indbetaler elafgifterne til netvirksomheden, kan netvirksomhederne indregne sådanne tab i deres indtægtsrammer, så indtægtsrammerne ikke bliver begrænsende for netvirksomhedernes muligheder for at indregne tab på elafgifter i deres nettariffer.

Ny bekendtgørelse om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder, elleveringsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1233 af 6. november 2015).

I forbindelse med indførelsen af engrosmodellen og leveringspligten den 1. april 2016 er der udstedt en ny bekendtgørelse, der beskriver elhandelsvirksomheders opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder efter engrosmodellens ikrafttræden.

Bekendtgørelsen indeholder regler om forbrugeraftaler om levering af elektricitet, herunder regler om kontrak-

ter, varsling af kontraktændringer, betaling for levering af elektricitet, skift af elhandelsvirksomhed, klager med videre.

Desuden indeholder bekendtgørelsen regler om, hvilke frister en husholdningsforbruger skal have til at stille sikkerhed for fremtidige betalinger, og regler om varsling af ophævelse af leveringsaftaler fra elhandelsvirksomhedens side, hvis der ikke stilles sikkerhed mv. Det fastsættes også i bekendtgørelsen, at der ikke kan indgås tidsbegrænsede aftaler med forbrugere.

Ny bekendtgørelse om elhandelsvirksomhedernes fakturering af omkostninger over for elforbrugere (bekendtgørelse nr. 1400 af 3. december 2015)

I forbindelse med indførelsen af engrosmodellen den 1. april 2016 er der udstedt en ny bekendtgørelse, der beskriver elhandelsvirksomhedernes fakturering af omkostninger over for elforbrugere.

Bekendtgørelsen indeholder regler om hvilke oplysninger, der som minimum skal fremgå af elregningen i form af periodeopgørelsen og i a conto-faktureringen. Som helhed er der tale om en forenkling af tidligere regler. Det fremgår desuden, at elforbrugeren på anmodning kan få adgang til en specificeret periode- og a conto-regning.

Lov om ændring af lov om varmeforsyning og byggeloven (Kommuners adgang til varetage af varmeforsyningsvirksomhed samt bygningsopvarmning baseret på vedvarende energi m.v.) (Lov nr. 745 af 1. juni 2015)

Varmeforsyningsloven er ændret med det hovedformål at lovfæste kommuners hjemmel til at varetage forsyningsvirksomhed på varmeområdet. Formålet har været at skabe større klarhed over både muligheder og begrænsninger for kommunernes opgavevaretagelse på varmeområdet. I priskapitlet, som Energitilsynet administrerer, blev indsat to nye bestemmelser samt foretaget en række mindre ændringer, herunder i bestemmelsen om prisdifferentiering.

Den væsentligste ændring for Energitilsynet var indsættelsen af en bestemmelse i en ny § 20 c. Ved en lovændring i 2012 blev opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas, der leveres til andre

formål end bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand, taget ud af varmeforsyningslovens prisregulering. Levering af varme til procesformål var dermed ikke længere omfattet af prisreguleringen og kunne ske på markedsvilkår. Undtaget var levering af opvarmet vand (ikke damp) fra de centrale kraftvarmeanlæg til procesformål, som forblev omfattet af prisreguleringen.

Ved indsættelsen af den nye § 20 c, i varmeforsyningsloven, er den varmeforsyningsvirksomhed, der på samme fysiske anlæg (samproduktion) producerer opvarmet vand m.m. til både rumvarme- og procesformål, forpligtet til at levere begge ydelser i overensstemmelse med prisreguleringen, med mindre virksomheden anmelder en omkostningsfordeling vedrørende omkostninger til rumvarme hhv. procesvarme til Energitilsynet. Varmeforsyningsvirksomhederne har ikke altid kendskab til det formål, som den leverede varme

m.m. anvendes til. Formålet med bestemmelsen har derfor været at muliggøre, at produktion og leverance af opvarmet vand m.m. kan ske i overensstemmelse med prisreguleringen, dvs. til den omkostningsbestemte pris, uanset formål. Anmelder virksomheden en omkostningsfordeling til Energitilsynet, vil virksomheden fortsat kunne levere til procesformål på markedsvilkår.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget som fremsat, at Energitilsynet skal føre tilsyn med virksomhedernes overholdelse af bestemmelsen på samme måde, som Energitilsynet fører tilsyn med de varmeforsyningsvirksomheder, der direkte er omfattet af prisreguleringen. Indsættelsen af bestemmelsen har således ført til en udvidelse af Energitilsynets tilsynsforpligtelse, idet Energitilsynet fremover også skal føre tilsyn med, at virksomhederne overholder denne bestemmelse.

I sammenhæng med indsættelsen af bestemmelsen i § 20 c, blev § 21 ændret således, at forpligtelsen til at anmelde en omkostningsfordeling gælder alle anlæg med forenet produktion og ikke kun affaldsforbrændingsanlæg. Det drejer sig bl.a. om kraftvarmeværker, der producerer el og varme, affaldsforbrændingsanlæg, der ud over produktion af el og varme også varetager affaldshåndtering, og anlæg, der producerer til både rumvarme- og procesformål.

Varmeforsyningslovens bestemmelse om prisdifferentiering blev ændret således, at alle virksomheder, der leverer ydelser omfattet af varmforsyningslovens prisregulering, har mulighed for at prisdifferentiere mellem enkelte forbrugere, grupper af forbrugere eller geografiske områder. Før ændringen var det alene de kollektive varmforsyningsanlæg, der havde mulighed for at foretage prisdifferentiering, ud fra de saglige kriterier, der kan indgå. Prisreguleringen omfatter flere virksomheder end de kollektive varmforsyningsanlæg, såsom eksempelvis de centrale kraftvarmeværker, og lovgiver fandt derfor ikke grund til, at disse virksomheder skulle udelukkes fra muligheden for at foretage prisdifferentiering.

Ved samme lovændring blev stillet krav til varmedistributionsvirksomhederne om, at de skal stille deres ydelser til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår. Endvidere fik ministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om afbrydelse af varmforsyning, opsigelsesvarsel og bindingsperiode med henblik på at forpligte varmedistributionsvirksomheder til at sikre forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler om levering af de ydelser, der er omfattet af prisreguleringen mellem forbrugerne og disse virksomheder. Ministeren har ikke på nuværende tidspunkt udnyttet sin bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom.

ANDRE MYNDIGHEDER PÅ ENERGIOMRÅDET

Energitilsynets opgaver har mange berøringsflader til andre myndigheder, som også har kompetence på energiområdet. Det drejer sig om energi-, forsynings- og klimaministeren, Energistyrelsen, Energiklagenævnet, Ankenævnet på Energiområdet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Energi-net.dk, der er en selvstændig offentlig virksomhed med en række opgaver i el- og naturgassektoren samt Forbrugerombudsmanden.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets departement varetager kontakten til Folketinget, herunder til det Enerkipolitiske Udvalg og har ansvar for lovgivningen på området mv.

Energistyrelsens opgave er at etablere de rette rammer og virkemidler for energiområdet, sikre forsynings-sikkerheden og sørge for, at udviklingen sker på en såvel samfundsøkonomisk som miljømæssig og sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

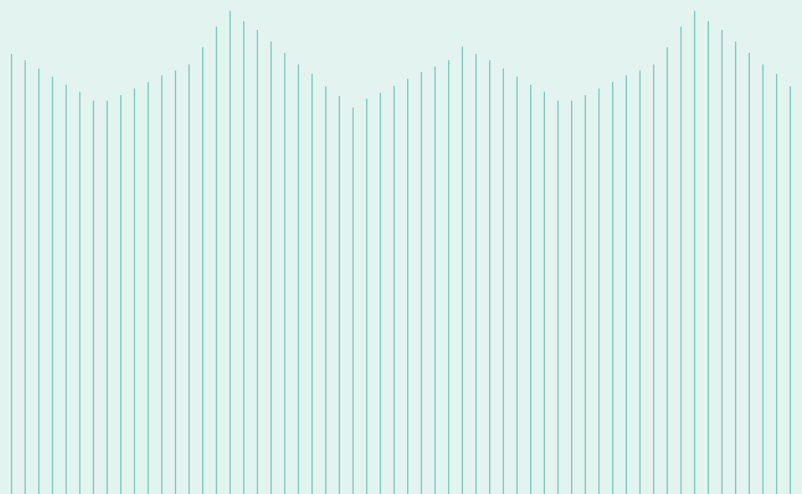
Energinet.dk ejer transmissionsnettene for el og naturgas, men selskabet har også en række andre opgaver, bl.a. at opretholde den overordnede forsynings-sikkerhed på el- og gasområdet på kort og langt sigt, udbygge den overordnede danske infrastruktur på el- og gasområdet, skabe objektive og gennemsigtige betingelser for konkurrence på energimarkederne og at overvåge, at konkurrencen fungerer og at gennemføre en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning, som omfatter fremtidige behov for transmissionskapacitet og den langsigtede forsynings-sikkerhed m.m.

Energiklagenævnet behandler klager over myndigheds-afgørelser i enkeltsager og over eventuelle fejlfortolkninger af lovgivningen.

Ankenævnet på Energiområdet behandler privates klager om køb og levering af ydelser fra energiforsyningsvirksomheder. Ankenævnet blev oprettet den 1. november 2004, som et privat ankenævn efter forbrugerklagenævnsløven. Sekretariatsbetjeningen varetages af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen holder øje med, at de liberaliserede virksomheder overholder konkurrencelovgivningen.

Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, at bl.a. energiselskaberne overholder markedsføringsloven og anden forbrugerbeskyttende lovgivning.

RESULTATER OG UDFORDRINGER 2015 | ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. 41 71 54 00
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

ISBN dansk udgave: 978-87-996181-8-7
ISBN engelsk udgave: 978-87-996181-9-4

Opsætning: MONTAGEbureauet ApS
Tryk: KAILOW Graphic
Maj 2016

ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400

post@energitilsynet.dk
energitilsynet.dk
